

**UCHWAŁA NR XL/184/2014
RADY GMINY IZBICKO**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na
lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, zm. poz. 645 i 1318.) i art. 17 ust. 1 w związku z art. 18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 1232, zm. z 2009 r. Nr 130, poz. 1070 oraz z 2013 r. poz. 21, 888 i 1238.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Izbicko.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Izbicko

Henryk Zettelmann

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XL/184/2014
Rady Gminy Izbicko
z dnia 27 stycznia 2014 r.

**PROJEKT AKTUALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ
NA LATA 2017-2020**

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

ul. Niemodlińska 79 pok. 22
45-864 Opole
tel./fax. 077/454-07-10, 077/474-24-57
kom. 605-26-24-27
e-mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Izbicko
na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017-2020
był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr Marta Stelmach
Mateusz Podgórski

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	7
2. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU	8
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY IZBICKO	9
3.1. INFORMACJE OGÓLNE	9
3.2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, RZEŻBA TERENU, KRAJOBRAZ	10
3.3. ANALIZA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY IZBICKO.....	10
3.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego.....	10
3.3.2. Formy użytkowania terenów.....	11
3.4. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	11
4. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU	13
4.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY IZBICKO.	14
4.1.1. Zasady realizacji programu	14
4.1.2. Polityka Ekologiczna Państwa.....	14
4.1.3. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.	15
5. REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ W GMINIE IZBICKO.	16
6. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020.....	18
6.1. CELE EKOLOGICZNE.....	18
6.1.1. Kryteria o charakterze organizacyjnym.....	18
6.1.2. Kryteria o charakterze środowiskowym	18
6.1.3. Cele ekologiczne dla Gminy Izbicko.	18
7. KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH.....	19
7.1. UWZGLĘDNIENIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH SEKTOROWYCH.....	19
7.1.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	19
7.2. ASPEKT EKOLOGICZNY W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM.....	19
7.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	20
7.3. EDUKACJA EKOLOGICZNA SPOŁECZEŃSTWA	20
7.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	20
7.4. INNOWACYJNOŚĆ PROŚRODOWISKOWA.....	21
7.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	21
8. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH.....	22
8.1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	22
8.1.1. Obszary chronione.....	22
8.1.2. Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA	24
8.1.3. Proponowane obszary do ochrony prawnej	25
8.1.4. Flora i fauna:.....	25
8.1.6. Cel średniookresowy do 2020 r.	26
8.2. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW.....	26
8.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	29
8.3. RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI	29
8.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	30
8.4. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH I OCHRONA PRZED POWODZIĄ.....	30
8.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	32
8.5. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	32
8.5.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	35
8.6. GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI	35
8.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	37
9. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.....	38
9.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	38
9.1.1. WARUNKI KLIMATYCZNE	38
9.1.2. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	38
9.1.3. PRZYCZYNY ZMIAN I OBECNEGO STANU JAKOŚCI POWIETRZA.	41

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

9.1.4. Cel średniookresowy do 2020 r.	43
9.2. OCHRONA WÓD	44
9.2.1. Wody powierzchniowe	44
9.2.2. Wody podziemne	47
9.2.3. Gospodarka wodno – ściekowa	50
9.2.4. Cel średniookresowy do 2020 r.	51
9.3. GOSPODARKA ODPADAMI	52
9.3.1. Źródła powstawania i ilość wytwarzanych odpadów komunalnych	52
9.3.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki	53
9.3.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi	54
9.3.4. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	58
9.3.5. Odpady zawierające azbest	58
9.3.6. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami	59
9.3.7. Cele w gospodarce odpadami	59
9.4. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	62
9.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	66
9.5. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	66
9.5.1. Zagrożenia polami elektromagnetycznymi	67
9.5.2. Cel średniookresowy do 2020 r.	68
9.6. ŚRODOWISKO A ZDROWIE	68
9.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	68
9.7. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM	69
9.7.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	71
9.8. WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	72
9.8.1. Cel średniookresowy do 2020 r.	74
10. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2013 – 2016.	75
11. SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	77
12. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	80
13. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU	82

Spis rysunków:

Rysunek 1. <i>Położenie Gminy Izbicko w Powiecie Strzeleckim.</i>	9
Rysunek 2. <i>Schemat zarządzania programem ochrony środowiska.</i>	80

Spis tabel:

Tabela 1. <i>Liczba ludności w Gminie Izbicko.</i>	10
Tabela 2. <i>Struktura użytkowania gruntów w Gminie Izbicko.</i>	11
Tabela 3. <i>Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Izbicko w latach 2009-2012.</i>	12
Tabela 4. <i>Podział podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Izbicko w 2012r.</i>	12
Tabela 5. <i>Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Gminy Izbicko wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2012r.</i>	12
Tabela 6. <i>Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Izbicko.</i>	24
Tabela 7. <i>Gatunki roślin objęte ochroną występujące na terenie Gminy Izbicko</i>	25
Tabela 8. <i>Gatunki zwierząt objęte ochroną występujące na terenie gmin Izbicko</i>	25
Tabela 9. <i>Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Izbicko.</i>	33
Tabela 10. <i>Struktura głównych zasiewów w Gminie Izbicko.</i>	33
Tabela 11. <i>Zasobność gleb Powiatu Strzeleckiego w makroelementy.</i>	34
Tabela 12. <i>Zawartość metali ciężkich gleb Powiatu Strzeleckiego.</i>	34
Tabela 13. <i>Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Gminy Izbicko.</i>	37
Tabela 14. <i>Lokalizacja stacji pomiarowych i wyniki pomiarów w 2011 i 2012 roku.</i>	39
Tabela 15. <i>Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2012.</i>	40
Tabela 16. <i>Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Gminy Izbicko.</i>	42
Tabela 17. <i>Wyniki oceny wód powierzchniowych w 2011 roku.</i>	46
Tabela 18. <i>Ocena jakości wody w wodociągach na terenie Gminy Izbicko w 2012 roku.</i>	49
Tabela 19. <i>Sieć wodociągowa w Gminie Izbicko.</i>	50
Tabela 20. <i>Sieć kanalizacyjna w Gminie Izbicko.</i>	51
Tabela 21. <i>Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie Gminy Izbicko w 2012 r.</i>	53

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Tabela 22. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Gminy Izbicko, przez przedsiębiorców posiadających decyzje/wpis do rejestru, w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2009-2012.....	53
Tabela 23. Obszar Południowo-Wschodniego RGO	56
Tabela 24. Zestawienie informacji o rodzajach istniejących oraz planowanych instalacjach na terenie Południowo-Wschodniego RGO.....	56
Tabela 25. Parametry ruchu pojazdów w punkcie w ciągu DK 94 Sucha.....	64
Tabela 26. Wyniki okresowych pomiarów hałasu w punkcie pomiarowym w m. Sucha na drodze krajowej nr 94.....	64
Tabela 27. Urządzenia nadawczo – odbiorcze telefonii komórkowej na terenie Gminy Izbicko.....	67
Tabela 28. Działania na terenie Gminy Izbicko w latach 2013-2016.....	75
Tabela 29. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska Gminy Izbicko.....	77
Tabela 30. Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem.....	81

WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
DGLP	Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych
OODR	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
WZMiUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ECONET	Krajowa Sieć Ekologiczna
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich
EMAS	Eco Management and Audit Scheme Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GSM	Global System for Mobile Communication - standard telefonii komórkowej
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IOŚ	Instytut Ochrony Środowiska
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCW	Jednolite Części Wód Podziemnych
KAG	Kategorie Agronomiczne Gleb
KPGO	Krajowy Program Gospodarki Odpadami
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KSE	Krajowy System Energetyczny
KSRG	Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
MEW	Małe Elektrownie Wodne
MŚ	Minister Środowiska
OCHK	Obszar Chronionego Krajobrazu
OCK	Obrona Cywilna Kraju
OSO	Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	Odnawialne źródła energii
PCK	Polska Czerwona Księga
PEM	Promieniowanie elektromagnetyczne
PEP	Polityka Ekologiczna Państwa
PGR	Państwowe Gospodarstwa Rolne
PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy
PIS	Państwowa Inspekcja Sanitarna
PKB	Produkt krajowy brutto

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

PKD	<i>Polska Klasyfikacja Działalności</i>
PKP	<i>Polskie Koleje Państwowe</i>
PN	<i>Polska Norma</i>
PO	<i>Program Ochrony</i>
ppk	<i>Punkt pomiarowo kontrolny</i>
PSE	<i>Polskie Sieci Energetyczne</i>
PSP	<i>Państwowa Straż Pożarna</i>
PSSE	<i>Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
PZO	<i>Plany Zadań Ochronnych</i>
PZRP	<i>Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym</i>
RCB	<i>Rządowe Centrum Bezpieczeństwa</i>
RDOŚ	<i>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska</i>
RLM	<i>Równoważna liczba mieszkańców</i>
RPO WO	<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego</i>
RZGW	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
SDR	<i>Średni dobowy ruch</i>
SOO	<i>Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk</i>
SRP	<i>Stacja redukcyjno-pomiarowa</i>
SZŚ	<i>System Zarządzania Środowiskowego</i>
THM	<i>Trihalometanol</i>
TŚP	<i>Toksyczne Środki Przemysłowe</i>
UE	<i>Unia Europejska</i>
UMTS	<i>Universal Mobile Telecommunication System – Uniwersalny System Telekomunikacji Ruchomej</i>
WFOŚiGW	<i>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>
WHO	<i>World Health Organization - Światowa Organizacja Zdrowia</i>
WIOŚ	<i>Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska</i>
WORP	<i>Wstępna Ocena Ryzyka Powodziowego</i>
WPGOWO	<i>Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego</i>
WSO	<i>Wojewódzki System Odpadowy</i>
WWA	<i>Węglowodory aromatyczne</i>
RLM	<i>Równoważna liczba mieszkańców</i>
RZGW	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
WUS	<i>Wojewódzki Urząd Statystyczny</i>
WSSE	<i>Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
ZZR	<i>Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>
ZDR	<i>Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>

1. WPROWADZENIE

Rozwój cywilizacyjny i wielokierunkowa ekspansja człowieka spowodowały zanieczyszczenie jego poszczególnych komponentów, wyczerpywanie się zasobów surowcowych, giniecie gatunków zwierząt i roślin, a także pogorszenie stanu zdrowia ludności na terenach przeobrażonych na niespotykaną dotychczas skalę. Dlatego przyjmuje się, że jednym z najważniejszych praw człowieka jest prawo do życia w czystym środowisku. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Istota rozwoju zrównoważonego polega więc na tym, aby zapewnić zaspokojenie obecnych potrzeb bez ograniczania przyszłym generacjom możliwości rozwoju.

Wskazane zostało również, że ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne. Gminy należą do władz publicznych, zatem na nich również spoczywa obowiązek wykonywania zadań z zakresu ochrony środowiska oraz odpowiedzialność za jakość życia mieszkańców. Dodatkowym wyzwaniem stało się członkostwo w Unii Europejskiej oraz związane z nim wymogi. Trudnym zadaniem, czekającym samorządy jest wdrożenie tych przepisów i osiągnięcie standardów UE w zakresie m.in. ochrony środowiska.

Efektywność działań w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego zależy przede wszystkim od polityki i rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym oraz pozyskania zainteresowania i zrozumienia ze strony społeczności lokalnych. Działania takie, aby były skuteczne, muszą być prowadzone zgodnie z opracowanym uprzednio programem, sporządzonym na podstawie wnikliwej analizy sytuacji w danym rejonie. Zadanie takie ma spełniać wieloletni program ochrony środowiska. Program jest dokumentem planowania strategicznego, wyrażającym cele i kierunki polityki ekologicznej samorządu Gminy i określającym wynikające z niej działania. Tak ujęty Program będzie wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania gminą w zakresie ochrony środowiska, podstawa tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi, przesłanka konstruowania budżetu gminy, płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów polityki ekologicznej, podstawa do ubiegania się o fundusze celowe. Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska posłużą do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa Gminy, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja celów wytyczonych w programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie gminy.

Program ochrony środowiska przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację decyzji administracyjnych oraz wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje. Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Zakłada się, że kształtowanie polityki ekologicznej w Gminie będzie miało charakter procesu ciągłego, z jednoczesnym zastosowaniem metody programowania "kroczącego", polegającej na cyklicznym weryfikowaniu celów perspektywicznych celów.

2. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

- **określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego** dla Gminy Izbicko, zawierającej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu;
- **określeniu kreatywnej części Programu** poprzez konkretyzację (uszczegółowienie) celów głównych oraz ich operacjonalizację w postaci sformułowania listy działań;
- **scharakteryzowaniu uwarunkowań realizacyjnych Programu** w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, ocen oddziaływania na środowisko planowania przestrzennego;
- **określeniu zasad monitorowania.**

Źródłami informacji dla Programu były materiały uzyskane z Urzędu Gminy w Izbicku, Starostwa Powiatowego w Strzelcach Opolskich, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, a także prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępna literatura fachowa.

Jako punkt odniesienia dla programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2012.

Program oparty jest na zapisach następujących dokumentów:

- *Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku* (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 – tekst jednolity). Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.

- *Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*”. – Warszawa 2008 r. Zgodnie z zapisami tego dokumentu Program winien definiować cele i zadania ujęte w kilku blokach tematycznych, a mianowicie:

- kierunki działań systemowych,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

- *Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.*

W dokumencie określono długoterminową politykę ochrony środowiska dla województwa opolskiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

- *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.*

W dokumencie określono długoterminową politykę ochrony środowiska dla Powiatu Strzeleckiego, przedstawiono szczegółowe cele krótkoterminowe dla Powiatu oraz sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

- *Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*, które podają sposób i zakres uwzględniania polityki ekologicznej państwa w programach ochrony środowiska oraz wskazówki, co do zawartości programów. W gminnym programie powinny być uwzględnione:

- *zadania własne gminy* (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy),
- *zadania koordynowane* (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom centralnym)

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY IZBICKO

3.1. Informacje ogólne

Gmina Izbicko położona jest w województwie opolskim, na południowo-wschodnich krańcach Niziny Śląskiej, przy głównym trakcie komunikacyjnym drogą A-4 łączącą Berlin z Medyką (w połowie trasy pomiędzy Opolem, a Strzelcami Opolskimi). Administracyjnie Gmina należy do powiatu strzeleckiego. Gmina Izbicko graniczy z następującymi gminami: od zachodu z Tarnowem Opolskim, od północy z gminą Chrzastowice i Ozimek, od wschodu ze Strzelcami Opolskimi, od południa z Gogolinem.

Jest jedną z najmniejszych gmin Opolszczyzny. Jej obszar to 84,51 km², na którym zamieszkuje ok. 5 418 osób (wg GUS 2012). Bogactwami naturalnymi są lasy, które zajmują 1/3 powierzchni, zwłaszcza fragmenty dębowego starodrzewu z domieszką świerka i brzozy rosnące wokół kompleksu urokliwych stawów hodowlanych, duże pokłady bardzo czystej wody głębinowej w okolicach Krośnicy i Utraty, gdzie wybudowane zostało ujęcie wody m.in. dla Opola oraz złoża kamienia wapiennego w okolicach Otmic. Południowa część Gminy sięga wzniesienia Góry Chełmskiej (Góry Św. Anny), północna styka się z pasmem borów Stobrawsko-Turawskich.

Rysunek 1. Położenie Gminy Izbicko w Powiecie Strzeleckim.

Gminę tworzy 11 sołectw:

- Borycz - o powierzchni 499 ha ,
- Grabów - o powierzchni 185 ha ,
- Izbicko - siedziba władz gminy, o powierzchni 1079 ha ,
- Krośnica - o powierzchni 1336 ha,
- Ligota Czamborowa - o powierzchni 306 ha ,
- Otmice - o powierzchni 1291 ha,
- Poznowice - o powierzchni 771 ha,
- Siedlec - o powierzchni 919 ha ,
- Sprzęcice - o powierzchni 612 ha,
- Suchodaniec - o powierzchni 1232 ha,
- Utrata - o powierzchni 221 ha.

Sytuacja demograficzna

Według danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego – liczba mieszkańców w Gminie Izbicko na koniec 2012 r. wynosiła 5 418 osób. W porównaniu z 2010 r. nastąpił wzrost liczby ludności o 58 osób (ok. 1,08 %). Średnia gęstość zaludnienia na terenie Gminy Izbicko na koniec

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

2012 r. wyniosła ok. 63,8 osoby/km². Szacuje się, że w kolejnych latach będzie następował dalszy wzrost liczby ludności.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Izbicko.

Liczba ludności w roku:										
2010	2011	2012	Szacunkowo							
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
5 360	5 372	5 418	5 445	5 472	5 500	5 527	5 555	5 583	5 610	5 611

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych ze strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego: <http://www.stat.gov.pl/gus>

3.2. Położenie geograficzne, rzeźba terenu, krajobraz

Gmina Izbicko położona jest na południowo-wschodnim krańcu Niziny Śląskiej w połowie odległości pomiędzy Opolem i Strzelcami Opolskimi. Południowa część Gminy sięga wzniesienia Góry Chełmskiej (Góry Św. Anny), północna styka się z pasmem borów Stobrawsko-Turawskich. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski J. Kondrackiego obszar Gminy Izbicko leży na pograniczu dwóch makroregionów:

- część północna wchodzi w skład mezoregionu Równiny Opolskiej (318.57) należącego do makroregionu Niziny Śląskiej (318.5),
- część południowa powiatu leży w mezoregionie Chełmu (341.11) należącym do makroregionu Wyżyny Śląskiej (341.1).

Obszar Gminy zatem w sposób naturalny dzieli się na dwie części różniące się dość istotnie krajobrazem i ukształtowaniem powierzchni. Północna, nizinna część Gminy przecięta jest płaskodennymi, szerokimi na 1-1,5 km dolinami Jemielnicy i Suchej. Obie doliny opadają od wysokości ok. 185 m n.p.m. przy wschodniej granicy Gminy do ok. 173 m n.p.m. przy granicy zachodniej. Rozdziela je fragment morenowych Wzgórz Dębskich z zabudową wsi Krośnica (kulminacja - ok. 190 m n.p.m. w zachodnim krańcu wsi). Zalesiony obszar leżący na północ od Krośnicy i Boryczy jest również równinny, urozmaicony jedynie wzniesieniami wydmowymi o wysokości względnej do 7m.

Na południe od linii Nakło - Izbicko - Suchodaniec krajobraz zmienia się z nizinnego na falisto-wyżynny. Wzrastają wysokości bezwzględne z 180-195m n.p.m. w Izbicku i Suchodańcu do 240 m n.p.m. przy południowej granicy Gminy. Wyższe są tylko dwa wzniesienia masywu Chełmu w Sprzęcicach z kulminacjami 248 m n.p.m. i 256 m n.p.m. (Góra Szpica).

Na tle przedstawionej naturalnej rzeźby terenu wyróżniają się formy antropogeniczne reprezentowane przez wyrobiska odkrywkowe i zwałowiska związane z wydobywaniem kopalni, głównie wapieni i margli (Otmice, Siedlec i Ligota Czamborowa), a także piasku (Krośnica, Suchodaniec i Izbicko) oraz glin ceramicznych w Krośnicy i bazaltu w Siedlcu. Najbardziej widoczne jest wyrobisko kopalni wapienia „Kamień Śląski” w Otmicach o powierzchni ok. 25 ha.

3.3. Analiza zagospodarowania przestrzennego Gminy Izbicko.

3.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego

Szkielet struktury przestrzennej Gminy Izbicko określają:

- występujące obszary zabudowy wiejskiej,
- walory przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000,
- układ komunikacyjny - w postaci drogi krajowej i wojewódzkiej oraz dróg powiatowych i gminnych – zapewniający połączenie m. in. z ośrodkami przemysłowymi (Opole, Strzelce Opolskie),
- przebiegające sieci elektroenergetyczne i gazowe, które ze względu na strefy techniczne i zagrożenia wyłączają część terenów z zabudowy (tereny wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Strefy wskazane dla celów osadnictwa związane są z terenami wykształconego zainwestowania. Stanowią głównie enklawy i luki, bądź tereny bezpośrednio przyległe do istniejącej zabudowy –

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

położone wzdłuż dróg publicznych, tworząc zwarte strefy. Jednostkami rozwojowymi uznaje się miejscowości największe i zarazem koncentrujące już wykształcone funkcje usługowe: Izbicko, Otmice, Krośnica.

3.3.2 Formy użytkowania terenów

Gmina Izbicko jest gminą wiejską o dominującym rolniczym charakterze. W strukturze użytkowania gruntów gminnych dominują użytki rolne. Użytkowanie gruntów w gminie przedstawia się następująco:

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Izbicko.

L.p.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	Użytki rolne	
	Grunty orne	3355,8262
	Sady	14,7615
	Łąki trwałe	785,6775
	Pastwiska trwałe	217,7482
	Grunty rolne zabudowane	112.,5226
	Grunty pod stawami	212,6194
	Grunty pod rowami	35,8131
2.	Grunty leśne	
	Lasy	3 256,2606
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	15,7722
3.	Grunty zabudowane	
	Tereny mieszkalne	66,8527
	Tereny przemysłowe	25,3493
	Inne tereny zabudowane	9,9861
	Tereny zurbanizowane niezabudowane	4,6483
	Tereny rekreacyjne	20,0657
	Tereny komunikacyjne - drogi	184,278
	Tereny komunikacyjne - kolejowe	25,9019
	Użytki kopalne	46,7749
	Grunty pod wodami	
	Płynącymi	19,2354
	stojącymi	2,7590
	nieużytki	24,3100
	Tereny różne	0,0661

Źródło: Opracowanie na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy w Izbicku, stan na 01.01.2012r.

3.4. Sytuacja gospodarcza

Do niedawna w sposób jednoznaczny określano gminę Izbicko jako gminę rolniczą. Obecnie biorąc pod uwagę liczbę osób zatrudnionych w gospodarstwach rolnych, liczbę osób zatrudnionych poza tym sektorem, w tym także pracujących poza granicami Polski, jak również liczbę zarejestrowanych i funkcjonujących form działalności, można stwierdzić, że dokonuje się proces restrukturyzacji zajęć ludności. Równolegle rozwija się rzemiosło i sfera usług na terenie Gminy oraz rośnie liczba osób podejmujących prace wymagające wyższych kwalifikacji na ogół poza terenem Gminy. Procesowi temu sprzyja widoczny wzrost poziomu wykształcenia młodszej generacji mieszkańców.

Nierolnicze funkcje gospodarcze są dziedziną wpływającą na stopień urbanizacji obszaru Gminy oraz generującą miejsca pracy. Systematycznie wzrasta liczba podmiotów gospodarczych w gminie, przy czym wszystkie nowoutworzone podmioty należą do sektora prywatnego.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym jest zjawiskiem pozytywnym i pożądanym. Występujące w gminie branże to głównie działalność wytwórczo-usługowa, handel i naprawy, budownictwo i przetwórstwo-przemysłowe. Pożądane jest, aby największy rozwój nastąpił w dziedzinie usług decydujących o jakości życia mieszkańców oraz w dziedzinie usług dla rolnictwa.

Mieszkańcy Gminy nie zajmujący się rolnictwem i działalnością gospodarczą znajdują zatrudnienie w najbliższych ośrodkach miejskich, głównie w Opolu i Strzelcach Opolskich.

W samorządowym rejestrze działalności gospodarczej Gminy zapisane są podmioty, które prowadzą głównie działalność handlową, usługową i rzemieślniczą. Należą do nich m.in.:

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie:

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Izbicko w latach 2009-2012.

Lp.	Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1	2009	332	14	318
2	2010	350	15	335
3	2011	347	13	334
4	2012	347	13	334

Zródło www.stat.gov.pl

W sektorze publicznym zarejestrowano: **13 podmiotów (3,8 %)**, natomiast w sektorze prywatnym: **334 (96,2 %)**.

Tabela 4. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Izbicko w 2012r.

w sektorze publicznym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	13
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	12
w sektorze prywatnym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	334
- osoby fizyczne	275
- spółki prawa handlowego	13
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	6
- spółdzielnie	3
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	15

Zródło www.stat.gov.pl

Jak wynika z danych GUS liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Izbicko w 2012 r. wyniosła 347. Sektor publiczny reprezentowany był przez 13 jednostek, a sektor prywatny przez 334 jednostki gospodarcze. W sektorze publicznym najwięcej jednostek gospodarczych (12) stanowiły państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, natomiast w sektorze prywatnym osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą (275).

Wskaźnik przedsiębiorczości dla Gminy Izbicko (wg GUS 2012): liczba firm wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców) wynosi 640 i jest mniejszy od wartości tego wskaźnika dla powiatu: 681 i dla województwa: 977. Na terenie gminy do ewidencji działalności gospodarczej wpisana jest następująca ilość podmiotów gospodarczych w podziale na poszczególne sektory:

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Gminy Izbicko wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2012r.

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2012 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	27

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2012 roku
B. Górnictwo i wydobywanie	-
C. Przetwórstwo przemysłowe	26
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	-
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
F. Budownictwo	95
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	66
H. Transport, gospodarka magazynowa	13
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7
J. Informacja i komunikacja	8
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
P. Edukacja	13
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9
S. Pozostała działalność usługowa	24

Źródło: www.stat.gov.pl, Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w 2012 r.

W Gminie Izbicko prowadzona jest działalność gospodarcza praktycznie we wszystkich istniejących branżach (wg sekcji PKD). Najwięcej podmiotów gospodarczych (95) prowadzi działalność w obszarze sekcji F (Budownictwo). Znacząca ilość podmiotów gospodarczych (66) prowadzi działalność w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny). Zważywszy na bardzo dynamiczny rozwój tego sektora, można zakładać, iż ilość przedsiębiorstw wykonujących swą działalność w obszarze sekcji F w najbliższych latach nie ulegnie zmniejszeniu.

4. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

Jako założenia wyjściowe do Programu ochrony środowiska Gminy Izbicko przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych uwzględniających problematykę ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych Gminy zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym.

Uwarunkowania te, w powiązaniu z aktualnym stanem środowiska w Gminie były podstawą do zdefiniowania priorytetów i celów w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

4.1. Uwarunkowania zewnętrzne opracowania Programu Ochrony Środowiska Gminy Izbicko.

Zasady ochrony środowiska wymuszają zachowanie kompleksowego, a zarazem sektorowego podejścia. Gmina nie jest układem zamkniętym, a poszczególne elementy środowiska zachowują ciągłość bez względu na granice terytorialne. Z tego względu, konieczne jest przyjęcie uwarunkowań wynikających z programów, planów i strategii zewnętrznych wyższego rzędu, umożliwiających szersze spojrzenie na poszczególne dziedziny ochrony środowiska.

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla Gminy Izbicko w zakresie ochrony środowiska wynikają z następujących dokumentów:

- strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju i województwa opolskiego,
- strategii rozwoju regionalnego kraju,
- koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju i województwa opolskiego,
- polityki ekologicznej państwa wraz z programem wykonawczym,
- systemu prawa ochrony środowiska w Polsce, w tym projektowanych aktów prawnych,
- międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie ochrony środowiska,
- zobowiązań Polski przyjętych w zakresie ochrony środowiska w ramach procesu akcesji do Unii Europejskiej,
- programu ochrony środowiska dla województwa opolskiego,
- strategii i polityk sektorowych (zwłaszcza w zakresie energetyki, energetyki odnawialnej, rolnictwa i obszarów wiejskich, rozwoju regionalnego, edukacji ekologicznej, transportu, leśnictwa).

4.1.1. Zasady realizacji programu

Zasady realizacji polityki ekologicznej, cele i zadania ujęte w "Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016", „Programie Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku” oraz w dostosowanej do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska, zostały przyjęte jako podstawa niniejszego programu.

W świetle priorytetów aktualnej polityki ekologicznej Państwa, planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6 Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Zgodnie z ostatnim przeglądem wspólnotowej polityki ochrony środowiska do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej.

4.1.2. Polityka Ekologiczna Państwa

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisując się będzie w osiągnięcie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć będzie realizacja następujących priorytetów i celów:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym.

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- ochronie i zrównoważonym rozwoju lasów,
- racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ochronie powierzchni ziemi,
- gospodarowaniu zasobami geologicznymi.

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego polegające na działaniach w obszarach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

4.1.3 Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.

Program podkreśla pierwszorzędną potrzebę zachowania dobrego stanu środowiska, jako podstawowego warunku zrównoważonego i harmonijnego rozwoju.

Cele perspektywiczne, nawiązują do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego określono wojewódzkie priorytety ochrony środowiska:

- ochrona wód i gospodarka wodna - pomimo pewnej poprawy jakości wód powierzchniowych, ich stan jest wciąż niezadowolający; ochrona wód przed zanieczyszczeniami i nadmierną eksploatacją oraz zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami związanymi z wodą (powódź, susza), wymagają realizacji szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.,
- ochrona powierzchni ziemi przed odpadami – ukierunkowanie na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zwiększenie gospodarczego wykorzystania odpadów wytworzonych, a także stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów; w związku ze zmianą przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz ustawy o odpadach, rozwiązanie tego problemu będzie polegało przede wszystkim na opracowaniu przez samorzady gminne szeregu dokumentów, które pozwolą na właściwe zagospodarowanie odpadów, a także zarządzanie systemem i jego monitorowanie.,
- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami i środowiska człowieka przed hałasem - kontynuacja działań realizowanych dotychczas dla poprawy jakości powietrza, zwłaszcza intensyfikacji działań ukierunkowanych na proekologiczne rozwiązania systemu transportu,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - dotyczy to przede wszystkim nowego podejścia do ochrony przyrody, uwzględniającego europejskie wymogi w tym zakresie; istotnymi zagadnieniami jest również ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- ochrona powierzchni ziemi i środowiska glebowego – działania rekultywacyjne i rewitalizacyjne na obszarach zdegradowanych wskutek eksploatacji surowców mineralnych oraz ochrona gleb.

5. REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ W GMINIE IZBICKO.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko została przyjęta Uchwałą Nr XXXIX/205/09 Rady Gminy w Izbicku z dnia 27 kwietnia 2009 roku w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wraz z aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami”. Przyjęty dokument ma charakter kierunkowy, wyznaczone i opisane w nim zadania są wytyczną dla realizowania Polityki Ekologicznej na terenie Gminy, stawiając jednocześnie szereg zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych do wykonania w ciągu 4 kolejnych lat. Wytyczone zadania mają w sposób optymalny pomagać kształtować ład przestrzenny, zgodny z bieżącymi wymogami ochrony środowiska. Realizacja części zadań wymaga dużych nakładów finansowych i współdziałania – tak urzędów administracji publicznej, jak i przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych. Efekty realizacji wytyczonych zadań obserwowane są zwykle w długim horyzoncie czasowym, przy założonej ciągłości realizacji zadań poprawy i utrzymania stanu środowiska.

Przygotowywane były (w formie osobnych dokumentów) Raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko za lata 2009-2010, w których kompleksowo omówiona została realizacja celów i zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska.

Wnioski z przygotowywanych raportów wskazują na systematyczną realizację zadań poprawiających stan środowiska naturalnego we wszystkich jego komponentach przez administrację samorządową i przedsiębiorstwa (w zakresie m.in. edukacji ekologicznej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony powierzchni ziemi, ochrony przed hałasem, ochrony przyrody i krajobrazu).

Ocena stopnia realizacji zadań wytyczonych w przyjętym Programie Ochrony Środowiska:

Przyjęty Program Ochrony Środowiska formułował zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne tak dla Gminy Izbicko, jak również dla szeregu instytucji i przedsiębiorstw uczestniczących w wywieraniu wpływu na stan środowiska na terenie Gminy. Określenie stanu ich realizacji nie jest sprawą oczywistą i prostą ze względu na szereg elementów wpływających na realizację zadań, w tym m.in.:

- zmiany sytuacji ekonomiczno – gospodarczej kraju, województwa, powiatu i gminy,
- zmiany priorytetów realizacyjnych w okresie obowiązywania programu,
- zmiany celów i priorytetów w Polityce Ekologicznej Państwa (uległa w międzyczasie zmianie).

Ochrona powietrza:

Zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego oraz z poprawą jego jakości realizowane były w zakresie:

- prowadzenia remontów i modernizacji dróg na terenie Gminy,
- promocji i wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych,
- wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymian kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa,
- edukacji ekologicznej w zakresie poszanowania energii cieplnej i elektrycznej,
- sprzątanie dróg przez ich zarządców.

Gospodarka wodno-ściekowa:

Zadania w tym obszarze realizowane były głównie w związku z realizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, (budowa kanalizacji sanitarnej), dotyczyły głównie:

- współpracy ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym,
- rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- rozbudowy wodociągu grupowego Poznowice, Sprzęcie, Siedlce + przyłącza wodociągowe w Siedlcu,
- rozbudowy wodociągu w miejscowości Otmice wraz z podłączeniem budynków gminnych,
- budowy wodociągowej sieci rozdzielczej we wsi Otmice,
- budowy wodociągowej sieci rozdzielczej we wsi Ligota Czamborowa,
- edukacji ekologicznej oraz proponowania postaw badania jakości wód.

Ochrona gleb i powierzchni ziemi:

Zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi realizowane były m.in. przez wprowadzanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz racjonalne

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

użytkowanie zasobów naturalnych (zapobieganie degradacji i erozji gleb). Ośrodki szkolenia rolniczego prowadziły doradztwo rolnicze, ukierunkowane na prawidłowe dawkowanie i wykorzystanie nawozów sztucznych. Prowadzona była promocja agroturystyki i rolnictwa ekologicznego

Ochrona przyrody:

Realizowane zadania dotyczyły głównie:

- zachowania i ochrony zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych,
- ochrony terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania,
- prowadzenia ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- tworzenia ścieżek przyrodniczo - dydaktycznych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych i krajobrazowo atrakcyjnych,
- ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej,
- zachowanie istniejącej zieleni urządzonej,
- urządzenia parków i miejsc rekreacji na terenie Gminy.

Szereg działań realizowany był przez placówki oświatowe z terenu Gminy, organizacje pozarządowe oraz Nadleśnictwa.

Ochrona przed hałasem:

Zadania związane z ochroną przed hałasem dotyczyły głównie modernizacji dróg, zgodnie z wyznaczonym harmonogramem, realizowane były tak przez Gminę jak i przez zarządców dróg oraz związane były z:

- budową ścieżek rowerowych,
- uwzględnianiem kryterium hałasu na etapie wprowadzania zmian do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (np. określenia wpływu lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska w zakresie hałasu),
- przebudową i remontem dróg na terenie Gminy.

Zapobieganie awariom przemysłowym:

Realizowane zadania związane były głównie z:

- instruowaniem społeczeństwa o zasadach postępowania w wypadku wystąpienia awarii przemysłowych i transportowych,
- instruowaniem społeczeństwa o występujących zagrożeniach, podjętych środkach zapobiegawczych i o działaniach, które będą podjęte w przypadku wystąpienia awarii,
- egzekwowaniem wymogów dotyczących transportu substancji i odpadów niebezpiecznych,
- szkoleniami, aktualizacją planów operacyjnych przez zakłady i PSP.

Edukacja ekologiczna:

Zadania w dziedzinie edukacji ekologicznej to szereg zadań realizowanych głównie przez placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe i dotyczyły m.in.:

- kontynuacji realizacji programu edukacji ekologicznej,
- wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży,
- promocja działań proekologicznych z przeznaczeniem dla dorosłej części społeczności lokalnej - wydawnictwa ekologiczne, szkolenia,
- współdziałania władz gminnych z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony,
- promocja agroturystyki, rolnictwa ekologicznego,
- organizacja konkursów ekologicznych, akcji sprzątania, akcji edukacyjnych, festynów ekologicznych i innych spotkań integrujących mieszkańców,
- prowadzenie działalności informacyjnej w Urzędzie Gminy,
- współpracy z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi.

6. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na danym terenie, a następnie na jego poprawie. Realizacja wytyczonych celów w programie powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie Gminy.

6.1. Cele ekologiczne

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska, a także zakres przeobrażeń na terenie Gminy wymusiła wyznaczenie celów priorytetowych, a także przyjęcie zadań z zakresu wielu sektorów ochrony środowiska. Spośród nich dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy Izbicko, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska.

Wybór priorytetowych przedsięwzięć ekologicznych na terenie Gminy Izbicko na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 przeprowadzono przy zastosowaniu następujących kryteriów organizacyjnych i środowiskowych.

6.1.1. Kryteria o charakterze organizacyjnym

- wymiar zadania przedsięwzięcia (ponadlokalny i publiczny),
- konieczność realizacji przedsięwzięcia ze względów prawnych,
- zabezpieczenia środków na realizację lub możliwość uzyskania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych (z Unii Europejskiej z innych źródeł zagranicznych lub krajowych),
- efektywność ekologiczna przedsięwzięcia,
- znaczenie przedsięwzięcia w skali regionalnej,
- spełnianie wymogów zrównoważonego rozwoju - zgodność przedsięwzięcia dla rozwoju gospodarczego gminy.

6.1.2. Kryteria o charakterze środowiskowym

- możliwość likwidacji lub ograniczenia najpoważniejszych zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi,
- zgodność z celami ekologicznymi i zasadniczymi kierunkami zadań wynikających ze Strategii rozwoju województwa opolskiego,
- zgodność z celami i priorytetami ekologicznymi określonymi w "Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016" i „Programie Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku”,
- zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski w zakresie ochrony środowiska,
- skala dysproporcji pomiędzy aktualnym i prognozowanym stanem środowiska a stanem wymaganym przez prawo,
- skala efektywności ekologicznej przedsięwzięcia (efekt planowany, tempo jego osiągnięcia),
- wieloaspektowość efektów ekologicznych przedsięwzięcia (możliwość jednoczesnego osiągnięcia poprawy stanu środowiska w zakresie kilku elementów środowiska),
- w odniesieniu do gospodarki odpadami istotnym kryterium była zgodność proponowanych zadań z wymogami kształtowania nowoczesnej gospodarki odpadami poprzez priorytetowe traktowanie tworzenia systemów, działań w zakresie zbiórki i transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

6.1.3. Cele ekologiczne dla Gminy Izbicko.

Kierując się podanymi powyżej kryteriami, wyznaczono następujące cele dla Gminy Izbicko z zakresu ochrony środowiska (kontynuacja celów poprzedniego Programu Ochrony Środowiska):

- środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

7. KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

7.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

Wszystkie działania człowieka są prowadzone w środowisku przyrodniczym, mają więc wpływ na jego stan obecny i przyszły. Oznacza to konieczność takiego gospodarowania, aby zachować środowisko w możliwie dobrym stanie dla przyszłych pokoleń. Tak więc kryteria zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych sektorów gospodarczych. Dokumenty te, zgodnie z art. 46 ustawy z dn. 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, powinny być poddawane tzw. strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko w celu sprawdzenia, czy rozwiązania w nich zawarte nie przyniosą zagrożenia dla środowiska teraz i w przyszłości.¹

7.1.1. Cel średniokresowy do 2020 r.

Doprowadzenie do sytuacji, aby projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki były, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny były uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Wprowadzanie do strategii, polityk i programów sektorowych zagadnień ochrony środowiska, a w tym bioróżnorodności poprzez m.in. opracowania analityczno-studialne z zakresu ochrony środowiska służące opracowywaniu tych dokumentów	Marszałek, Gmina Izbicko
Objęcie strategii, polityk i programów sektorowych strategicznymi ocenami oddziaływania na środowisko zgodnie z wymaganiami ustawy	Gmina Izbicko

7.2. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Miejscowy plan, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., jest podstawowym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego pozwalającym gminom na racjonalną gospodarkę terenami. Poza planem miejscowym w systemie planowania przestrzennego występują instrumenty pomocnicze, w postaci decyzji lokalizacyjnych. Pomimo istnienia ustawy oraz ustaw określających kompetencje w tym zakresie samorządów wszystkich szczebli znaczna powierzchnia kraju nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze Gminy Izbicko obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (oprócz miejscowości Poznowice i Sprzęcice). W/w dokumenty są w głównej mierze podstawą do podejmowania najbardziej racjonalnych decyzji dot. kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniające treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu lokalnym.

¹ *Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008*

7.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z obowiązujących przepisów prawnych, strategii, polityk, planów i programów, w tym programów ochrony środowiska, a przede wszystkim treści opracowań ekofizjograficznych	Gmina Izbicko

7.3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Rola edukacji ekologicznej w procesie realizacji polityki środowiskowej, a więc i obowiązków ekologicznych, jest szczególnie istotna. Problem niedostatków w zakresie ochrony środowiska jest widoczny nie tylko z punktu widzenia stosowanych przez przedsiębiorców technologii (a raczej ich niestosowania, braku polityki segregacji odpadów, braku odpowiedniej ilości odpowiednich jakościowo składowisk odpadów itp.), jak i wyrobienia w społeczeństwie szacunku do otaczającej przyrody. Nie chodzi również tylko o edukację w ścisłym tego słowa znaczeniu, czyli proces nauczania, świadczony w ramach systemu oświaty, ale o kształtowanie świadomości ekologicznej w każdej dziedzinie życia, mającej jakikolwiek związek z ochroną środowiska.

Na terenie Gminy Izbicko prowadzone były działania stanowiące kontynuację realizacji działalności edukacyjnej obejmującej mieszkańców Gminy. Realizowano promocję działań i inicjatyw proekologicznych:

- konkursy ekologiczne,
- wycieczki,
- akcje Sprzątanie Świata,
- druk ulotek.

7.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Realizacja szkoleń dla rolników, w szczególności w ramach programów rolno-środowiskowych	OODR, ARiMR, organizacje pozarządowe
Organizacja konkursów i akcji edukacyjnych	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
Opracowanie i wydanie folderów, broszur o treściach ekologicznych, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji dotyczących ochrony środowiska i edukacji ekologicznej	ZOPK, organizacje pozarządowe
Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi	Gmina Izbicko, placówki oświatowe
Organizowanie programów, wystaw, imprez o tematyce związanej z ochroną środowiska	Instytucje kultury i oświaty, organizacje pozarządowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Udostępnianie informacji o środowisku i działaniach proekologicznych	Marszałek, WIOŚ, Powiat Strzelecki, Gmina Izbicko
--	---

7.4. Innowacyjność prośrodowiskowa

Polityka ekologiczna państwa zakłada aktywizację mechanizmów rynkowych do wspierania działań w zakresie ochrony środowiska. Powinno zapewnić to rozwój produkcji towarów i usług mniej obciążających środowisko, prowadzących do bardziej zrównoważonej konsumpcji, zachowanie i tworzenie miejsc pracy (tzw. zielonych miejsc pracy) w dziedzinach mniej obciążających środowisko oraz prowadzenie tzw. zielonych zamówień publicznych.

Jednymi z głównych priorytetów polityki władz Samorządu Województwa Opolskiego są innowacje i przedsiębiorczość. Najwięcej projektów innowacyjnych dofinansowanych było ze środków RPO WO 2007-2013, w ramach których realizowane są „twarde” projekty inwestycyjne instytucji otoczenia biznesu i badawczo-rozwojowych oraz inwestycje w rozwój technologii w przedsiębiorstwach. Znaczne kwoty pochodzą także z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – w latach 2008-2010 opolscy przedsiębiorcy realizowali 74 projekty.

Województwo przyjęło także *Regionalną Strategię Innowacji Województwa Opolskiego*, a w 2010r. przeprowadzono analizę wdrażania powyższej Strategii. Opracowany dokument jest podstawą do tworzenia trwałych powiązań między jednostkami naukowo-badawczymi, przemysłem, samorządem oraz administracją rządową, w celu podnoszenia konkurencyjności całego regionu.

Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) zapewniają włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych firmy i przypisanie zagadnień do kompetencji jej zarządu. Systemy te są dobrowolnym zobowiązaniem się organizacji w postaci przedsiębiorstwa, placówki sektora finansów, szkolnictwa, zdrowia, jednostki administracji publicznej i innej do podejmowania działań mających na celu zmniejszanie oddziaływań na środowisko, związanych z prowadzoną działalnością. Posiadanie przez daną firmę prawidłowo funkcjonującego SZŚ gwarantuje, iż firma ta działa zgodnie ze wszystkimi przepisami ochrony środowiska.

System EMAS wykazuje duże podobieństwo do normy ISO 14001. Od roku 2001 treść normy ISO 14001 została włączona do rozporządzenia EMAS, pozwalając na ograniczenie się do identyfikacji dodatkowych wymagań stawianych organizacjom w systemie EMAS. Wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego w oparciu o wymagania normy ISO 14001 można traktować jako krok w kierunku rejestracji w systemie EMAS

7.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Wprowadzanie innowacyjności prośrodowiskowej i upowszechnianie idei systemów zarządzania środowiskowego

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Zachęcanie organizacji do wzięcia udziału w programach szkoleniowo-informacyjnych dotyczących EMAS	Organizacje pozarządowe

8. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

8.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

8.1.1. Obszary chronione

Na terenie Gminy Izbicko ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty: zatwierdzone decyzją KE²:
 - SOO Kamień Śląski (PLH160003),
 - Park Krajobrazowy „Góra św. Anny”;
 - Obszar Chronionego Krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko - Turawskie;
 - Pomniki przyrody ożywionej: 2 obiekty.

Powierzchnia obszarów chronionych na terenie Gminy Izbicko wynosi 2728,85 ha (wg. GUS, 2012 r.) co stanowi ok. 32 % powierzchni Gminy Izbicko.

Obszary NATURA 2000

Obszar Natura 2000 to nowa forma ochrony przyrody (obok istniejących parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, czy innych) wprowadzana w naszym kraju od czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy.

Na terenie Gminy Izbicko znajduje się specjalny obszar ochrony siedlisk utworzony w ramach sieci Natura 2000 „Kamień Śląski” (PLH160003) - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Dla obszaru „Kamień Śląski” przystąpiono do sporządzenia planu zadań ochronnych (PZO).

KAMIEŃ ŚLĄSKI (PLH160003)

POWIERZCHNIA: 832,4 ha

OPIS OBSZARU

Większość obszaru jest zajęta przez lotnisko, a część stanowi teren Sanktuarium Świętego Jacka w Kamieniu Śląskim. Dominują różnego rodzaju murawy - na części terenu zarastające w wyniku spontanicznej sukcesji (zakrzewienia).

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

W latach 70. XX wieku była tu zlokalizowana ostatnia duża (kilka tysięcy osobników) kolonia susła moręgowanego w Polsce. Jeszcze w latach 60. liczyła prawdopodobnie kilkadziesiąt tysięcy osobników. Obecnie teren ten jest planowany jako miejsce pierwszych wsiedleń tego gatunku w ramach programu reintrodukcji susła moręgowanego (*Spermophilus citellus*) w Polsce. Na obszarze tym występuje też kilka gatunków roślin chronionych o znaczeniu regionalnym.

Potencjalne zagrożenia wiążą się ze zmianami formy użytkowania gruntów. Obecnie zagrożeniem dla zachowania głównego waloru (susła moręgowanego) jest naturalna sukcesja na murawach, na których zaprzestano koszenia. Pewne zagrożenia mogą się także wiązać z presją drapieżniczą np. lisów. Bezpośrednim czynnikiem zagrożenia ostoi

² Decyzja wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2012) 8135): (2013/23/UE)

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

może być również intensywna penetracja ludzka - np. stanowisk roślin rzadkich i chronionych.

ZAGROŻENIA:

- zmiana formy użytkowania gruntów,
- naturalna sukcesja (niekontrolowana),
- presja drapieżników,
- intensywna antropopresja.

Park krajobrazowy

Park Krajobrazowy to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu na terenie gminy Izbicko występuje jeden Park Krajobrazowy:

Park Krajobrazowy „Góra Św. Anny”.

Park ustanowiony został na mocy Rozporządzenia Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”. Całkowita powierzchnia parku wynosi 5 150,0 ha, a powierzchnia strefy ochronnej parku 6275,0 ha. Na terenie gminy Izbicko Park Krajobrazowy „Góra św. Anny” zajmuje powierzchnię 0,85 ha.

Park krajobrazowy obejmuje najdalej wysunięty na zachód fragment Wyżyny Śląskiej. Park zapewnia ochronę masywu Chełmu wraz z licznymi dolinami i wąwozami, wywierzyskami skalnymi i misami krasowymi. W parku zarejestrowano około 400 gatunków roślin naczyniowych, z czego 20 jest objętych ochroną prawną.

W trakcie realizacji pozostaje projekt pod nazwą *„Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk roślinności naskalnej na działce 201/17 w obrębie Góra Św. Anny”.*

Głównymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” są:

- charakterystyczna i urozmaicona rzeźba terenu - tworzy on jednostkę morfologiczno-krajobrazową, która zdecydowanie wyróżnia się z płaskiej Równiny Opolskiej, pod wpływem erozji wykształciły się formy krasu powierzchniowego i podziemnego, a w zalegających na krasie lessach wykształciły się malowniczych wąwozy,
- zróżnicowana budowa geologiczna - obszar budują skały wieku triasowego, trzeciorzędowe skały wylewne oraz osady piaszczysto-żwirowo-gliniaste zlodowacenia środkowopolskiego;
- cenne zasoby przyrodnicze, z uwagi na znaczne zróżnicowanie i zachowanie fragmentów dobrze wykształconych, naturalnych i półnaturalnych siedlisk występuje tu wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, charakterystyczną cechą szaty roślinnej tego terenu jest obecność gatunków muraw kserotermicznych i lasów bukowych;
- zasoby krajobrazu kulturowego, religijnego i historycznego Góry Św. Anny objęte zostały przez UNESCO w 2004 roku pomnikiem historii – jednym z 15 najcenniejszych obiektów w kraju.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszary Chronionego Krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu na terenie Gminy Izbicko zlokalizowany jest jeden obszar chronionego krajobrazu:

„**Lasy Stobrawsko – Turawskie**” - został zaktualizowany Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/16/2006 z dnia 8 maja 2006 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z 2006 r., Nr 33, poz. 1133). Obejmuje on swym zasięgiem obszar o powierzchni 179 tys. ha. Na obszarze gminy Izbicko OChK zajmuje powierzchnię 2728,0 ha. Obszar charakteryzuje niezliczona ilość cieków wodnych, silnie rozwinięta granica lasu, duża ilość stawów, polodowcowe moreny, sandry, ozy i kemy stanowią o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych tego terenu. Na obszarze Lasów Stobrawsko-Turawskich stwierdzono występowanie wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.).

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu na terenie gminy Izbicko znajduje się obecnie 2 pomniki przyrody.

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Izbicko.

Nr rej.	Obręb	Nazwa pomnika przyrody
<i>Pomniki utworzone Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/38/05 z dnia 26 października 2005r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231)</i>		
353	Izbicko	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)
364	Izbicko	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus leavis</i>)

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody, Regionalna Dyрекcja Ochrony Środowiska, Opole 2013 r.

W Izbicku znajduje się park przypałacowy podlegający ochronie konserwatorskiej o powierzchni ok. 11 ha. Występuje tu 36 gatunków drzew liściastych. Do ciekawszych okazów zalicza się między innymi: klon srebrzysty, surmia sercolistna, orzech czarny, dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy. Drzewa 200 letnie zostały uznane za pomniki przyrody.

8.1.2. Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA

Warunkiem właściwego funkcjonowania ekosystemów jest zapewnienie trwałości przestrzennych powiązań pomiędzy poszczególnymi obiektami chronionymi. Powiązania takie muszą zapewnić w miarę swobodną migrację fauny i flory. Należy stworzyć jednolity „ekologiczny system obszarów chronionych”, którego osnowę stanowią będą istniejące formy ochrony przyrody a rolę uzupełniającą (korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym winny spełniać doliny innych cieków wodnych, ciągi zadrzewień i zakrzaczeń, uskoki, kompleksy leśne, elementy zieleni miejskiej).

Oprócz terenów prawnie chronionych występują cenne przyrodniczo obszary, będących miejscem występowania bogatych siedlisk roślinnych oraz bytowania wielu rzadkich gatunków zwierząt. Również one zasługują na szczególną ochronę. Należą do nich między innymi: dolina rzeki Jemielnicy oraz park przypałacowy w Izbicku.

W ramach sieci ECONET Polska na terenie Gminy Izbicko znajdują się obszary węzłowe o znaczeniu krajowym- **10K Bory Stobrawskie**- północne tereny Gminy oraz **14K Góra Św. Anny** - południowe tereny Gminy.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

8.1.3. Proponowane obszary do ochrony prawnej

W „Programie Ochrony Środowiska dla województwa opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 zostały zaproponowane zmiany odnoszące się do form ochrony przyrody na terenie Gminy Izbicko. Proponuje się m.in.

- utworzenie Parku Krajobrazowego „Dolina Małej Panwi”,
- poszerzenie Parku Krajobrazowego „Góra Świętej Anny”,
- utworzenie rezerwatu przyrody „Góra Szpica”.

8.1.4. Flora i fauna:

W Gminie Izbicko występują cenne gatunki roślin, grzybów i zwierząt, które umieszczone są na listach prawnie chronionych gatunków. Występują one głównie na terenach objętych formami przestrzennymi prawnej ochrony przyrody m.in. na obszarze Natura 2000, na terenie parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu. Brak pełnej inwentaryzacji przyrodniczej uniemożliwia jednoznaczne określenie występowania chronionych roślin, grzybów i zwierząt na obszarze Gminy Izbicko. Z dostępnych materiałów wynika jednak, że na terenie Gminy Izbicko występują następujące chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt.

Tabela 7. Gatunki roślin objęte ochroną występujące na terenie Gminy Izbicko

OCHRONA ŚCISŁA	
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i> Dziewięsił bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i> Goryczka krzyżowa <i>Gentiana cruciata</i> Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i> Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i> Paprotnia zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i> Rojownik (rojnik) pospolity <i>Jovibarba sobolifera</i>	Rokitnik zwyczajny <i>Hippophaë rhamnoides</i> Sasanka zwyczajna <i>Pulsatilla vulgaris</i> Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i> Wawrzynek wilczyłyko <i>Daphne mezereum</i> Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> Zaraza czerwona <i>Orobanche lutea</i> Zawilec wielkokwiatowy (zawilec leśny) <i>Anemone sylvestris</i>
OCHRONA CZĘŚCIOWA	
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i> Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i> Grąźel żółty <i>Nuphar lutea</i> Grzybień białe <i>Nymphaea alba</i> Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i> Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i> Kruszyna zwyczajna <i>Frangula alnus</i> Pierwiosnek lekarski <i>Primula veris</i> Turówka leśna <i>Hieracium aurantiacum</i>

Tabela 8. Gatunki zwierząt objęte ochroną występujące na terenie gmin Izbicko

SSAKI	
Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i> Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> * Jeż europejski <i>Erinaceus europaeus</i> Kret <i>Talpa europea</i> * Łasica <i>Mustela nivalis</i>	Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Suseł moręgowany <i>Spermophilus citellus</i> Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i> Wydra <i>Lutra lutra</i>
PTAKI	
Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> Derkacz <i>Crex crex</i> Czajka <i>Vanellus vanellus</i> Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	Kobuz <i>Falco subbuteo</i> Kukułka <i>Cuculus canorus</i> Lerka <i>Lulula arborea</i> Ortolan <i>Emberiza hortulana</i> Pustułka <i>Falco tinnunculus</i> Śmieszka <i>Larus ridibundus</i> Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> Wróbel <i>Passer domesticus</i>
GADY	
Gniewosz plamisty <i>Coronella austriaca</i> Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

PŁAZY	
Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	
Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i>	
Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	

8.1.6. Cel średniookresowy do 2020 r.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym	Nadleśnictwa, ZOPK
Ochrona korytarzy ekologicznych	Organizacje pozarządowe, Nadleśnictwa, ZOPK
Prowadzenie ochrony czynnej siedlisk chronionych, w szczególności muraw kserotermicznych i łąk wilgotnych, a także restytucja, reintrodukcja, translokacja, ochrona <i>ex situ</i> , ochrona <i>in situ</i> , eksterminacja gatunków obcego pochodzenia	ZOPK, Nadleśnictwa
Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu przestrzennym i strategicznym gminy oraz rozwój i wsparcie badań przyrodniczych	Gmina Izbicko, organizacje pozarządowe
Doradztwo dla rolników i promocja wdrażanego programu rolno-środowiskowego, w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo	ARiMR, OODR, Gmina Izbicko, organizacje pozarządowe
Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	Nadleśnictwa, Powiat Strzelecki, Gmina Izbicko
Wzmacnianie znaczenia ochrony krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Gmina Izbicko
Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni	Gmina Izbicko, organizacje pozarządowe
Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	Gmina Izbicko, Nadleśnictwa, organizacje pozarządowe,

8.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Lasy pełnią, w sposób naturalny lub w wyniku prowadzonej gospodarki leśnej bardzo ważną rolę w ochronie środowiska, poprzez pełnione funkcje:

- **ekologiczne (ochronne)**, zapewniając ochronę różnorodności siedlisk leśnych i gatunków roślin i zwierząt, korzystnie wpływając na kształtowanie klimatu, stabilizując skład atmosfery i jej oczyszczanie, regulując obieg wody w przyrodzie, przeciwdziałając powodziom, lawinom, osuwiskom, chroniąc glebę przed erozją, krajobraz przed stepowaniem, a także tworząc lepsze warunki dla zdrowia i życia ludności oraz produkcji rolniczej;
- **produkcyjne (gospodarcze)**, polegające na zachowaniu odnawialności i trwałego użytkowania drewna i nieдрzewnych użytków pozyskiwanych z lasu i gospodarki

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

łowieckiej, rozwijaniu turystyki kwalifikowanej, zyskach ze sprzedaży towarów i usług w/w oraz tworzeniu stanowisk pracy i zasilaniu podatkiem od dochodów budżetu państwa i budżetów samorządów lokalnych;

- **społeczne**, kształtując korzystne warunki zdrowotne i rekreacyjne dla społeczeństwa, wzbogacając rynek pracy, służąc rozwojowi kultury, nauki oraz edukacji ekologicznej, a także zagospodarowaniu terenów zdegradowanych i gleb marginalnych i wzmocnieniu obronności kraju.

Gospodarka w lasach prowadzona jest z uwzględnieniem powszechnej ochrony lasu, utrzymania jego trwałości, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania jego funkcji oraz powiększania zasobów leśnych. Podstawą prawną do prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej jest Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991r. (Dz. U. z 2011, Nr. 12, poz. 59- tekst jednolity z późn. zm.). Nadzór nad gospodarką leśną sprawuje Minister Środowiska w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa, a w lasach nie będących własnością Skarbu Państwa- Starosta.

Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o **plan urządzenia lasu** (dla lasów stanowiących własność Państwa) lub **uproszczony plan urządzenia lasu** (dla lasów pozostałych form własności tj. lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, tworzących zwarty kompleks o powierzchni co najmniej 10 ha). Dla lasów rozdrobnionych do 10 ha zadania z zakresu gospodarki leśnej określa Starosta (dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa) lub Nadleśniczy (dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa).

Ogólna powierzchnia lasów na terenie Gminy Izbicko wynosi 3 181,7 ha (37,6 % powierzchni gminy). Większość lasów jest publiczna (3 053,3 ha) i pozostaje w administracji Lasów Państwowych- Nadleśnictwo Strzelce Opolskie. Pozostałe stanowią własność prywatną (128,4 ha).³

Pod względem przyrodniczo-leśnym lasy Gminy Izbicko usytuowane są w:

- V Krainie Śląskiej:
 - dzielnicę Równiny Opolskiej
 - mezoregion Borów Stobrawskich (większa część Gminy, z wyjątkiem północnych terenów);
 - mezoregion Lasów Lublinieckich (północne tereny Gminy).

Na terenie Gminy Izbicko dominują następujące typy siedliskowe lasu: lasy świeże (w centralnej i południowej części Gminy), lasy wilgotne, łągi, olsy (w północnej i centralnej części Gminy) i bory wilgotne i bagienne (w północnej części Gminy). Dominującym gatunkiem drzew są: dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, jesion wyniosły, lipa drobnolistna. Ponadto w lasach licznie występuje sosna i modrzew europejski, a lokalnie występują brzoza brodawkowata, olsza czarna i świerk pospolity.

Szczególnie wartościowe są kompleksy leśne leżące na północ od miejscowości Izbicko należące do obszaru chronionego krajobrazu „Lasów Stobrawsko - Turawskich”. Kompleksy charakteryzują się bogatym siedliskiem borów sosnowych z płatami grądu środkowoeuropejskiego i łągami występującymi w dolinach rzecznych.

Lasy leżące w obrębie Gminy Izbicko są w większości lasami gospodarczymi (wielofunkcyjnymi). Występują na północy Gminy (wchodzące w skład OCHK „Lasy Stobrawsko- Turawskie”) i na południu. Część lasów OCHK „Lasy Stobrawsko- Turawskie” pełni funkcję wodochronną. Istotną rolę lasy pełnią w kształtowaniu odpływu eliminując wpływ powierzchniowego i przekształcając opad w odpływ podziemny. Wpływają dodatnio na bilans wodny zlewni poprzez:

³ Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, dane za rok 2012.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- zmniejszenie odpływu w okresie wezbrań spowodowanych intensywnymi opadami oraz obniżeniem kulminacji fali powodziowej,
- zwiększenie odpływu w okresie niżówek,
- zmniejszenie wiosennego spływu powierzchniowego pochodzącego z topnienia śniegu,
- zmniejszenie parowania gleby,
- zwiększenie retencji,
- ochrona gleby przed erozją powierzchniową i liniową.

Zagrożenia

Do czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego należą:

- zagrożenia abiotyczne: susze i okresy wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, gwałtowne silne wiatry, okiść i szadź, przymrozki wiosenne, powodzie, długotrwałe i obfite opady deszczu w okresie wczesnego lata powodujące erozję gleb i niszczące drogi, erozja gleby i osuwiska,
- zagrożenia biotyczne: szkodniki owadzie, występowanie grzybów pasożytniczych, szkody od zwierzyny roślinożerne i gryzoni,
- zagrożenia antropogeniczne: zanieczyszczenie powietrza, zagrożenia wynikające z urbanizacji terenu, intensywna penetracja terenów leśnych przez turystów i zbieraczy grzybów i owoców leśnych, zagrożenia pożarami.

Lasy na terenie Opolszczyzny są stale zagrożone przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne. Do głównych czynników abiotycznych zakłócających funkcjonowanie ekosystemów leśnych należą emisje przemysłowe, przede wszystkim SO₂ i NO_x. Województwo opolskie ma największy w kraju odsetek lasów uszkodzonych przez emisje zanieczyszczeń przemysłowych. Według stref uszkodzeń dominują uszkodzenia słabe – I strefa, oraz średnie - II strefa. W obrębie Gminy Izbicko występują uszkodzenia średnie (północne i północno- zachodnie i zachodnie tereny Gminy) i słabe (wschodnie, południowo-wschodnie i wschodnie tereny Gminy).

Oslabione przez emisje przemysłowe drzewa łatwo ulegają masowemu pojawowi szkodników owadzych pierwotnych - boreczników, osnui gwiaździstej i brudnicy mniszka oraz wtórnych - przypłaszczka granatka, cetyńcy. Znacznym zagrożeniem obszarów leśnych jest również występowanie chorób powodowanych przez grzyby.

Do najważniejszych potrzeb i problemów ochrony przyrody w Gminie Izbicko zaliczyć należy:

- zabezpieczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów poprzez objęcie ich różnymi formami ochrony przyrody,
- stworzenie takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa, aby różnorodność biologiczna i krajobrazowa ulegała stopniowemu wzbogaceniu, w szczególności dla ochrony lub przywrócenia bioróżnorodności obszarów wodno – błotnych.
- zabezpieczenie właściwej konserwacji i pielęgnacji parków podworskich, w celu zachowania ich wartości przyrodniczej i architektonicznej,
- konieczność pełniejszego wykorzystywania funkcji krajobrazowych zadrzewień zapewniających przesłanianie obiektów dysharmonijnych w „otwartym krajobrazie” np.: budynków, których przekształcenie nie jest zasadne ze względów funkcjonalnych i ekonomicznych,
- utrzymanie wartości przyrodniczych i naturalnego krajobrazu wsi,
- konieczność zapewnienia warunków do ochrony zasobów przyrodniczych, walorów kulturowych i krajobrazowych, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów, aby na terenie Powiatu rekreacja i turystyka mogły przebiegać w sposób zorganizowany, a obiekty będą spełniać wymogi ochrony środowiska,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- brak szczegółowych inwentaryzacji przyrodniczych terenów i obiektów cennych przyrodniczo oraz miejsc zagrożonych.

8.2.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Izbicko
Zalesianie gruntów z poszanowaniem ochrony bioróżnorodności i terenów nieleśnych cennych przyrodniczo	Nadleśnictwo, właściciele gruntów, ARiMR
Kontynuowanie programu przebudowy drzewostanów silnie uszkodzonych przez zanieczyszczenia powietrza	Nadleśnictwa
Przebudowa monokultur iglastych w kierunku zgodności z roślinnością potencjalną	Nadleśnictwa
Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej	Nadleśnictwa
Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych	Nadleśnictwa
Stały nadzór nad gospodarką leśną i sporządzanie dokumentacji urzędzeniowej w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Starosta Strzelecki, Nadleśnictwa
Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	OODR, ARiMR, Starosta Strzelecki, Nadleśnictwo
Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa, właściciele gruntów
Inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego	Nadleśnictwa
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa

8.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W ramach tego zagadnienia pod uwagę należy wziąć przede wszystkim zmniejszenie materiałochłonności, odpadowości, wodochłonności i energochłonności produkcji przemysłowej. Jest to podejście korzystne zarówno ze względów ochrony zasobów środowiska, jak też ekonomii prowadzonych procesów technologicznych w poszczególnych zakładach. Oprócz minimalizacji oddziaływania na środowisko, poprzez pobór wody, surowców naturalnych i energii, wytwórcy z sektora gospodarczego mają szansę ponosić niższe opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz redukować koszty energii i surowców stosowanych w produkcji.

Z uwagi na wprowadzanie nowych technologii oraz uwarunkowania ekonomiczne większość przedsiębiorstw, instytucji oraz spółdzielni realizuje zadania w celu osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii m.in. poprzez:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- wymianę starych odcinków sieci wodociągowej z zastosowaniem nowych technologii oraz stosowanie doszczelnaczy przy usuwaniu awarii,
- stosowanie w miarę możliwości zamkniętych układów obiegu wody,
- zarządy spółdzielni, zarządcy budynków sukcesywnie wprowadzają w każdym budynku liczniki na ciepłą i zimną wodę.

8.3.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarke od deficytów wody

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Wprowadzanie zamkniętych obiegu wody w przemyśle, wodooszczędnych technologii produkcji, w szczególności stosowanie BAT (najlepszej dostępnej techniki)	Podmioty gospodarcze
Spowalnianie odpływu wód poprzez odtwarzanie mikroretencji, renaturyzację rzek, budowę i remont zastawek w systemie melioracji szczegółowej	WZMiUW, Marszałek, spółki wodne, właściciele gospodarstw rolnych, Nadleśnictwa
Minimalizacja strat wody	Podmioty gospodarcze, Zakład Gospodarki Komunalnej i Wodociągowej w Izbicku

8.4. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią.

Przemiany stosunków wodnych na terenie Gminy Izbicko spowodowane zostały zmianami w użytkowaniu terenów związanych z rozwojem Gminy. Wzrost powierzchni zabudowanych spowodował przeobrażenie powierzchni odpływu wód opadowych, co zmieniło charakterystyki przepływu w rzekach przy stanach niskich i wysokich.

Przez teren Gminy Izbicko przepływa rzeka „Jemielnica” (istnieje możliwość podtopień w miejscowości Borycz i Krośnica) oraz „Sucha” (podtopienia w miejscowości Utrata – zagrożenia w wyniku przerwania ciągłości brzegów stawu). Nieprzewidywalne, ciągłe zmiany pogodowe oraz brak wyraźnych granic pomiędzy porami roku stwarzają zagrożenie powodziowe. Analiza sytuacji powodziowej jaka miała miejsce w lipcu 1997 oraz na przełomie maja/czerwca 2010 r. wykazała, że najbardziej zagrożonymi terenami jest część obszarów w Utracie, a także w sołectwie Poznowice, w wyniku spływania wód roztopowych z terenów Góry Św. Anny. W małym stopniu podtopieniami zagrożone mogą być posesje położone obok rzeki Jemielnica tj. w Boryczy czy Krośnicy. Zagrożenie wezbraniem wody w rzekach oraz podtopieniami występuje również w skrajnych sytuacjach takich jak intensywne opady deszczu lub podczas gwałtownych roztopów.

Poza działaniami Gminy, opracowywane są dokumenty na wyższych szczeblach, dotyczące planowania strategicznego w zarządzaniu ryzykiem powodziowym.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego

Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP) jest pierwszym z czterech dokumentów planistycznych wymaganych Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa).

Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego jest wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

Zgodnie z art. 88 c ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr. 239 poz. 2019, z późn. zm.) za przygotowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego odpowiedzialny jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego została opracowana w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Projekt realizowany jest przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB (IMGW) w konsorcjum z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej (KZGW), Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii (GUGiK), Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (RCB) oraz Instytutem Łączności.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego została wykonana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodziowego w Gdyni, w Krakowie, w Poznaniu, we Wrocławiu, w konsultacji z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

W ramach WORP zostały zidentyfikowane znaczące powodzie historyczne, jak również powodzie, które mogą wystąpić w przyszłości (tzw. powodzie prawdopodobne), które stanowiły podstawę do wyznaczenia obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego zostaną wykonane do dnia 22 grudnia 2013 r. dokładne mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego.

Należy podkreślić, że obszary wyznaczone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego nie stanowią podstawy do planowania przestrzennego. Celem WORP nie jest wyznaczenie precyzyjnego zasięgu obszarów zagrożonych powodzią, lecz wstępne ich zidentyfikowanie, w celu wyselekcjonowania rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe.

Dla rzek wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego zostanie wykonane matematyczne modelowanie hydrauliczne, w wyniku którego wyznaczone zostaną precyzyjne obszary, przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego. Dopiero te obszary będą podstawą do prowadzenia polityki przestrzennej na obszarach zagrożenia powodziowego. Zgodnie z art. 88d ust. 2 ustawy Prawo wodne granice przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego będą uwzględniane w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z art. 88c ust. 3 – 6 ustawy Prawo wodne (Dz.U.2005 Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej przekazał projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego do zaopiniowania właściwym wojewodom oraz marszałkom województw. Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego, obejmujący mapy wynikowe oraz raport, został przesłany do opinii marszałkom województw i wojewodom w dniu 28 września 2011r.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Środkowej Odry

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest końcowym, czwartym dokumentem planistycznym wymagany Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

(Dyrektywa Powodziowa). Zgodnie z Dyrektywą Powodziową Państwa członkowskie UE zostały zobligowane do sporządzenia:

- wstępnej oceny ryzyka powodziowego do grudnia 2011 roku,
- map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego do grudnia 2013 roku,
- planów zarządzania ryzykiem powodziowym do grudnia 2015 roku. Zgodnie z art. 88 c ust. 1, art. 88f. ust. 1 i art. 88h. ust 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145.) za przygotowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego a także planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy odpowiedzialny jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW).

Natomiast plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionów wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej (art. 88h. ust 2 ustawy jw.).

Wstępna ocena ryzyka powodziowego oraz mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego będą stanowić podstawę do opracowania **planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)**. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym powinien zawierać katalog działań, zmierzających do osiągnięcia celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Plan będzie obejmował wszystkie aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, kładąc nacisk na działania zapobiegawcze, ochronne, przygotowawcze, na rzecz zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego, retencji wód, kontrolowanych zalewów łącznie z systemami wczesnego ostrzegania i prognozowania powodzi. Uwzględnić będzie cechy charakterystyczne dla danego dorzecza, zlewni, regionu przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej koordynacji w skali dorzecza, w tym w obszarach międzynarodowych.

8.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Ochrona przed powodzią

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Prowadzenie działań edukacyjnych i zastosowanie na większą skalę nietechnicznych metod ochrony przed powodzią	Gmina Izbicko, WZMiUW, organizacje pozarządowe
Systematyczna konserwacja rzek i cieków	RZGW, WZMiUW

8.5. Ochrona powierzchni ziemi

Rolnictwo

Klimat Gminy Izbicko stwarza korzystne podłoże dla rolnictwa, gdyż charakteryzują go stosunkowo wysokie temperatury i umiarkowana ilość opadów. Obszar powiatu strzeleckiego charakteryzuje wysoka wartość rolnicza przestrzeni produkcyjnej, uwarunkowana bardzo korzystnymi warunkami przyrodniczymi, glebowymi, stanowiącymi podstawę dla intensywnej produkcji rolnej i opartego na niej przetwórstwa rolno – spożywczego.

Występują tu gleby brunatne, średniej jakości z klas IV i V. Do obszarów najlepszych rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w skali Gminy, należą wsie Sprzęcice i Grabów.

Największy odsetek gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (ok. 90 %) funkcjonuje we wsi Borycz, z kolei najmniej w Poznawicach i Otmicach. Prawie wszystkie gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą w Ligocie Czamborowej, Otmicach i Sprzęcicach to gospodarstwa towarowe. Gospodarstwa zajmujące się hodowlą bydła zlokalizowane są we wsiach posiadających największe powierzchnie trwałych użytków zielonych. Produkcja

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

towarowa żywca wieprzowego prowadzona jest się w gminie Izbicko, we wsiach: Suchodaniec, Borycz i Ligota Czamborowa.

Produkcja roślinna rozwinęła się głównie w części środkowej i południowej Gminy. W uprawach przeważają: zboża, ziemniaki i buraki cukrowe. Uprawiana jest również kukurydza, rośliny motylkowe i warzywa.

W ostatniej dekadzie widoczne stały się zmiany dotyczące nie tyle areалу upraw co sposobu gospodarowania. Zmniejszyła się wyraźnie liczba gospodarstw rolnych, przestały istnieć gospodarstwa państwowe i spółdzielcze, ich miejsce zajęły wyspecjalizowane gospodarstwa rodzinne.

Ogółem na terenie Gminy funkcjonuje 628 gospodarstw rolnych. Gospodarstwa o wielkości do 1 ha stanowią 59,2 % ogólnej liczby gospodarstw. Gospodarstwa o wielkości powyżej 1 ha to 40,8 % ogólnej liczby gospodarstw w gminie, przy czym spośród nich najwięcej jest gospodarstw o wielkości powyżej 1 ha i mniej niż 5 ha: (17,8 %). Gospodarstwa duże, o powierzchni ponad 15 ha stanowią ok. 10,5 %

Tabela 9. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Izbicko.

Lp.	Gospodarstwa rolne	Liczba
1.	Ogółem:	628
2.	do 1 ha włącznie	372
3.	powyżej 1 ha do mniej niż 5 ha	112
4.	od 5 ha do mniej niż 10 ha	55
5.	od 10 ha do mniej niż 15 ha	23
6.	15 ha i więcej	66

Źródło: www.stat.gov.pl (Powszechny Spis Rolny 2010r.)

Strukturę zasiewów na terenie Gminy Izbicko wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010 przedstawia tabela poniżej:

Tabela 10. Struktura głównych zasiewów w Gminie Izbicko.

Lp.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	zboża razem	2052,67
2.	zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	1663,39
3.	ziemniaki	43,95
4.	uprawy przemysłowe	29,58

Źródło danych: www.stat.gov.pl 2010 (Większość danych z zakresu rolnictwa datowana jest na 2010 r. i pochodzi z Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Informacje zbierane na bieżąco przez urzędy statystyczne nie obejmują wielu zagadnień związanych z sytuacją obszarów wiejskich i nie analizują tak dogłębnie sytuacji rolnictwa, zatem statystyki z 2010 r. są w wielu kwestiach najbardziej aktualnymi danymi dostępnymi w momencie sporządzania niniejszego dokumentu)

Zanieczyszczenia gleb.

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

W powiecie strzeleckim przeważająca część gleb użytków rolnych posiada odczyn lekko kwaśny (41,8 %) lub kwaśny (32 %). Gleby bardzo kwaśne stanowią 9,2 % użytków rolnych powiatu, obojętne – 15,1 % a zasadowe 1,1 %.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Jedną z przyczyn zakwaszenia gleb są kwaśne opady, wprowadzające do gleby jony siarczanowe, azotanowe, chlorkowe i hydronowe oraz inne zanieczyszczenia wymywane z atmosfery. Degradujące działanie kwaśnych opadów na podłoże oraz zwiększonego zakwaszenia gleby polega na rozkładzie minerałów pierwotnych i wtórnych, uwalnianiu z glinokrzemianów glinu, który w formie jonowej ma właściwości toksyczne, wymywaniu składników mineralnych z kompleksu sorpcyjnego oraz na znacznym zmniejszeniu aktywności mikroorganizmów.

Na terenie Gminy nie ma rozwiniętego przemysłu w związku z powyższym nie należy przewidywać wprowadzania zanieczyszczeń przemysłowych do gleb z terenu Gminy, natomiast zanieczyszczenia niewątpliwie migrują z terenu sąsiednich gmin (Tarnów Opolski, Strzelce Opolskie).

Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi mogą wystąpić wzdłuż dróg, zwłaszcza tych po których przemieszczają się największe ilości pojazdów (droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe).

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359)*. Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywnościowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywnościowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w raporcie dotyczącym stanu gleb w województwie opolskim za lata 2005-2006 określił dla Powiatu Strzeleckiego:

- zasobność gleb w makroelementy,
- zawartość metali ciężkich.

Tabela 11. Zasobność gleb Powiatu Strzeleckiego w makroelementy.

Lp.	Makroelement	Zasobność gleb w makroelement w [%]				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
1.	Fosfor	< 10	ok. 20	ok. 30	ok. 20	ok. 20
2.	Potas	ok. 10	30-40	30-40	10-20	ok. 10
3.	Magnez	ok. 20	20-30	30-40	10-20	ok. 10

Źródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

Tabela 12. Zawartość metali ciężkich gleb Powiatu Strzeleckiego.

Lp.	Pierwiastek	Zawartość	Zawartość naturalna
		[mg/kg gleby]	
1.	Kadm	0,52	0,3-1,0
2.	Miedź	10,10	10-25
3.	Nikiel	8,63	10-50
4.	Ołów	28,38	20-60
5.	Cynk	57,64	50-100

Źródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359)*. Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywnościowego.

8.5.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej	OODR, właściciele gospodarstw rolnych
Promowanie rolnictwa ekologicznego na terenie Gminy Izbicko	OODR, organizacje pozarządowe
Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi	WIOŚ Opole, Powiat Strzelecki, Izby Rolnicze, Stacje chemiczno – rolnicze, właściciele gruntów
Ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej w postaci wprowadzenia upraw wieloletnich oraz wsiewek i poplonów	Właściciele gruntów, ARiMR, organizacje pozarządowe
Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie	Właściciele gruntów, ARiMR, OODR, organizacje pozarządowe
Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne	Właściciele gruntów, ARiMR, organizacje pozarządowe
Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym starych składowisk	Właściciele i zarządcy terenów, Gmina Izbicko, „Czysty Region”

8.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia, geologia

W budowie geologicznej rejonu Powiatu Strzeleckiego biorą udział utwory: karbonu, triasu i czwartorzędu. Budowa geologiczna danego obszaru jest charakterystyczna, ze względu na eksploatację surowców dla produkcji cementu oraz z uwagi na rozbudowę ujęć wodnych.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- osady karbonu stanowią głębokie podłoże, poprzez szarogłazy i mułowce zalegające w rejonie Szymiszów - Strzelce Opolskie (mające głębokość ponad 240 m poniżej powierzchni terenu).
- osady triasowe reprezentują utwory pstręgo piaskowca, retu (dolny trias) oraz wapienia muszlowego (środkowy trias). Pstry piaskowiec dolny i środkowy to zespół zlepieńców, piaskowców i mułowców z lokalnymi wtrąceniami łupków (utwory stwierdzono na głębokości 156 - 210 m).

Wyżej zalegającymi utworami są: margle, wapienie dolomity górne, pstręgo piaskowca tak zwanego retu. W skałach tych stwierdza się wtrącenia oraz soczewy gipsu i anhydrytu. Bezpośrednio na tych skałach zalegają również na powierzchni wapienie i margle poziomu wapienia muszlowego. Tworzą je warstwy gogolińskie, wykształcone jako wapienie, wapienie margliste i margle z charakterystycznymi poziomami margli ilastych falistych. Na nich występują warstwy góraždzańskie, wykształcone jako grubo-ławicowe wapienie mikrytowe oolitowe i sparytowe, o znacznej porowatości. Nad nimi występują warstwy terebratulowe, budujące margle cienkopłytowe, wapienie detrytyczne i faliste. Wyżej stwierdza się dolomity i wapienie dolomityczne warstw karchowickich.

Odkrycie złóż wapna dało początek rozwojowi przemysłu wapienniczego, przyczyniając się do rozwoju omawianego regionu w XIX i XX wieku. Momentem przełomowym dla rozwoju przemysłu wapienniczego było uruchomienie linii kolejowej Opole - Bytom, dzięki której dostawa urządzeń do produkcji, jak również transport wyrobu mógł się odbywać na znacznie większą skalę. Przy linii zaczęły powstawać w 1890 roku piece do wypalania wapna m.in. w Strzelcach Opolskich, Szymiszowie, Izbicku, Tarnowie Opolskim.

Budowa geologiczna terenu jest mocno zróżnicowana, lekkie, piaszczyste w gleby części północnej przykrywają warstwy ilów i kajpru znajdujące się nad mocno spękanym wapieniem triasowym. W części środkowej Gminy, warstwy gleb lekkich przemieszane są bardziej zwartymi utworami gliniastymi, w których zlokalizowane są żyły rud darniowych. W kierunku południowym, warstwy gleby o zmiennej, ale malejącej miąższości, przykrywają utwory wapienia szczelinowego tworzonego głównie przez margle i dolomity. Rzeźba terenu jest mało różnorodna, część północna gminy to równina przechodząca w płytką nieckę w partii środkowo - zachodniej, niewysokie wzniesienie centrum obszaru i lekkie sfałdowanie powierzchni w kierunku masywu Góry Św. Anny. Ze względu na budowę geologiczną powierzchniowe ciek wodne, rzeki; Jemielnica i Sucha, znajdują się w części północnej, tutaj też zlokalizowany jest kompleks stawów hodowlanych wkomponowany w obszar lasu mieszanego, pozostałości dawnego łowiska.

Zagrożenia geologiczne

Ruchy masowe - osuwiska⁴, są charakterystyczne jedynie dla pewnych obszarów Polski, w których panują sprzyjające warunki morfologiczne (duże różnice wysokości, stromo nachylone zbocza) i geologiczne (obecność skał o bardzo różnym stopniu przepuszczalności oraz skał mało odpornych na procesy erozyjne i denudacyjne).

W 2006r. rozpoczął się projekt pn. "System Ochrony Przeciwsuwiskowej" prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny, którego realizację przewidziano w trzech etapach. Jego podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu wgłębnego i powierzchniowego na 100 wybranych osuwiskach. Cały Projekt ma za zadanie wspomaganie władz lokalnych w wypełnianiu obowiązków dotyczących problematyki ruchów masowych wynikających z odpowiednich ustaw i rozporządzeń.

Wyniki Projektu mają pomóc w zarządzaniu ryzykiem osuwiskowym, czyli w ograniczeniu w znacznym stopniu szkód i zniszczeń wywołanych rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie

⁴ Osuwisko jest nagłym przemieszczeniem się masy ziemi, powierzchniowej zwierzchniny i masy skalnych podłoża, spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka (podkopanie stoku lub jego znaczne obciążenie). Jest to rodzaj ruchów masowych, polegający na przesuwaniu się materiału skalnego lub zwierzchninowego wzdłuż powierzchni poślizgu (na której nastąpiło ścięcie), połączone z obrotem. Ruch taki zachodzi pod wpływem siły ciężkości.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

budownictwa drogowego i mieszkaniowego w obrębie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk. Jest to obecnie jeden z najważniejszych projektów geologicznych realizowanych w Ministerstwie Środowiska, którego wyniki będą miały duży wpływ na gospodarkę i finanse państwa polskiego z jednej strony, a z drugiej - na aspekty społeczno - ekonomiczne. Obecnie trwa drugi etap realizacji projektu (2008-2014). Kolejny etap projektu (2015-2018) przewiduje opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla terenów pozakarpaccich, w tym dla 8 powiatów województwa opolskiego (brzeskiego, głubczyckiego, krapkowickiego, nyskiego, prudnickiego, opolskiego, strzeleckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego). Na terenie Gminy Izbicko nie występują osuwiska ani tereny zagrożone osuwiskami.

Złóża kopalin.

Charakterystykę złóż zlokalizowanych na terenie Gminy Izbicko przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 13. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Gminy Izbicko.

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby [tys. ton]		Wydobycie [tys. ton]
				geologiczne	przemysłowe	
1.	Izbicko II	Wapnie i margle przem. wapienniczego	133,71	106 201	37 195	758
2.	Tarnów Opolski - wschód	Wapnie i margle przem. wapienniczego	562,0	278 702	-	-
3.		Wapnie i margle przem. cementowego		120 959	-	-

Źródło: PIG, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2012r.

8.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	Starosta Strzelecki, Główny Urząd Górniczy
Uwzględnianie w opracowaniach planistycznych wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania i ich ochrona przed trwałym zainwestowaniem	Gmina Izbicko, Marszałek
Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Właściciel złoża

9. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.

9.1. Powietrze atmosferyczne

9.1.1 Warunki klimatyczne

Klimat terenu Gminy Izbicko kształtuje się pod wpływem położenia geograficznego, rozmieszczenia wód, charakteru rzeźby terenu, rodzaju gleb oraz charakteru szaty roślinnej - jest łagodny, ciepły i w miarę wilgotny, bez nagłych zmian pogody, jest jednym z walorów tego regionu.

Rejon Powiatu Strzeleckiego leży na skraju Dzielnicy Wrocławskiej, obejmującej Nizinę Śląską i Dzielnicy Częstochowsko - Kieleckiej. Nizina Śląska jest pod względem temperatur dzielnicą ciepłą. Zima trwa tu około miesiąca, a liczba dni z przymrozkami dochodzi do 100. Pokrywa śnieżna zalega około 40 dni, natomiast suma opadów atmosferycznych wynosi 620mm. Okres wegetacji trwa około 225 dni. Wiatry przeważają z kierunku zachodniego oraz północno - zachodniego i południowo - zachodniego. Średnia ich prędkość wynosi 1 - 2 m/s. Najwyższa temperatura średnia jest w lipcu - 18.6° C, natomiast najniższa w styczniu - 1.1°C. Średnia temperatura roku wynosi 9°C.

9.1.2. Jakość powietrza

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Pomimo wyraźnego spadku emisji z zakładów przemysłowych nadal niepokojący pozostaje wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego, czyli tzw. emisji „niskiej”. Niska emisja zanieczyszczeń powietrza jest emisją pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych opalanych najczęściej tanim węglem, a więc najczęściej o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych. Wpływ niskiej emisji na lokalny stan zanieczyszczenia jest istotny, głównie ze względu na lokalizacje tych źródeł oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery.

Znacznym problemem jest również emisja ze środków transportu, gdzie zanieczyszczenia gazowe powstają w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Drugą grupę emisji komunikacyjnych stanowią pyły, powstające w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (No_x). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- zanieczyszczenia pyłowe:
 - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorków oraz niektórych nawozów mineralnych,
 - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
 - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

Analiza stanu powietrza atmosferycznego

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 z 2008 roku, poz. 150 z późn. zm.) ocena jakości powietrza dokonywana jest w strefach. Na terenie województwa opolskiego w 2011r. wg nowego podziału kraju,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

zgodnie z rządowym projektem Ustawy z dnia 16 marca 2012 roku o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych ustaw, zostały wydzielone 2 strefy:

- miasto Opole,
- strefa opolska (w skład której wchodzi Gmina Izbicko).

Oceny i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 w/w ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, poz. 1031) oraz rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

W województwie opolskim system monitorowania jakości powietrza zmieniał się na przestrzeni ostatnich lat i prowadzony był w oparciu o następujące pomiary:

- automatyczne, na stacjach zlokalizowanych w Kędzierzynie – Koźlu, Zdzeszowicach i Opolu, należących do WIOŚ,
- manualne, prowadzone (od 2005 r.) przez WIOŚ w Głubczycach, Namysłowie i Oleśnie, w zakresie pyłu PM₁₀, a także przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Opolu w zakresie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego, ołowiu i kadmu oraz dodatkowo przez Zakłady Koksownicze „Zdzeszowice”,
- pasywne, zapoczątkowane w 2004 r. i prowadzone przez WIOŚ przy współpracy ze starostwami na stacjach pomiarowych, które są zlokalizowane na terenie całego województwa i w których realizowane są pomiary stężeń dwutlenku siarki oraz dwutlenku azotu i benzenu.

Na terenie Gminy Izbicko Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu nie prowadził bezpośredniego monitoringu jakości powietrza, najbliższe pomiary dokonywane były poprzez stacje pomiarowe zlokalizowane na terenie powiatu strzeleckiego i strefy, rejestrujące stężenia w wyznaczonych punktach.

WIOŚ w Opolu prowadził badania monitoringu jakości powietrza na obszarze Powiatu Strzeleckiego w oparciu o następujące stacje pomiarowe:

- Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska 2 – w zakresie SO₂, NO₂, – pomiar pasywny,
- Strzelce Opolskie, ul. Kard. Wyszyńskiego 12 – w zakresie SO₂, NO₂, – pomiar pasywny.

Pomiary przeprowadzone w 2011 i w 2012 roku wykazały:

Tabela 14. Lokalizacja stacji pomiarowych i wyniki pomiarów w 2011 i 2012 roku.

Lokalizacja stacji	Kod stacji	Wartości średnich rocznych stężeń w µg/m ³			
		SO ₂		NO ₂	
		2011	2012	2011	2012
Strzelce Opolskie ul. Jordanowska	OpStrzel44pas	7,5	7,9	24,5	23,5
Strzelce Opolskie ul. Kard. Wyszyńskiego	OpStrzel44pas	5,7	5,5	17,2	16,6

Źródło: Ocena jakości powietrza wykonana na podstawie pomiarów prowadzonych metodą pasywną w powiecie strzeleckim w 2011i 2012r. WIOŚ Opole

Stwierdzone stężenia substancji zanieczyszczających były niższe od dopuszczalnych.

Pozostałe zanieczyszczenia w 2011 i 2012 roku nie były mierzone na terenie Powiatu Strzeleckiego, pomiary wykonywane były na innych stacjach pomiarowych w ramach „strefy opolskiej”.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Klasyfikację stref za rok 2012 wykonano w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- **klasa D1** - poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** - poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Tabela 15. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2012

Strefa	Ochrona zdrowia													Ochrona roślin			
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ (1)	O ₃ (2)	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM 2,5	SO ₂	NO _x	O ₃ (1)	O ₃ (2)
Strefa opolska	A	A	C	A	A	D2	C	A	A	A	A	C	C	A	A	C	D2

Źródło: Ocena jakości powietrza za 2012 rok, WIOŚ Opole

1) wg poziomu docelowego

2) wg poziomu celu długoterminowego

Na podstawie „Oceny jakości powietrza za 2012 rok” w województwie opolskim i klasyfikacji stref województwa opolskiego w 2012 r.” obszar Gminy Izbicko w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany:

- wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, CO, O₃⁽¹⁾, Pb, As, Cd, Ni, do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji C₆H₆, PM₁₀, B(a)P, PM_{2,5} oraz do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾,
- wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO₂, do **klasy C** ze względu na poziom O₃⁽¹⁾ oraz **klasę D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾.

Dla zanieczyszczeń zaklasyfikowanych do klasy C wymagane jest opracowanie „Programu Ochrony Powietrza” dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 z 2008 roku, poz. 150 z późn. zm.) dla stref, dla których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny marszałek województwa ma obowiązek przygotować projekt programu ochrony powietrza .

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą nr XXXIII/353/2009 z dnia 7 lipca 2009r. (na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa przyjął „Program Ochrony Powietrza dla strefy krapkowicko – strzeleckiej”.

W trakcie opracowywania przedmiotowego Programu ochrony powietrza dla strefy krapkowicko-strzeleckiej, wzięto pod uwagę ładunki emisji ze wszystkich możliwych źródeł, również tych zlokalizowanych poza obszarem strefy. W celu stworzenia baz emisji (punktowej, liniowej, powierzchniowej i z rolnictwa) wykorzystano szereg dokumentów (pozwoleń zintegrowanych, pozwoleń na emisje pyłów i gazów do powietrza, zgłoszeń

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

instalacji, informacji o ruchu pojazdów, o użytkowaniu terenu) uzyskanych między innymi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, urzędów gmin, Starostwa Powiatowego w Strzelcach Opolskich i innych urzędów oraz z zakładów. Do obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń został wykorzystany model matematyczny zalecany przez Ministerstwo Środowiska.

Obszarami, na terenie których wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 na terenie Powiatu Strzeleckiego są miasta Strzelce Opolskie i Leśnica. W strefie wystąpiły przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów – 24 godziny, nie wystąpiły natomiast przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy.

Występowanie obszarów zagrożeń na terenie strefy krapkowicko-strzeleckiej spowodowane jest kilkoma czynnikami, głównie emisją napływową z województwa i spoza województwa opolskiego, z ogrzewania indywidualnego oraz z transportu – autostrada A4.

Głównym celem opracowania naprawczego programu ochrony powietrza jest wskazanie niezbędnych działań w zakresie gospodarczym i urbanistycznym w strefie tak, aby możliwa była poprawa jakości powietrza oraz jakości życia mieszkańców. Podstawowym narzędziem polityki przestrzennej miast i gmin są plany zagospodarowania przestrzennego, które jako prawo miejscowe muszą być przestrzegane przez wszystkich użytkowników danego obszaru. Wszystkie działania, które bezpośrednio lub pośrednio mogą przyczynić się do poprawy sytuacji aerosanitarniej w gminach powinny być ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego.

Działania naprawcze w zakresie ograniczenia emisji pyłu PM10 koncentrują się głównie na:

- obniżeniu emisji z energetycznego spalania paliw dla celów komunalnych i podłączenie budynków ogrzewanych obecnie indywidualnie głównie piecami węglowymi do miejskich sieci ciepłowniczych;
- czyszczeniu ulic w okresach bezdeszczowych;
- ograniczeniu emisji komunikacyjnej poprzez budowę ekranów dźwiękochłonnych wzdłuż autostrady A4,
- nakazu stosowania przez przewoźników kolejowych, plandek przykrywających transport materiałów sypkich-głównie węgla i koksu.

Z obliczeń stężeń, dla poziomu emisji po zrealizowaniu działań naprawczych wynika, że standard jakości pyłu PM10 w powietrzu na obszarze strefy krapkowicko-strzeleckiej, zostanie osiągnięty.

9.1.3. Przyczyny zmian i obecnego stanu jakości powietrza.

Źródła zanieczyszczeń.

Na stan jakości powietrza w Gminie Izbicko wpływa emisja z różnego rodzaju źródeł. Wyróżnić należy:

- źródła punktowe (podmioty gospodarcze),
- źródła liniowe (transport, przede wszystkim komunikacja samochodowa),
- źródła powierzchniowe, tzw. „emisja niska”, związane ze spalaniem paliw do celów grzewczych (kotłownie lokalne i paleniska indywidualne).

Źródła punktowe:

Zanieczyszczenia emitowane ze źródeł punktowych postają w wyniku spalania paliw oraz w wyniku prowadzenia procesów technologicznych w zakładach przemysłowych. W wyniku energetycznego spalania paliw powstają następujące zanieczyszczenia: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), pył, tlenek węgla (CO) i dwutlenek węgla (CO₂). Tego rodzaju źródła, ze względu na sposób wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (wysokość emitora oraz prędkość wylotowa gazów), oddziałują na stan jakości powietrza zwykle w mniejszym stopniu niż spalanie paliw w indywidualnych systemach grzewczych. Ze względu na charakter Gminy, nie występują na jej terenie duże zakłady przemysłowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

z procesami technologicznymi mogącymi emitować znaczne ilości substancji do powietrza atmosferycznego.

Teren Gminy Izbicko charakteryzuje się brakiem zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. W przewadze są indywidualne systemy zasilania budynków. Większość z nich to małe kotłownie lokalne oraz ogrzewanie piecowe. Część obiektów użyteczności publicznej, usługowych i zakładów produkcyjnych posiada własne nowoczesne kotłownie olejowe – przyjazne dla środowiska naturalnego, pozostałe opalane są węglem kamiennym (na terenie Gminy funkcjonuje kilkanaście kotłowni lokalnych, dostarczających ciepło do na potrzeby budynków użyteczności publicznej). Źródłem zanieczyszczeń atmosfery są także mniejsze podmioty eksploatujące kotłownie węglowe.

Źródła liniowe:

W przypadku źródeł liniowych, rozumie się przez nie głównie ciągi komunikacyjne (drogowe i kolejowe), gdzie zanieczyszczenia pochodzą ze spalania paliw (benzyny lub oleju napędowego) w silnikach samochodów. Emitowane są przede wszystkim tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory. Dodatkowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pyłowych pochodzących głównie ze ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg. Pyły te często zawierają metale ciężkie tj. ołów, nikiel, kadm i miedź. W czasie ruchu pojazdów na drodze dochodzi również do tzw. wtórnego pylenia, czyli ponownego unoszenia pyłu znajdującego się na drodze. Na wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych ma wpływ cały szereg czynników, w tym struktura i natężenie ruchu pojazdów, organizacja ruchu samochodowego, płynność ruchu pojazdów na drodze, stan techniczny dróg i pojazdów.

Na terenie Gminy Izbicko istnieje dobrze rozwinięta sieć dróg. Największe znaczenie ma przebiegająca przez środek Gminy droga krajowa nr 94 (Zgorzelec - Kraków), wchodząca w skład drogi międzynarodowej E-40. Długość drogi w granicach Gminy wynosi ok. 7 km.

W rejonie południowej granicy Gminy przebiega droga wojewódzka DW nr 409 (Strzelce Opolskie - Krapkowice) o długości 2,8 km w granicach Gminy. Sieć komunikacyjną uzupełniają drogi powiatowe i gminne.

Wykonywany w okresach 5 letnich Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na drogach krajowych i wojewódzkich wykazuje duży i systematyczny wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego. W obrębie Gminy Izbicko pomiary dokonywane w 2000, 2005 i 2010 roku na drodze krajowej nr 94 i na drodze wojewódzkiej nr 409. Wyniki przedstawia tabela poniżej:

Tabela 16. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Gminy Izbicko.

Nr drogi	Odcinek	Rok			Wzrost natężenia ruchu* %
		2000	2005	2010	
94	Opole – Izbicko	14 093	6 395	8 382	31
	Izbicko – Strzelce Opolskie	14 003	7 496	9 122	21,7
409	Gogolin – Strzelce Opolskie	-	4 886	4 886	0

Źródło: GPR 2000, 2005 i 2010, ZDW Opole

*wzrost natężenia ruchu w odniesieniu do 2005 roku

Otwarcie autostrady A4 w początkowym okresie spowodowało duże zmniejszenie ruchu na drodze krajowej nr 94, w kolejnych latach jednakże ruch zaczął ponownie wzrastać. Wzrastający ruch komunikacyjny na drogach w obrębie Gminy pociąga za sobą zwiększoną emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Przez Gminę Izbicko przebiega ponadto jedna czynna linia kolejowa PKP, dwutorowa, zelektryfikowana nr 287 (część linii magistralnej 132) relacji Wrocław – Opole – Strzelce Opolskie - Gliwice. Linia przebiega w granicach Gminy na odcinku 5km, w całości przez kompleks leśny, równoległe do DK94. Linia kolejowa wykorzystywana jest do przewozów osobowych i do przewozu towarów, stanowiąc część południowego ciągu komunikacyjnego wschód-zachód.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego przewiduje wśród zadań zakwalifikowanych do rządowych modernizację linii nr 132 do uzyskania parametrów pozwalających na osiągnięcie prędkości przejazdu 160 km/h.

Źródła powierzchniowe:

Źródła powierzchniowe (rozproszone), czyli tzw. „niska emisja”, to zanieczyszczenia powstające głównie w wyniku indywidualnego ogrzewania domów i mieszkań, zarówno w lokalnych kotłowniach, jak i w indywidualnych paleniskach domowych. Zasięg oddziaływania tego rodzaju źródeł ma charakter lokalny, jednak ze względu na powszechność stosowania paliw konwencjonalnych do ogrzewania są one szczególnie uciążliwe i przyczyniają się znacząco do pogorszenia stanu jakości powietrza na terenie Gminy. Emisja niska odpowiedzialna jest głównie za wzrost stężeń pyłu, dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), tlenku węgla (CO).

Potrzeby grzewcze Gminy pokrywane są głównie ze źródeł lokalnych, w dużej mierze na paliwo wysokoemisyjne (węgiel, koks). Wszystkie budynki gminnej użyteczności publicznej wyposażone są w lokalne kotłownie opalane olejem opałowym, węglem lub wykorzystujące energię elektryczną. Instalacje spalania paliw stanowią zatem praktycznie wyłącznie lokalne źródła grzewcze budynków wielo- i jednorodzinnych, itd., będące źródłem „niskiej emisji” zanieczyszczeń.

Według „Założeń do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Izbicko na lata 2011-2026” struktura zapotrzebowania Gminy na moc cieplną przedstawia się następująco:

- węgiel – 70 %,
- drewno 24 %,
- olej opałowy – 1 %,
- gaz płynny – 2 %,
- energia odnawialna – 2 %,
- energia elektryczna – 1 %.

Sumaryczne zapotrzebowanie cieplne (c.o. +c.w.u) Gminy Izbicko wynosi ok. 19,56 MW, w tym udział w zapotrzebowaniu na ciepło budownictwa mieszkaniowego wynosi 87 %, udział zakładów – 2,86 %, udział pozostałego budownictwa – 10,0 %.

Reasumując, głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Izbicko są:

1. źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,
2. źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję; główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki,
3. źródła przemysłowe – pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych.
4. pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu,
5. zanieczyszczenia napływające spoza terenu Gminy, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru.

9.1.4. Cel średniookresowy do 2020 r.

Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych	Podmioty gospodarcze
Aktualizacja pozwoleń zintegrowanych w określonych branżach i sektorach gospodarki, minimalizowanie zagrożenia dla środowiska, promocja materiałochłonności i energooszczędności oraz małodopadowości produkcji	Podmioty gospodarcze
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach zamieszkania zbiorowego, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu technicznego dróg o złym stanie technicznym, - zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego, - sprzątanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników, w miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym. 	GDDKiA, Zarządcy dróg, Powiat Strzelecki, Gmina Izbicko
Modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze spalania paliw sektorze produkcyjnym i komunalnym, - wprowadzanie niskoemisyjnych nośników energetycznych w gospodarce komunalnej, - modernizacja kotłowni, termomodernizacja, - modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych w celu likwidacji powstawania emisji „u źródła” oraz zastosowanie instalacji ochronnych 	Podmioty gospodarcze, Gmina Izbicko, samorządowe jednostki organizacyjne, właściciele obiektów
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami – dążenie do likwidacji problemu spalania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska	WIOŚ Opole, Gmina Izbicko
Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	WIOŚ Opole
Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	Gmina Izbicko, organizacje pozarządowe
Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	Gmina Izbicko, organizacje pozarządowe

9.2. Ochrona wód

9.2.1. Wody powierzchniowe

Rzeki przepływające przez teren Gminy Izbicko:

- Jemielnica,
- Sucha.

Gmina Izbicko w całości leży w dorzeczu Małej Panwi, prawostronnego dopływu Odry. Charakterystyczną cechą hydrograficzną tego obszaru jest krańcowe zróżnicowanie gęstości

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

sieci rzecznej. W północnej, nizinnej części Gminy, sieć rzeczna należy do najgęstszych na Opolszczyźnie (1,0 - 1,75 km/km²), natomiast wyżynna, południowa część jest prawie zupełnie pozbawiona cieków (0,0-0,25 km/km²). Takie skrajne zróżnicowanie jest spowodowane budową geologiczną podłoża i jego różną przepuszczalnością.

Główną rzeką odwadniającą północną część Gminy jest Jemielnica, lewostronny dopływ Małej Panwi. Rzeką tą ma długość całkowitą 51 km, wypływa ze źródeł w Błotnicy Strzeleckiej, uchodzi do Małej Panwi w Czarnowasach k/Opola. Przepływ bilansowy u ujścia wynosi 0,52 m³/s, w różnych odcinkach jest on bardzo zmienny. W górnym biegu - od źródeł do Centawy Jemielnica traci większość wody przez odpływ podziemny, często zupełnie wysycha. Jemielnica jest ciekami III rzędu. Obszar wód zlewni Jemielnicy wynosi 575 km².

W granicach gminy Jemielnica zbiera wody kilku dopływów - Cienkiej (Ptaszkówki) i Jasienicy, a tuż za granicą z gminą Chrzastowice - Boryczy.

W gminie Chrzastowice do Jemielnicy uchodzi drugi ciek odwadniający gminę Izbicko - Sucha. Podobnie jak Jemielnica rzeka ta w górnym biegu, od źródeł w Strzelcach Op. do miejscowości Sucha ginie w krasowych ponorach. Przez gminę Izbicko płynie trzema odnogami. Odnoga północna (Sucha Prawa) przyjmuje, na granicy z gm. Strzelce Op., ciek Rzegotka (Rozmierz). W dalszym biegu, wraz z odnogą środkową (Sucha Lewa) zasila duży kompleks stawów hodowlanych, na który składa się 7 zbiorników o łącznej powierzchni ogroblowanej 166 ha (powierzchnia wody – 152 ha). Największe akweny to Jezioro Duże, Jezioro Nowe i Jezioro Stare.

Trzecia - południowa odnoga rzeki płynie przez Izbicko i także zasila kilka stawów, jednak znacznie mniejszych. Sucha wpada do Jemielnicy w Chrzastowicach.

Cały wyżynny, południowy obszar Gminy tylko nominalnie należy do zlewni powierzchniowej Suchoj. W rzeczywistości znajduje się tam tylko jeden ciek, strumień bez nazwy, ze źródłami w Lipie Dolnej w gm. Strzelce Opolskie - na zboczu Góry Św. Anny. Na północ od Poznawic ciek ten ginie i ponownie wypływa w folwarku Kamieniec, aby znów zaniknąć na przestrzeni kilkuset metrów. Przy wysokich stanach, strumień ten występuje z brzegów w Poznawicach.

Zbiorniki wodne

Istotnym uzupełnieniem sieci rzecznej w systemie hydrologicznym Gminy jest kompleks stawów hodowlanych położonych w północnej części Gminy, wkomponowany w obszar lasu mieszanego, pozostałości dawnego łowiska.

Stan wód powierzchniowych

Obecnie klasyfikację wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545).

Rozporządzenie to definiuje 5 klas stanu ekologicznego:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Stan chemiczny określa się na podstawie badań substancji z grupy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

środowiska wodnego. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545) oceniane są substancje priorytetowe oraz wskaźniki innych substancji zanieczyszczających, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej KOM 2006/0129 (COD) dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości środowiska w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE. Ocena stanu chemicznego polega na porównaniu wyników badań do wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód dla danego typu jednolitych części wód przedstawionych w załączniku nr 8 wyżej cytowanego rozporządzenia. Przekroczenie tych wartości powoduje przyjęcie złego stanu chemicznego.

Ocenę jakości wód powierzchniowych na terenie gmin województwa opolskiego przeprowadza WIOŚ w Opolu. Ocena wód powierzchniowych poprzez określenie ich stanu ekologicznego jest nowym podejściem zgodnym z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. Stan ekologiczny wód określany jest na podstawie elementów biologicznych (fitoplankton, fitobentos, makrolity, makrobezkręgowce bentosowe i ryby) oraz parametrów wspomagających (elementy fizykochemiczne).

Na terenie Gminy Izbicko w 2011 r. nie był przeprowadzany bezpośrednio monitoring wód powierzchniowych w ramach regionalnego monitoringu powierzchniowych wód płynących. Rzeka Jemielnica badana była w przekroju pomiarowym ppk Jemielnica-Chrzastowice, na terenie sąsiedniej gminy Chrzastowice.

Tabela 17. Wyniki oceny wód powierzchniowych w 2011 roku.

Nazwa ppk	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan/ potencjał ekologiczny
Jemielnica-Chrzastowice	II	II	II	dobry i powyżej dobrego

Źródło: Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych województwa opolskiego w 2011 roku, WIOŚ Opole

W tabeli przedstawiono wyniki oceny jakości wód powierzchniowych w punkcie pomiarowym, w którym określano w 2011 roku klasę elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz stan/potencjał ekologiczny. Badane elementy zakwalifikowano do klasy II, natomiast stan/potencjał ekologiczny określono jako dobry i powyżej dobrego.

Ocena przydatności do bytowania ryb w warunkach naturalnych

Przydatność do bytowania ryb w warunkach naturalnych określana jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U.2002.176.1455).

Na terenie Gminy Izbicko ocena nie była dokonywana.

Ocena eutrofizacji jednolitych części wód powierzchniowych

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne jako eutrofizację rozumie się wzbogacanie wody biogenami, głównie związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Efekt eutrofizacji są tzw. „zakwity” czyli duże skupiska glonów, które znikają po wyczerpaniu się zasobów materii. Zakwity powodują zamieranie fauny wodnej, wskutek odtlenienia wód oraz zanikanie roślinności z powodu niedoboru światła. Do eutrofizacji w znacznym stopniu przyczyniają się nieuregulowana gospodarka ściekowa na obszarach wsi, jak również spływy powierzchniowe z pól uprawnych. Ocena eutrofizacji uwzględnia wskaźniki biologiczne (chlorofil „a”, fitobentos) oraz wskaźniki fizykochemiczne: BZT₅, ogólny

węgiel organiczny, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny, fosforany.

Klasyfikacja elementów biologicznych oraz wskaźników fizykochemicznych przyjętych do oceny eutrofizacji wskazuje, że w 2011 r. w ppk Jemielnica-Chrzastowice wody nie posiadały charakteru eutroficznego.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe składają się z wód płynących oraz wód stojących. Na stan czystości wód powierzchniowych największy wpływ wywierają wprowadzane do nich ścieki, zarówno komunalne, jak i przemysłowe, ścieki pochodzące z terenów rolniczych oraz spływy wód z terenów nawożonych pól uprawnych. Główną przyczyną zanieczyszczenia rzek Gminy Izbicko jest niepełna sieć kanalizacji oraz niekontrolowane odprowadzanie ścieków.

Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, także stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Zanieczyszczenia zawarte w wodach opadowych są zanieczyszczeniami pochodzącymi w głównej mierze z atmosfery oraz ze spłukania powierzchni utwardzonych, na których występują m.in. takie zanieczyszczenia jak: paliwa i smary, części ogumienia, odchody zwierząt domowych itp.

9.2.2. Wody podziemne

Gmina Izbicko, podobnie jak cały Powiat, znajduje się w zasięgu jednostki hydrogeologicznej zwanej triasem opolskim. Jest to jeden z najzasobniejszych w Polsce obszarów bogatych w wody podziemne.

Pod obszarami Gminy Izbicko zalegają 2 zbiorniki wód podziemnych GZWP – 333 oraz GZWP 335.

Gmina Izbicko korzysta z wód podziemnych zgromadzonych w utworach triasu: w wapieniu muszlowym, recie i pstrym piaskowcu. Jakość wód poziomów wód podziemnych jest różna i zależy przede wszystkim od stopnia ich odsłonięcia i nagromadzenia ogniska zanieczyszczeń. Wody wapienia muszlowego charakteryzują się odczynem słabo zasadowym lub słabo kwaśnym (pH = 6.7 - 8.05), wartością mineralizacji w granicach 230 - 500 mg/l, odczynem twardości ogólną (4 - 10 mvali). Wysokie stężenia azotanów w wodach wapienia muszlowego występują powszechnie. Zanieczyszczenie jest charakterystyczne dla płytkich nie izolowanych wód i maleje wraz z ich głębokością. Wraz z dobrze rozwiniętą hodowlą trzody chlewnej oraz bydła, która ma związek z wytwarzaniem i odprowadzaniem dużej ilości ścieków hodowlanych, stężenie azotanów w wodach podziemnych nie spada poniżej 50 mg/l. W obszarach, gdzie nie ma odpowiedniej izolacji od powierzchni terenu i gdzie ujmowane są wody ze strefy powyżej rzędnej stropu filtru 170 m n.p.m., istnieje skażenie wód związkami azotu, głównie azotanami.

Wody gruntowe na terenie Gminy zalegają płytko, na głębokości 0,5 - 1,5 m p.p.t. W wyżej położonych miejscach dolin lustro wód gruntowych kształtuje się na nieco głębszym poziomie: 1,5 - 2,5 m p.p.t. Wody te podlegają okresowym wahaniom o amplitudzie $\pm 0,5$ m, uzależnionej od nasilenia opadów i stanu wody w ciekach.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 333 Opole – Zawadzkie - to zbiornik w utworach wapienia muszlowego, gromadzący wody w ośrodku szczelinowo - krasowym. Poziom wodonośny wapienia muszlowego traktuje się łącznie z retem, z uwagi na kontakty lokalne wynikające z tektoniki i częsty brak warstw izolujących, jak i wspólne ujmowanie studniami. Zbiornik należy do jednych z najbogatszych pod względem zasobności zbiorników w Polsce i jest największym zbiornikiem wód podziemnych województwa opolskiego. Średnia głębokość ujęć wynosi 120 – 240 m. Zbiornik charakteryzuje się niską odpornością naturalną

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

na zanieczyszczenia, ze względu na brak osadów przykrywających w południowej jego części. Dlatego też teren występowania powierzchni odkrytej zbiornika - 750 km², przewidziany jest jako obszar najwyższej ochrony (ONO). Zbiornik stanowi podstawowe znaczenie w zaopatrywaniu w wodę ludności zamieszkałej na obszarze pomiędzy Odrą a Małą Panwią w gminach: Opole, Prószków, Tarnów Opolski, Izbicko, Chrzastowice, Strzelce Opolskie, Jemielnica, Zawadzkie, Ozimek, Gogolin, Krapkowice. Zasoby tego zbiornika są jednocześnie czerpane w wyniku odwadniania kamieniołomów zakładów cementowo - wapienniczych. Eksploatacja ujęć wód podziemnych, odwadnianie wyrobisk górniczych prowadzą do obniżenia położenia zwierciadła wody i zmian stosunków wodnych, co pociąga za sobą ubożenie i degradację zasobów wodnych. Polega to na ograniczeniu dostępu do wód podziemnych, przy jednoczesnym pogorszeniu się jakości wód w wyniku procesów biochemicznych zachodzących w odwadnianej warstwie wodonośnej oraz wskutek wzmożonej infiltracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Istniejące warunki geologiczne, wysokie walory użytkowe zbiornika, przy jednoczesnej słabej naturalnej odporności na zanieczyszczenia powodują, że wszelka działalność na obszarze zbiornika nr 333 musi być podporządkowana ochronie ilości i jakości jego wód. Do zasobów wód podziemnych zbiornika 333 zaliczono zarówno zasoby wapienia muszlowego jak i zasoby retu, które wykazują zanieczyszczenie w stopniu uniemożliwiającym ich komunalne wykorzystanie.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 335 Krapkowice - Strzelce Opolskie - to zbiornik w osadach dolnego i środkowego psrego piaskowca. Rozciąga się on od Brzegu i Niemodlina na zachodzie do Zawadzkiego na wschodzie i od południowej granicy triasu na Garbie Chełmu aż do doliny rzeki Brynicy na północy. Łącznie obejmuje powierzchnię 2050km², z czego 1 000 km² uznane jest jako obszar wysokiej ochrony (OWO). Pozostała część zbiornika jest w sposób naturalny chroniona przez leżące wyżej mniejsze zbiorniki wód podziemnych wieku od triasu do czwartorzędu (GZWP: 323, 327, 328, 333, 334, 336). GZWP-335 jest zbiornikiem o charakterze szczelinowo-porowym. Zbiornik ten jest dość intensywnie eksploatowany przez ujęcia zaopatrujące w wodę miasta: Krapkowice, Gogolin, Opole, Ozimek, Zawadzkie. GZWP 335 ma większy zasięg niż nadległy zbiornik środkowotriasowy, sięga po okolice Brzegu. Kierunki przepływu są podobne jak w zbiorniku Opole - Zawadzkie, natomiast prędkości przepływu są znacznie mniejsze - poniżej 10m/rok.

Ochrona ujęć wody

Celem ochrony ujęć wód tworzone są strefy ochronne czyli obszary w granicach których obowiązują ograniczenia w zakresie korzystania z nieruchomości gruntowych oraz wód, niezbędny dla zapewnienia należytej jakości ujęcia. Strefy ochronne dzieli się na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest korzystanie z nieruchomości w celach nie związanych z eksploatacją ujęcia. Zasięg terenu ochrony pośredniej obejmuje obszar zasilania ujęcia. Na terenach tych mogą być wprowadzane następujące zakazy w zakresie wykonywania robót, powodujących zmniejszenie podatności pobieranej wody, tj.: wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, rolnicze wykorzystanie ścieków, stosowanie środków ochrony roślin, budowanie dróg oraz torów kolejowych, wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych, mycie pojazdów mechanicznych, urządzenie parkingów, obozowisk lub kąpielisk, lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt, magazynów produktów ropopochodnych, składowisk odpadów.

Jakość wód podziemnych

Zakres dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody określają następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2010 r., Nr 72, poz. 466).

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r., oceny jakości elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych oraz oceny stanu chemicznego i stanu ilościowego wód podziemnych dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 155a ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r., poz. 145). Przy określaniu klasy jakości wód podziemnych (I – V) w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, z zastrzeżeniem, że to przekroczenie nie dotyczy elementów fizykochemicznych oznaczonych w załączniku symbolem „H” (substancje niebezpieczne) i mieści się w granicach przyjętych dla kolejnej niższej klasy jakości wody. W przypadku większej liczby badań monitoringowych w ciągu roku do porównań przyjmuje się wartość średniej arytmetycznej stężeń badanych elementów fizykochemicznych uzyskanych z rocznych wyników badań monitoringowych w punkcie pomiarowym. Klasy jakości wód podziemnych **I, II, III** oznaczają **dobry stan chemiczny**, a klasy jakości wód podziemnych **IV, V** oznaczają **słaby stan chemiczny**.

Na terenie Gminy Izbicko WIOŚ w Opolu nie prowadził w ostatnich latach monitoringu wód podziemnych. Najbliższe punkty monitoringu w 2012 roku znajdowały się w Strzelcach Opolskich i Tarnowie Opolskim.

- w 2012 r. - wody podziemne w badanych punktach pomiarowych uzyskały:

III klasę jakości (wody zadowolającej jakości) w ppk Strzelce Opolskie (wskaźnikami w granicach III klasy jakości były NO_3 i Ca),

- **IV klasę jakości** (wody niezadowolającej jakości) w ppk Tarnów Opolski (wskaźnikiem w granicach III klasy jakości był Ca, wskaźnikiem w granicach IV klasy określono NO_3).

Ocena stanu sanitarnego wód w wodociągach:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzelcach Opolskich rokrocznie prowadzi monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Strzeleckiego w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. (Dz. U. Nr 61 poz. 417 ze zmian.). Podstawą oceny jakości wody dostarczanej odbiorcom są wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzone w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego: z punktów zlokalizowanych u producentów wody – na terenie ujęć wód podziemnych, z punktów stałych na sieci i z punktów, których lokalizacja wynikała z interwencji mieszkańców.

Jakość wód przeznaczonych do spożycia badana była także w 2012 r. Wyniki badań zostały umieszczone w dokumencie pt. „Zbiorcza informacja nt. jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Powiatu Strzeleckiego w 2012 r.”.

Tabela 18. Ocena jakości wody w wodociągach na terenie Gminy Izbicko w 2012 roku.

Wodociąg	Zaopatrywane miejscowości	Produkcja wody [m ³ /d]	Zaopatrywana ludność	Uzdatnianie wody	Jakość wody na koniec 2012 r.
Wodociąg publiczny Siedlec	Siedlec, Poznowice	54	775	brak	dobra
Wodociąg publiczny Krośnica	Krośnica, Borycz, Suchodaniec, Otmice, Izbicko	693	4 521	za pomocą 2 filtrów pospiesznych ze złożem żwirowym	dobra
Wodociąg lokalny Sprzęcice	Sprzęcice	12	120	brak	dobra

Źródło: Opracowane na podstawie „Zbiorczej informacji nt. jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Powiatu Strzeleckiego w 2012r.”. PPIS w Strzelce Opolskie.

9.2.3. Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

System zbiorowego zaopatrzenia w wodę Gminy Izbicko jest dobrze rozwinięty, odbywa się przede wszystkim poprzez pobór wód podziemnych ze zbiorników GZWP nr 333 i 335. Można przyjąć, iż stopień zwodociągowania Gminy wynosi blisko 99 %. Pozostałe 1 % zasilane jest z własnych ujęć. Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę ujęć wodociągowych:

- Izbicko - Otmice: dwie studnie wiercone,
- Krośnica: dwie studnie wiercone,
- Suchodaniec: dwie studnie wiercone,
- Siedlec: jedna studnia wiercona,
- Poznowice: jedna studnia wiercona,
- Sprzęcice: jedna studnia wiercona.

Podstawowe parametry sieci wodociągowej przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 19. Sieć wodociągowa w Gminie Izbicko.

Lp.	Wodociągi	jm.	2009	2010	2011	2012
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez przyłączy)	km	54,9	54,9	54,9	54,9
2.	Podłączenia do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 315	1 320	1 340	1 345
3.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	176,2	175,0	186,0	202,0

Źródło: www.stat.gov.pl

Odprowadzenie ścieków

Gospodarka ściekowa w Gminie jest uregulowana tylko w niewielkim stopniu. Obecnie odprowadzanie ścieków odbywa się za pomocą sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Izbicko, Ligota Czamborowa, Otmice, trwają prace przy budowie sieci w Krośnicy, Boryczy, Utracie i Grabowie. Dla pozostałych miejscowości opracowane zostały dokumentacje wykonawcze, trwa proces pozyskiwania środków na realizację planowanych inwestycji, po których zakończeniu cały teren Gminy ma być objęty kanalizacją sanitarną. Obecnie jeszcze na nieskanalizowanych terenach Gminy ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych tzw. „szamb”, z których powinny być dowożone do punktów zlewnych oczyszczalni ścieków. Sukcesywnie coraz większa część gospodarstw domowych w Gminie Izbicko podłączana jest do kanalizacji.

Ścieki komunalne i przemysłowe

Rejestrowana w 2011 roku w województwie opolskim ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania wyniosła 101,9 hm³, z czego ścieki oczyszczane to 87,3 hm³ (85,7 %), ścieki nieoczyszczane stanowiły 14,6 hm³ (14,3 %). Ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie wyniosła w analizowanym okresie 53,8 hm³ (61,6 %), oczyszczanych chemicznie 0,3 hm³ (0,3 %), oczyszczanych biologicznie 6,3 hm³ (7,1 %), a oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów 27,0 hm³ (30,9 %). Prowadzone są działania zmierzające do racjonalizacji zużycia wody, zarówno na cele produkcyjne jak i gospodarstw domowych, wymuszonej przez zastosowane instrumenty prawno - ekonomiczne (opłaty, kary i skuteczniejsze kontrole). Zwłaszcza urealnienie poziomu opłat zwiększyło zainteresowanie użytkowników wody stosowaniem oszczędniejszych rozwiązań technologicznych, a czasami po prostu zmniejszeniem jej marnotrawstwa. Racjonalizacji zużycia wody sprzyja również upowszechnienie pomiaru jej zużycia oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Podstawowe parametry sieci kanalizacyjnej przedstawia tabela poniżej:

Tabela 20. Sieć kanalizacyjna w Gminie Izbicko.

Lp	Kanalizacja	jm.	2009	2010	2011	2012
1.	Długość czynnej sieci sanitarnej ogółem	km	10,6	10,6	29,5	29,5
2.	Podłączenia do budynków	szt.	315	315	599	603
3.	Ścieki odprowadzone komunalne razem	tys. m ³	28,2	28,0	34,0	45,0

Źródło: www.stat.gov.pl

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie miejscowości powstają ścieki opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odśnieżonej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Podstawowe zanieczyszczenia ścieków opadowych to przede wszystkim zawiesiny nieorganiczne i substancje ropopochodne. Na terenie Gminy Izbicko kanalizacja deszczowa funkcjonuje fragmentarycznie w poszczególnych miejscowościach i jest sukcesywnie rozbudowywana.

Uwzględniając wymagania zawarte w dyrektywie 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych ustawa Prawo wodne nałożyła na aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 (RLM) obowiązek wyposażenia ich w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków. Ramy czasowe dla realizacji tego obowiązku określone zostały w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. W celu realizacji ww. Programu na terenie Gminy Izbicko utworzono aglomerację PLOP033 – Tarnów Opolski.

Według opracowanego „Sprawozdania z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2011 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK 2009” stan realizacji zadań (w zakresie tylko parametru „% mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego”) przedstawia się następująco:

- realizacja na dzień 31.12.2011r.: - 25,0 %,
- przewidywane skanalizowanie w 2015r.: - 80,0 % (plan wg KPOŚK - 82,09 %).

9.2.4. Cel średniookresowy do 2020 r.

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód
--

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym jak i ilościowym. Oznacza to, że wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie ukształtowanym przez przyrodę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- celów kąpielowych,
- bytowania ryb, spełniając także odpowiednie wymagania na obszarach chronionych.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji: budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych, wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w ramach aglomeracji	Gmina Izbicko
Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Właściciele gospodarstw rolnych
Badania i analizy związane z poprawą stanu czystości wód	RZGW, WIOŚ
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Gmina Izbicko, WIOŚ Opole, OODR, organizacje pozarządowe, ARiMR

9.3. Gospodarka odpadami

Gmina zobowiązana jest do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzeń wykonawczych.

Głównym celem wynikającym z „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014” (KPGO 2014) oraz „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” (PGOWO 2012-2017) jest stworzenie takiego systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa.

9.3.1. Źródła powstawania i ilość wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstałych w gospodarstwach domowych.

Biorąc pod uwagę skład, właściwości technologiczne oraz warunki i miejsca powstawania wyróżnia się następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- odpady z gospodarstw domowych związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych (zabudowa wielorodzinna, domy jednorodzinne),
- odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności (np. handel i usługi, szkolnictwo i lecznictwo otwarte).

Odpady komunalne ulegające biodegradacji są to domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji kwiatów domowych, balkonowych ulegające biodegradacji. Natomiast odpady ulegające biodegradacji to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Zgodnie z KPGO 2014 do odpadów ulegających biodegradacji zalicza się:

- papier i tekturę,
- odpady wielomateriałowe (40%),
- odpady kuchenne i ogrodowe,
- frakcja drobna < 10 mm (30%),
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych (50%),

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- drewno (50%),
- odpady z terenów zielonych.

Poniżej przedstawiono szacunkowe ilości odpadów komunalnych, w tym również odpadów ulegających biodegradacji, wytworzonych na terenie Gminy Izbicko w 2012 r.

Jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów dla terenów wiejskich przyjęto wg opracowania pn.: „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.).

Tabela 21. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie Gminy Izbicko w 2012 r.

Nazwa wskaźnika	Wartość
Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [kg/M/rok]	0,246
Liczba mieszkańców	5 418
Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg], w tym: - ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]	1 332,8 649,1

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dokument pn. „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.)

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Izbicko w 2012 r. wyznaczona została na poziomie ok. **1 332,8 Mg**. Jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł **0,246 Mg/M/rok**.

Natomiast ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2012 r. wyznaczona została na poziomie **649,1 Mg** - na statystycznego mieszkańca Gminy przypadło ok. **120 kg/M/rok** wytworzonych bioodpadów.

9.3.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki

Ogólne ilości odpadów komunalnych, odebranych/zebranych z terenu Gminy Izbicko w latach 2009-2012 przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela 22. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Gminy Izbicko, przez przedsiębiorców posiadających decyzje/wpis do rejestru, w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2009-2012

Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
2009	835,867	106,567	12,7
2010	908,123	66,863	7,4
2011	1130,555	146,745	13,0
2012	986,459	160,559	16,3

Źródło: Opracowane na podstawie informacji z Urzędu Gminy Izbicko

Selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Izbicko do 1 lipca 2013 r. oparta była na systemie workowym - surowce wtórne, takie jak: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło (w podziale na białe i kolorowe), zbierane były w kolorowych workach.

W analizowanych latach na obszarze Gminy organizowane były również selektywne zbiórki:

- odpadów wielkogabarytowych,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- odpadów niebezpiecznych wydzielonych spośród odpadów komunalnych.

Od 1 lipca 2013 r. selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Izbicko zorganizowana jest w oparciu o podział na cztery frakcje odpadów (w systemie workowym - dla zabudowy jednorodzinnej oraz w systemie pojemnikowym - dla zabudowy wielorodzinnej i nieruchomości niezamieszkałych):

- odpady tzw. suche - odpady z tworzyw sztucznych (w tym opakowania), opakowania wielomateriałowe, makulatura, opakowania z papieru i tektury, opakowania z metali, tekstylia,
- opakowania ze szkła - opakowania szklane (butelki, słoiki) po napojach, żywności i kosmetykach,
- bioodpady - resztki kuchenne pochodzenia roślinnego oraz odpady zielone (trawa liście, gałęzie),
- odpady pozostałe (zmieszane) - odpady, które nie nadają się do wysegregowania.

Ponadto do czasu powstania stacjonarnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), na terenie Gminy będzie funkcjonował Mobilny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (MPSZOK) obsługiwany przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W MPSZOK będą przyjmowane bezpłatnie od mieszkańców następujące odpady (oprócz powstałych w wyniku działalności gospodarczej):

- surowcowe (tzw. „suche”),
- szkło opakowaniowe,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym zielone,
- przeterminowane leki,
- chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe (300 kg na mieszkańca/rok).

Przeterminowane leki od ludności zbierane są na bieżąco w aptece „VADEMECUM” przy ul. Powstańców Śląskich 12 w Izbicku.

9.3.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi

W świetle nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. jedn. Dz. U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.) - Gmina zobowiązana była do wprowadzenia od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnego z zapisami ustawy oraz z uwarunkowaniami miejscowymi.

Obecnie mieszkańcy płacą Gminie tzw. podatek śmieciowy, natomiast Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy odpowiednią jakość usług.

Założeniem nowego systemu jest to, że Gmina ma teraz wpływ na każdy z jego elementów i dzięki temu może kształtować sposób gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie.

Zadania gminy (ich całość lub część) związane z gospodarką odpadami komunalnymi mogą być również wykonywane przez związek międzygminny. W zakresie przejętych przez związek zadań właściwe organy tego związku uchwalają akty prawa miejscowego.

Gmina Izbicko należy do Związku Międzygminnego „Czysty Region”, tak więc zarówno przez Radę Gminy Izbicko jak i Zgromadzenie wspomnianego Związku Międzygminnego podjęte zostały stosowne uchwały - celem realizacji zapisów Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a tym samym wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- Uchwały Rady Gminy Izbicko:
 - Nr XXVI/118/2012 z dnia 17 grudnia 2012 r. (zmieniona Uchwałą Nr XXIX/132/2013 z dnia 25 lutego 2013 r.) w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Izbicko,
- Uchwały Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Czysty Region” z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu:
 - Nr XXV/7/12 z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli położonych na obszarze gmin - członków Związku Międzygminnego „Czysty Region” nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne,
 - Nr XXVIII/15/12 z dnia 30 listopada 2012 r. (zmieniona Uchwałą Nr XXX/26/13 z dnia 12 marca 2013 r.) w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - Nr XXVII/20/12 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie podziału obszaru gmin członków Związku Międzygminnego „Czysty Region” na sektory,
 - Nr XXX/24/13 z dnia 12 marca 2013 roku w sprawie rekomendacji wytycznych do przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach,
 - Nr XXX/25/13 z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności,
 - Nr XXX/27/13 z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości,
 - Nr XXX/28/13 z dnia 12 marca 2013 r. (zmieniona Uchwałą Nr XXXI/31/13 z dnia 16 kwietnia 2013 r.) w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - Nr XXXII/36/13 z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie określenia rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez Związek Międzygminny „Czysty Region” w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania odpadów oraz wysokości cen za te usługi.

Podjęte uchwały stały się podstawą systemu gospodarki odpadami komunalnymi funkcjonującego na terenie Gminy Izbicko, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

Całość zmian systemowych powiązana jest z monitorowaniem sposobu postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, przedsiębiorców oraz gminy. Aby usprawnić kontrolę i monitoring osiągnięć wymaganych poziomów, zarówno na gminy jak i podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, nałożono obowiązek składania sprawozdań z realizacji wyznaczonych zadań.

W szczególności, obowiązek ten odnosi się do osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.

Obowiązek składania sprawozdań (na poziomie gminy) spoczywa na:

- podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - obowiązek kwartalnego sprawozdawania gminie,
- podmiotach prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych - obowiązek kwartalnego sprawozdawania gminie,
- wójtce - obowiązek rocznego sprawozdania marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Nowi przedsiębiorcy, którzy chcą prowadzić działalność polegającą na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie danej gminy powinni uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej. Przedsiębiorcy, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy mieli wydane decyzje na odbieranie odpadów komunalnych, mogli prowadzić działalność na ich podstawie do końca 2012 r. Po upływie wspomnianego terminu, przedsiębiorcy byli zobowiązani uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej.

Południowo-Wschodni Region Gospodarki Odpadami

W „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” zaproponowano podział województwa na 4 Regiony Gospodarki Odpadami (RGO). Gmina Izbicko została przyporządkowana do Regionu Południowo-Wschodniego. W poniższych tabelach przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące wspomnianego RGO.

Tabela 23. Obszar Południowo-Wschodniego RGO

Gminy przyporządkowane do Południowo-Wschodniego RGO	Liczba ludności regionu [2010 r.]
<ul style="list-style-type: none"> • powiat głubczycki - Baborów, Branice, Głubczyce, Kietrz, • powiat kędzierzyńsko-kozielski - Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś, • powiat krapkowicki - Krapkowice, Strzeleczyki, Walce, Zdieszowice, • prudnicki - Głogówek, • powiat strzelecki - Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Zawadzkie 	296 567

Źródło: PGOWO 2012-2017

Tabela 24. Zestawienie informacji o rodzajach istniejących oraz planowanych instalacjach na terenie Południowo-Wschodniego RGO

Lokalizacja instalacji	Status instalacji	Uwagi
INSTALACJE REGIONALNE		
• Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów		
Składowisko Odpadów Komunalnych w Dzierżysławiu	instalacja istniejąca	konieczna rozbudowa (planowana do końca 2014 r.)
Miejskie Składowisko Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu	instalacja planowana	planowane Regionalne Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów (RCZiUO) w Kędzierzynie-Koźlu
Składowisko Odpadów Komunalnych Szymiszów	instalacja planowana	planowana Budowa zakładu unieszkodliwiania i segregacji odpadów w gminie Strzelce Opolskie (realizacja do końca 2014 r.)
• Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów		
Składowisko Odpadów Komunalnych w Dzierżysławiu	instalacja istniejąca	konieczna modernizacja oraz otrzymanie certyfikatu uzyskania produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin do końca 2013 r.
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Głubczycach	instalacja istniejąca	konieczna modernizacja oraz otrzymanie certyfikatu uzyskania produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin do końca 2013 r.
Miejskie Składowisko Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu	instalacja planowana	planowane RCZiUO w Kędzierzynie-Koźlu - po realizacji inwestycji konieczne otrzymanie certyfikatu uzyskania produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin
Składowisko Odpadów Komunalnych Szymiszów	instalacja planowana	planowana Budowa zakładu unieszkodliwiania i segregacji odpadów w gminie Strzelce Opolskie - po realizacji inwestycji konieczne otrzymanie

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Lokalizacja instalacji	Status instalacji	Uwagi
		certyfikatu uzyskania produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin
<ul style="list-style-type: none"> • Składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania 		
Składowisko Odpadów Komunalnych w Dzierżysławiu	składowisko istniejące	-
Miejskie Składowisko Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu	składowisko istniejące	-
Składowisko Odpadów Komunalnych Szymiszów	składowisko istniejące	-
Składowisko Odpadów Komunalno-Przemysłowych w Kielczy	składowisko istniejące	-
INSTALACJE ZASTĘPCZE		
<ul style="list-style-type: none"> • Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów 		
funkcjonujące w roku 2012 r.		
Regionalne Centrum Gospodarowania Odpadami w Domaszkowicach	instalacja istniejąca	-
Miejskie Składowisko Odpadów w Opolu	instalacja istniejąca	planowane Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami
funkcjonujące w roku 2017 r.		
-	-	w regionie funkcjonować będą trzy instalacje regionalne będące dla siebie jednocześnie instalacjami zastępczymi (Dzierżysław, Kędzierzyn-Koźle, Szymiszów)
<ul style="list-style-type: none"> • Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów 		
funkcjonujące w roku 2012 r.		
dwie instalacje regionalne: w Dzierżysławiu oraz w Głubczycach	instalacje istniejące	instalacje są dla siebie jednocześnie instalacjami zastępczymi
funkcjonujące w roku 2017 r.		
-	-	na koniec 2017 r. wszystkie kompostownie w regionie będą kompostowniami regionalnymi
<ul style="list-style-type: none"> • Składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania 		
funkcjonujące w roku 2012 r.		
składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w: Głubczycach, Ciężkowicach, Baborowie, Bierawie, Krasowej i Pawłowiczkach	składowiska istniejące	-
funkcjonujące w roku 2017 r.		
-	-	na koniec roku 2017 zakłada się brak składowisk zastępczych w regionie; w przypadku awarii lub braku pojemności, składowiskami zastępczymi będą dla siebie cztery istniejące składowiska regionalne

Źródło: PGOWO 2012-2017

Na terenie wyznaczonego Regionu Południowo-Wschodniego funkcjonuje Związek Międzygminny „Czysty Region”, który tworzą następujące gminy:

- z powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego - Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś,
- powiat krapkowicki - Krapkowice, Strzeleczy, Walce, Zdieszowice,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- prudnicki - Głogówek,
- z powiatu strzeleckiego - **Izbicko**, Kolonowskie, Leśnica, Ujazd.

Związek Międzygminny „Czysty Region” jest jednostką realizującą projekt budowy Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu.

Ponadto Związek Międzygminny „Czysty Region” odpowiedzialny jest za wdrażanie na swoim terenie nowego systemu zarządzania odpadami (w związku z realizacją zapisów Ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - t. jedn. Dz. U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.).

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne jest dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w Regionie Gospodarki Odpadami (RGO).

System odbioru i zbierania odpadów funkcjonujący na terenie Gminy Izbicko, jest już w dużym stopniu dostosowany do powyższych zaleceń - wymaga jedynie usprawnienia w celu podniesienia efektywności organizowanych zbiórek poszczególnych rodzajów odpadów.

W związku z powyższym zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), przyjmujący odpady od mieszkańców nieodpłatnie,
- mobilny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (MPSZOK), przyjmujący odpady od mieszkańców nieodpłatnie,
- zbieranie przez sieć handlową różnych odpadów niebezpiecznych,
- odbieranie odpadów budowlanych na zlecenie wytwórcy,
- odbieranie oraz rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.

9.3.4. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Na terenie Gminy Izbicko nie istnieje żadne czynne składowisko odpadów komunalnych oraz nie funkcjonują instalacje (zakłady), w których odzyskowi poddawane są odpady pochodzące z sektora komunalnego.

9.3.5. Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych. Ze względu na budowę i strukturę tych wyrobów, stanowią one poważny problem dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Włókna respirabilne azbestu są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna te powstają na skutek działania mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w którym jako główny cel wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r.

W związku z wyznaczonym w krajowym Programie głównym celem - w 2009 r. przeprowadzono szczegółową inwentaryzację wyrobów azbestowych występujących na obszarze Gminy Izbicko oraz opracowano „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Izbicko”.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Ilość wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia na obszarze Gminy Izbicko - zgodnie z „Bazą wyrobów i odpadów zawierających azbest” prowadzoną przez Ministerstwo Gospodarki (stan na 09.10.2013 r.) - wynosi **523,764 Mg**.

9.3.6. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych na terenie Gminy, nie pozwala w chwili obecnej ograniczyć w zadowalającym stopniu ich unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- trudności z wdrożeniem selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji - wynikające przede wszystkim z wiejskiego charakteru Gminy oraz braku instalacji do przetwarzania tego typu odpadów w najbliższej lokalizacji Gminy,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest:

- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w przedmiotowym zakresie,
- niezajomość przepisów prawnych dotyczących obowiązków posiadaczy wyrobów azbestowych,
- wysokie koszty wymiany starych pokryć dachowych na nowe.

9.3.7. Cele w gospodarce odpadami

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa
--

Celem dalekosiężnym jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobieganie powstawania odpadów,
- przygotowanie odpadów do ponownego użycia – recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie (inne niż składowanie).

Realizacja powyższego pozwoli na osiągnięcie następujących celów:

- ograniczenie składowania odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji,
- ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami,
- zastępowanie spalania paliw kopalnych odzyskiem energii z odpadów zawierających frakcje biodegradowalne, co przyczyni się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym kraju.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowisko odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- bieżąca aktualizacja danych o gospodarce odpadami w gminie.

Cele w gospodarce odpadami komunalnymi

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele określone w KPGO 2014:

- wdrożenie i uporządkowanie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi (w związku z wprowadzeniem tzw. podatku śmieciowego), co będzie miało bezpośredni wpływ na osiągnięcie poniższych celów,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców oraz zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50 %,
 - w 2020 r. więcej niż 35 %masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do końca 2014 r., do maks. 60 % wytworzonych odpadów,
- przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu na poziomie min. 50 %, przynajmniej takich odpadów jak papier, tworzywa sztuczne, szkło i metale pochodzące z gospodarstw domowych (oraz w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych) do 2020 r.

Redukcja ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo:

- w 2013 roku – 50 %,
- w 2020 roku – 35 %.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie Gminy Izbicko w 1995 r. – **266,3 Mg**.

Powyższą wartość oszacowano na podstawie przyjętych następujących wielkości:

- liczba ludności w gminie w/g GUS w 1995 r. - 5 667 osób,
- jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów biodegradowalnych w 1995 r. wg KPGO dla terenów wiejskich - 47 kg/M/rok.

Ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji wyznaczona dla Gminy Izbicko nie powinna przekraczać:

- w 2013 r. – **133,2 Mg/rok**,
- w 2020 r. – **93,2 Mg/rok**.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez stosowanie przez mieszkańców przydomowych kompostowników.

Cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest

Cele krótko- i długookresowe:

- przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji wyrobów azbestowych występujących na terenie Gminy,
- bieżąca aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie Gminy,
- sukcesywne osiąganie celów, które zostały określone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w tym usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna
Wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami (w związku z realizacją zapisów Ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - t. jedn. Dz. U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.)	Gmina Izbicko, Związek Międzygminny „Czysty Region”
Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	Gmina Izbicko, Związek Międzygminny „Czysty Region”
Zwiększenie kontroli w zakresie wypełniania przez podmioty odbierające odpady komunalne - ustaleń dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gmina Izbicko, Związek Międzygminny „Czysty Region”
Udział Gminy Izbicko w Związku Międzygminnym „Czysty Region” dla realizacji regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania w zakresie: - zapobiegania powstawaniu odpadów, - selektywnego zbierania odpadów, - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, - budowy Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu, - rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze działania Związku Międzygminnego „Czysty Region”	Gmina Izbicko w ramach Związku Międzygminnego „Czysty Region”
Stworzenie, doskonalenie i prowadzenie bazy danych dotyczących ewidencji wytwarzanych odpadów komunalnych oraz poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania	Gmina Izbicko w ramach Związku Międzygminnego „Czysty Region”
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	Związek Międzygminny „Czysty Region”, Gmina Izbicko, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy
Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy	Związek Międzygminny „Czysty Region”, Gmina Izbicko, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy
Zbiórka oraz zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych	Związek Międzygminny „Czysty Region”, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy, właściciele nieruchomości
Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych, w tym m.in.: - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, - zużytych baterii i akumulatorów, - przeterminowanych leków	Związek Międzygminny „Czysty Region”, Gmina Izbicko, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy, sklepy, apteki, placówki medyczne
Zbiórka odpadów wielkogabarytowych	Związek Międzygminny „Czysty Region”, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy
Zbiórka odpadów remontowo-budowlanych	Związek Międzygminny „Czysty Region”, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy
Zbiórka zużytych opon	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gminy, zakłady wulkanizacyjne

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenów podlegających gminie	Gmina Izbicko, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi
Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów	Gmina Izbicko, właściciele nieruchomości
Aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na obszarze gminy	Gmina Izbicko
Realizacja zapisów „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Izbicko” oraz prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy finansowej na realizację prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest	Gmina Izbicko
Dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest	Gmina Izbicko
Sporządzenie kwartalnego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości
Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Związek Międzygminny „Czysty Region”, Gmina Izbicko
Kontrolowanie i kierowanie przez Gminę Izbicko całego strumienia odpadów do RCZiUO (po jego powstaniu), co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów	Gmina Izbicko w ramach Związku Międzygminnego „Czysty Region”
Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów	Przedsiębiorcy
Budowa Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu	Związek Międzygminny „Czysty Region”
Budowa instalacji demontażu odpadów wielkogabarytowych w ramach Budowy Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu	Związek Międzygminny „Czysty Region”
Rozbudowa składowiska odpadów w Kędzierzynie-Koźlu o nową kwaterę	Związek Międzygminny „Czysty Region”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2014 oraz PGOWO 2012-2017

9.4. Oddziaływanie hałasu

Podstawę prawną działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem stanowi przede wszystkim ustawa Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. 2008 nr 25 poz. 150 – tekst jednolity) Artykuł 112 stwierdza:

“Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, a gdy nie jest on dotrzymany zapobieganie jego powstawaniu lub przenikaniu do środowiska”.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie MŚ z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2012.1109). Wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone są za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszą się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, a także startów, lądowań i przelotów statków powietrznych, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826) w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 21 grudnia 2005 roku w sprawie wymogu dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. Nr 263/05 poz. 2202),
- wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/EC z dnia 25.06.2002 w sprawie oceny i zarządzania hałasem środowiskowym.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny (osiedlowy i mieszkaniowy) występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów, lub skupisk zakładów. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOS. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOS.

Hałas przemysłowy w Gminie Izbicko stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi.

Poziom hałas przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas sięga poziomu 80 – 125 dB i w znacznym stopniu przenosi się na tereny sąsiadujące. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Pewną uciążliwość powodują także zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny Gminy Izbicko nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie, kamieniarskie.

Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie Gminy Izbicko kształtuje również ruch komunikacyjny.

- hałas komunikacyjny drogowy:

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren Gminy przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne, łączące Gminę Izbicko z innymi ośrodkami.

Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Najistotniejsze znaczenie komunikacyjne ma droga krajowa nr 94. Na terenie Gminy Izbicko nie były przeprowadzane badania poziomu hałasu drogowego na drodze nr 94, badania przeprowadzane były w m. Sucha na terenie sąsiedniej gminy Strzelce Opolskie.

Kryteria poprawności klimatu akustycznego w środowisku określało wówczas

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz. 826). Dla klas terenu tj. (tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe i uzdrowiska), wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje, ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–55 dB.

Na zlecenie na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, w 2010 roku wykonywane były pomiary natężenia ruchu i hałasu w ciągu drogi krajowej nr 94 na terenie miejscowości Sucha od 203+700 do 214+200 km drogi. Punkty pomiaru hałasu usytuowane były w odległości 10 i 20 m od krawędzi jezdni, na wysokości 4m (odległość pierwszej linii zabudowy od drogi: 40m, zabudowa jednorodzinna dwukondygnacyjna, 2 budynki bezpośrednio eksponowane na hałas). Parametry ruchu w miejscu i czasie wykonywania pomiarów kształtowały się następująco:

Tabela 25. Parametry ruchu pojazdów w punkcie w ciągu DK 94 Sucha.

Pora doby	Liczba poj. lekkich	Liczba poj. ciężkich	Liczba motocykli	Procentowy udział poj. ciężkich w potoku ruchu	Średnia prędkość poj. lekkich	Średnia prędkość poj. ciężkich	Średnia ważona prędkość pojazdów
Droga krajowa nr 94 w m. Sucha – kierunek Tarnów Opolski							
Pora dnia (6.00-22.00)	3787	586	18	15	72	51	69
Pora nocy (22.00-6.00)	236	117	0	50	74	53	67
Doba	4023	703	18	17	72	52	69
Droga krajowa nr 94 w m. Sucha – kierunek Strzelce Opolskie							
Pora dnia (6.00-22.00)	4320	607	26	14	72	51	69
Pora nocy (22.00-6.00)	263	192	0	73	74	53	65
Doba	4583	799	26	17	72	52	69
Droga krajowa nr 94 w m. Sucha – dla całego przekroju drogi							
Pora dnia (6.00-22.00)	8107	1193	44	15	72	51	69
Pora nocy (22.00-6.00)	499	309	0	62	74	53	66
Doba	8606	1502	44	17	72	52	69

Źródło: Opracowanie Lemitor dla GDDKiA

Tabela 26. Wyniki okresowych pomiarów hałasu w punkcie pomiarowym w m. Sucha na drodze krajowej nr 94.

Nr drogi	Data wykonania pomiaru	Oznaczenie punktu pomiarowego	Wartość równoważnego poziomu dźwięku zmierzona w [dB]		Odległość punktu pomiarowego od krawędzi jezdni [m]
			Pora dzienna	Pora nocna	
94	21-22.06.2010	PPH 17	70,4	65,6	10
		PDH 17	65,6	62,5	20

Źródło: Opracowanie Lemitor dla GDDKiA

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

Przedstawione wyniki pomiarów wskazują na zwiększoną i ustabilizowaną emisję poziomu hałasu drogowego. Natężenie ruchu w godzinach nocnych jest mniejsze, przy jednoczesnym mniejszym udziale samochodów ciężarowych, które znacznie wpływają na pogorszenie stanu akustycznego środowiska, o czym świadczą wyniki pomiarów.

Ograniczenie emisji hałasu w istniejących układach komunikacyjnych i zabudowy jest trudne do osiągnięcia, gdyż lokalizacja terenów zabudowy chronionej w bezpośrednim otoczeniu tras komunikacyjnych w znacznym stopniu ogranicza możliwości ich ochrony akustycznej.

Staraniem Marszałka województwa opolskiego opracowany został „Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg krajowych z terenu województwa opolskiego na lata 2008-2013”, uchwalony uchwałą nr XLVII/495/2010 z dn. 27.07.2010r.

Zakres Programu obejmuje analizę obszarów stanowiących otoczenie odcinków dróg, na których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu wyrażone wskaźnikami L_{DWN} oraz L_N . Celem Programu jest określenie priorytetów działań oraz wskazanie niezbędnych zadań dla ograniczenia poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych. W programie przedstawiono zestaw zaleceń o charakterze rozwiązań technicznych, jak i wskazano kierunki innych działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonego celu w największym stopniu.

Program ochrony środowiska przed hałasem jest w województwie opolskim opracowywany po raz pierwszy i obejmuje swym zakresem tereny położone w sąsiedztwie najbardziej obciążonych ruchem samochodowym odcinków autostrady i dróg krajowych zlokalizowanych w województwie opolskim.

Przedstawione powyżej wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego funkcjonowały w czasie obowiązywania rozporządzenia MŚ z dnia 14 czerwca 2007r. (Dz. U. Nr 120, poz. 826), określającego wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszące się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej. Nowe rozporządzenie MŚ z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2012.1109) – zmieniło (podwyższyło) obowiązujące wartości dopuszczalne poziomów hałasu. Skutkuje to tym, iż część wymienionych w ww. dokumentach obszarów przekroczeń i wartości przekroczeń poziomów dopuszczalnych – w świetle aktualnego rozporządzenia – do obszarów przekroczeń już nie należy.

- hałas komunikacyjny kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Ze względu na reorganizację kolejnictwa liczba pociągów jest ograniczana z roku na rok, z tego też powodu oddziaływanie hałasu pochodzącego z transportu kolejowego również ulega sukcesywnemu zmniejszeniu.

Na terenie Gminy Izbicko nie przeprowadzono badań hałasu kolejowego.

Hałas osiedlowy i mieszkaniowy

Ponad 25 % mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania „oszczędnych” materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrz osiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów, głośną muzykę radiową itp. Do tych hałasów dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania. Według polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30-40 dB, nocą 25-30 dB.

9.4.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Systematyczne wykonywanie podstawowych badań pomiarowych, celem określenia stanu środowiska akustycznego i ustalenia bezwzględnych wartości zagrożenia hałasem komunikacyjnym i przemysłowym	WIOŚ, zarządcy dróg i linii kolejowych oraz innych obiektów
Działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu przemysłowego	Zakłady przemysłowe
Modernizacja nawierzchni dróg	Zarządcy dróg, Gmina Izbicko
Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Zarządcy dróg
Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska	Sejmik województwa, Rada Powiatu Strzeleckiego
Budowa ścieżek rowerowych, oznakowanie dotychczas funkcjonujących ścieżek rowerowych	Gmina Izbicko, ZOPK, zarządcy dróg

9.5. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska. Pod względem rodzaju można wyróżnić promieniowanie jonizujące oraz niejonizujące, ze względu na źródło pochodzenia określa się promieniowanie naturalne (występujące w przyrodzie) i sztuczne (wytwarzane przez człowieka).

Źródła promieniowania elektromagnetycznego:

Promieniowanie jonizujące

Promieniowanie jonizujące jest nieodłącznym elementem środowiska naturalnego, dociera z Kosmosu, z wnętrza Ziemi, może być również efektem promieniowania radionuklidów pochodzenia sztucznego. W przyrodzie występuje prawie 80 radioizotopów ok. 20 pierwiastków promieniotwórczych.

Radionuklidy pochodzenia sztucznego przedostały się do środowiska w wyniku prób z bronią jądrową lub zostały uwolnione z obiektów jądrowych i składowisk paliwa w trakcie ich normalnej eksploatacji lub w stanach awaryjnych. Wytwarzane są również przez różnego rodzaju urządzenia stosowane np. w diagnostyce medycznej, przemyśle, badaniach naukowych.

Promieniowanie niejonizujące.

Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są m.in. linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, tj. stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne, radionawigacyjne.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 tekst jednolity z późn. zm.) – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

9.5.1. Zagrożenia polami elektromagnetycznymi

Linie elektroenergetyczne:

Przez teren Gminy (oraz w najbliższej okolicy granic Gminy) przebiegają dwie napowietrzne linie energetyczne sieci dystrybucyjnych wysokiego napięcia 110 kV:

- dwutorowa linia 110 kV Strzelce Opolskie - Ozimek,
- dwutorowa linia 110 kV Kronotex (Cementownia Strzelce Opolskie) - Ozimek,
- dwutorowa linia 110 kV Groszowice - Ozimek.

Odbiorcy z terenu Gminy zasilani są z czterech Głównych Punktów Zasilania spoza terenu gminy:

- Ozimek 110/15 kV,
- Strzelce Opolskie 110/30/15 kV,
- Strzelce Opolskie Piastów 110/15 kV,
- Opole Groszowice 110/30/15 kV.

Podstawowym zadaniem GPZ-tów jest zapewnienie dostaw mocy i energii elektrycznej odbiorcom komunalno-bytowym i drobnym odbiorcom przemysłowym. Funkcja ta jest realizowana poprzez zasilaną z poszczególnych GPZ-tów sieć średniego (SN) a następnie niskiego (nn) napięcia. Przesył tej mocy dokonywany jest ciągami liniowymi 15 kV. Długość istniejących linii 15 kV wynosi około 43,1 km, w tym około 3,3 km linii kablowych.

Źródła mikrofal:

W zakresie mikrofalowym pola elektromagnetycznego największy niepokój wśród społeczeństwa budzi telefonia komórkowa. Jej burzliwy rozwój w ostatnich kilku latach, objawiający się ogromną liczbą samych telefonów oraz liczną stacją bazowych instalowanych na budynkach, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tego typu łączności. Urządzenia nadawczo odbiorcze telefonii komórkowych na terenie Gminy znajdują się w następujących lokalizacjach:

Tabela 27. Urządzenia nadawczo – odbiorcze telefonii komórkowej na terenie Gminy Izbicko.

Lp.	Operator	Pasmo	Lokalizacja, adres
1.	ERA	GSM900	Suchodaniec, dz. nr 132
2.	ERA	GSM900	Sucha, dz. nr 134/2
3.	ORANGE	GSM 900	Suchodaniec, strefa ujęcia wody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych operatorów.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu.

W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu nie przeprowadzał pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Izbicko, pomiary przeprowadzane były w 2011 roku w innych miejscowościach powiatu strzeleckiego. Przeprowadzone badania wykazały, że w żadnym z 4 badanych punktów pomiarowych objętych monitoringiem poziomu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu **nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej**, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów i wynoszącej 7 V/m. Punkty monitoringowe rozmieszczone były w miejscowości Strzelce Opolskie (ul. Kopernika – wartość <0,2 V/m), Szymiszów (wartość <0,2 V/m) Rozmierz (wartość <0,2 V/m) i Jemielnica (wartość 0,3 V/m). Zgodnie z art. 124 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

9.5.2. Cel średniookresowy do 2020 r.

Ochrona mieszkańców Gminy Izbicko przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Opole
Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska	Sejmik województwa, Rada Powiatu Strzeleckiego
Skuteczne uniemożliwianie dostępu do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informowanie o jej szkodliwości	Podmioty gospodarcze

9.6. Środowisko a zdrowie

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Wg raportu WHO około 25 % zgonów i chorób w skali globalnej jest wynikiem negatywnego oddziaływania środowiskowego. Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 80 % chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Dlatego też program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- zanieczyszczenie wód gruntowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu.

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

9.6.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania, propagowanie wykorzystania produktów chemicznych ulegających biodegradacji	Organizacje Pozarządowe, Gmina Izbicko
Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Pracy

9.7. Zapobieganie poważnym awariom

Definicje poważnej awarii i poważnej awarii przemysłowej określa odpowiednio art. 3 pkt 23 i 24 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001:

- *poważna awaria* - to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- *poważna awaria przemysłowa* przez pojęcie to rozumie się poważną awarię w zakładzie.

Na terenie województwa opolskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na ogólną liczbę 17 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii (stan na 31.01.2013r. wg KW PSP) wyróżniono 9 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 8 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Gminy Izbicko nie występują zakłady ZDR i ZZR, spełniające wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. nr 30, poz. 208).

Na obszarze Gminy Izbicko występuje ponadto szereg innych zagrożeń:

- zagrożenia pożarowe:
 - terenów leśnych - powstają głównie w obszarach leśnych, szczególnie w okresach długotrwałej suszy, występują sezonowo wiosną, latem i jesienią m.in. podczas wypalania traw. Na terenie Gminy Izbicko obszary leśne stanowią ok. 37 % powierzchni gminy. Lasy są skupione w trzech zwartych obrębach Gminy:
 - w sołectwach Krośnica, Borycz,
 - w sołectwie Utrata, Ligota Czamborowa,
 - w sołectwie Otmice, Poznowice (Przysiółek Sława), Siedlec.

Poważny wpływ na zagrożenie pożarowe mają przebiegające przez teren Gminy szlaki komunikacyjne kolejowe i drogowe. Pożary mogą być przyczyną zakłóceń na trasach komunikacyjnych prowadzących przez obszary leśne. Utrudniona komunikacja może wystąpić na:

- na drodze powiatowej Nr 1815 łączącej Borycz, Krośnicę, Utratę z Izbickiem,
- na drodze powiatowej Nr 1809 łączącej Izbicko, przez Otmice ze Sprzęcicami.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

W wyniku pożarów obszarów leśnych istnieje również zagrożenie wystąpienia utrudnień komunikacyjnych na szlaku kolejowym Opole – Strzelce Opolskie.

- obiektów mieszkalnych, użyteczności publicznej - zasięg pożarów obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej ogranicza się zazwyczaj do miejsca ich lokalizacji. Potencjalne zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią zbiorniki paliw płynnych znajdujących się na terenie Gminy. Takie zagrożenie stanowi stacja paliw Orlen na DK 94 położonej obok miejscowości Grabów. Stacja jest nieznacznie oddalona od budynków mieszkalnych. Na terenie Gminy budynki mieszkalne w przeważającej części wykonane są z materiałów niepalnych o pokryciu niepalnym i mało zwartej zabudowie. Między poszczególnymi budynkami zachowane są odstępy co zapobiega przejściu ognia na inne zabudowania. W związku z powyższym nie przewiduje się dużych pożarów kompleksów mieszkalnych oraz gospodarstw rolnych, których opanowanie przekraczałoby możliwości sił i środków dysponowanych przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich oraz przez Gminne Jednostki OSP.

- zagrożenia drogowe i kolejowe - przecinające teren Gminy szlaki komunikacji drogowej i kolejowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe (TŚP) – materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska. Awaryjne w transporcie drogowym z udziałem materiałów niebezpiecznych, stwarzają poważne zagrożenie dla ludzi i środowiska, gdyż mogą się zdarzyć w różnych rejonach Gminy, praktycznie o każdej porze doby, powodujących w najgorszych przypadkach powstanie stref skażeń o zasięgu nawet do kilkunastu kilometrów od miejsca zdarzenia. Awaryjne w transporcie kolejowym z udziałem materiałów niebezpiecznych stwarzają również zagrożenie dla ludzi i środowiska. Mogą się zdarzyć w sołectwie Otmice, przez które przebiega trasa kolejowa Opole - Strzelce Opolskie na długości około 4 km, praktycznie o każdej porze doby, powodując powstanie stref skażeń o bardzo dużym zasięgu od miejsca zdarzenia. Zagrożony rejon stanowią:
 - tereny Grabowa w okolicy stacji paliwowej Orlen,
 - terenu wzdłuż DK 94: Grabów, Izbicko, Ligota Czamborowa, Suchodaniec,
 - tereny w pobliżu linii kolejowej w sołectwie Otmice ze stacją Kamień Śląski.
- inne zagrożenia urbanistyczne - napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia przebiegające przez tereny leśne, wzdłuż torów i w sąsiedztwie stacji transformatorowych oraz duże transformatory, Na terenie Gminy Izbicko występują zarówno budynki parterowe, piętrowe, bloki mieszkalne oraz obiekty użyteczności publicznej (biblioteki, szkoły). Charakter budownictwa mieszkalnego to przede wszystkim budynki o konstrukcji murowanej. Zagrożenia katastrofami w Gminie Izbicko wynikają zarówno ze zróżnicowanego charakteru istniejącej zabudowy, istnienia w obiektach instalacji i urządzeń z czynnikami wybuchowymi, jak i z trwającego procesu budowy i remontu obiektów. Na zagrożenie obiektów wyeksploatowanych mają wpływ warunki atmosferyczne, w tym silne wiatry i intensywne opady. Zagrożenia występujące w budownictwie możemy podzielić na:
 - zagrożenia związane z utratą statyki budowli - sytuacji tego typu należy się spodziewać w stosunku do obiektów, w których są prowadzone prace remontowe np. wymiana stropów, wzmocnienie fundamentów,
 - zagrożenia obsunięcia i zawalenia rusztowań - zagrożenia tego typu występują przede wszystkim w trakcie remontów już istniejących budynków jak i budowy nowych.
- zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikają głównie z magazynowania i stosowania przez podmioty gospodarcze materiałów niebezpiecznych. Szczególnym rodzajem zagrożenia jest stosowanie w procesach produkcyjnych materiałów i substancji chemicznie niebezpiecznych. Do najbardziej niebezpiecznych zagrożeń pod tym względem należy zaliczyć:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

- awarie zbiorników i instalacji technologicznych w zakładach produkcyjnych i podmiotach gospodarczych, magazynujących i przetwarzających materiały i substancje chemicznie niebezpieczne (na stacji benzynowej w Grabowie – gromadzi się w zbiornikach ok. 40 tys. litrów paliwa i ok. 10 tys. litrów gazu płynnego),
- wybuchy i przestrzenne pożary w obiektach posiadających materiały i substancje chemicznie niebezpieczne, w czasie których może dojść do wytworzenia bardzo toksycznych, niebezpiecznych dla życia i zdrowia człowieka związków chemicznych. Mimo, że na terenie Gminy Izbicko nie gromadzi się TŚP istnieje potencjalne zagrożenie ludności i środowiska naturalnego spowodowane wystąpieniem nadzwyczajnych zagrożeń w postaci katastrof cystern samochodowych, w których przewożone są materiały niebezpieczne,
- zagrożenie powodziowe – opisane szczegółowo w rozdziale 8.4, oprócz których na terenie Gminy Izbicko mogą wystąpić lokalne podtopienia w wyniku gwałtownych opadów deszczu na terenach gdzie drobne ciekłe wodne nie będą mogły pomieścić nadmiernej ilości wody opadowej.
- huragany i silne wiatry - w przypadku występowania silnych wiatrów i huraganów istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia związanego z uszkodzeniem lub zniszczeniem linii energetycznych przebiegających przez obszar Gminy i wystąpienia przerw w dostawach energii elektrycznej.

Zadania koordynacji m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury na szczeblu gminnym i powiatowym, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym). Są one zawarte w następujących dokumentach:

- Planie Zarządzania Kryzysowego dla Gminy Izbicko – opracowanym w 2011 r.,
- zatwierdzonym we wrześniu 2011r. Powiatowym Planie Reagowania Kryzysowego.

Działania ratownicze prowadzone na terenie Gminy Izbicko realizują jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Część z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Jednostki OSP działające na terenie Gminy Izbicko to: OSP Izbicko (KSRG), OSP Krośnica (KSRG), OSP Borycz i OSP Siedlec.

KRAJOWY SYSTEM RATOWNICZO - GAŚNICZY - to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmująca, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń. System ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje i straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współpracować w akcjach ratowniczych.

Komendy PSP i podmioty KSRG są narzędziem wojewody i starosty do realizacji zadań z zakresu szeroko rozumianej ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, a także zadań z zakresu ochrony ludności.

9.7.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Zapobieganie ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych	PSP, podmioty gospodarcze, WIOŚ
Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ekologicznego, PSP
Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	Właściciel zakładu, Straż Pożarna
Opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
Utrzymywania w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna

9.8. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W 2020 r. w Polsce 15,5 proc. energii końcowej brutto ma pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ministerstwo Gospodarki przygotowało *Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*. Rada Ministrów przyjęła dokument 7 grudnia 2010 r.

Przygotowany w MG dokument określa polskie cele w zakresie udziału energii z OZE w sektorze transportowym, energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia. Jest to prognoza osiągnięcia w 2020 r. 15,5 proc. udziału OZE w zużyciu energii końcowej brutto w sposób zrównoważony. Dokument zakłada, że filarami zwiększenia udziału odnawialnych źródeł będzie bardziej efektywne wykorzystanie biomasy oraz energii wiatrowej.

Energia biomasy

Wykorzystanie biomasy, do celów energetycznych następuje przez bezpośrednie spalanie drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej lub roślin energetycznych (specjalnego gatunku wierzby oraz tzw. mały pensylwańskiej itp.).

W opracowanym dokumencie pt. „Projekt założeń do zaopatrzenia gminy w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe” zwraca się uwagę na to, iż położenie i gospodarka rolna Gminy stwarza potencjalne możliwości wykorzystania zrąbków drewna i słomy do celów energetycznych, dlatego też proponuje się wykorzystanie biomasy w małych i średnich kotłowniach, z których zasilane mogą być obiekty mieszkalne, użyteczności publicznej lub produkcyjne. W przypadku występowania w gospodarstwach rolnych niewykorzystanego potencjału słomy proponuje się jej użytkowanie lokalne do celów grzewczych poprzez spalanie w kotłach na słomę. Potencjał techniczny energii biomasy możliwy do wykorzystania na terenie Gminy Izbicko jest znaczący, a jego ewentualne wykorzystanie można rozważyć również w oparciu o współpracę z sąsiednimi gminami.

Podstawowym kierunkiem wykorzystania energetycznego biomasy jest jej spalanie w produkcji ciepła technologicznego oraz dla potrzeb bytowych. Np. w zakładach stolarskich praktycznie 100 % odpadów z produkcji drewna jest wykorzystywana na potrzeby własne, głównie do suszenia drewna, produkcji ciepłej wody użytkowej oraz centralnego ogrzewania. Spalanie słomy wykorzystuje się głównie do ogrzewania obiektów szklarniowych i suszenia zbóż. W Gminie Izbicko funkcjonuje zakład produkcyjny paliwa alternatywnego z biomasy (pelety), zlokalizowany w Izbicku.

Energia wiatru

Energetyka wiatrowa w Polsce jest dopiero u progu rozwoju. Lokalizacja siłowni i farm wiatrowych podlega pewnym ograniczeniom, jest rzeczą ważną, aby w pierwszej fazie prac tj. planowania przestrzennego w gminie zakwalifikować bądź wykluczyć miejsca lokalizacji w aspekcie wymagań środowiskowych i innych. Wstępna analiza lokalizacyjna powinna obejmować określenie minimalnej odległości od siedzib ludzkich w aspekcie hałasu (w tym

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020

infradźwięków), wymogi ochrony krajobrazu w odniesieniu do obszarów prawnie chronionych np. parków narodowych, parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody itp., oraz wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, w aspekcie siedlisk zwierzyny i ptactwa, tras przelotu ptaków.

Przed podjęciem ewentualnej decyzji o budowie elektrowni wiatrowej w miejscu gdzie występuje duża wietrzność należy przeprowadzić badania siły, kierunku i częstości występowania wiatrów. Na podstawie przeprowadzonych analiz instalowanie turbin wiatrowych o dużych mocach ma sens ekonomiczny tylko w rejonach o średniorocznej prędkości wiatru powyżej 4,0 m/s. Notowane średnie prędkości wiatru na rozpatrywanym obszarze wynosi około 3 m/s.

Obecnie na terenie Gminy Izbicko nie pracuje żadna siłownia wiatrowa, w planach zagospodarowania przestrzennego nie wyznaczono terenów pod lokalizację farm wiatrowych.

Energia wodna:

W opracowaniu „Założenia do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Izbicko na lata 2011-2026” nie przewidziano inwestycji związanych z budową obiektów hydrotechnicznych w obrębie Gminy Izbicko.

Energia geotermalna

Energia geotermalna – jest zawarta w wodach, parach wodnych i otaczających je skałach. Zasoby te są w Polsce ogromne i są odnawialne wtedy, gdy po wykorzystaniu ciepła z pobranej wody z powrotem włączane są do miejsca pobrania.

Pod względem energetycznym najlepiej jest eksploatować wody wysokotemperaturowe, jednak występują one zwykle bardzo głęboko, nawet na głębokościach poniżej 3000 m. Słabe rozpoznanie głębokich zbiorników geotermalnych przy planowaniu ich eksploatacji wiąże się z ryzykiem finansowym. Wykorzystanie wód średnio i niskotemperaturowych, z uwagi na mniejszą głębokość występowania zbiorników (1500–2000 m) niesie ze sobą mniejsze ryzyko, ale jest też energetycznie mniej korzystne. Na terenie Gminy Izbicko energia geotermalna nie jest wykorzystywana.

Energia słońca

Najbardziej popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są systemy fototermiczne, wykorzystujące tzw. kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przetwarzające promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną.

Istniejące obecnie na terenie Gminy Izbicko instalacje wykorzystujące energię słoneczną nie mają wpływu na ogólny bilans energetyczny Gminy, jakkolwiek na pewno wpływają na poprawę stanu powietrza atmosferycznego i ograniczenie niskiej emisji. Wzrasta także liczba użytkowników indywidualnych wykorzystujących z reguły energię słoneczną do przygotowania ciepłej wody użytkowej (solary).

Energia otoczenia:

Ziemia nagrzewana promieniami słonecznymi stanowi niewyczerpane źródło energii cieplnej o niskiej temperaturze. Ciepło z otoczenia, np. z gruntu czy z wody może być wykorzystane po przetworzeniu do celów grzewczych. Temperatura gruntu na głębokości 15 metrów przez cały rok jest stała i wynosi ok. 10°C, a wód gruntowych od 8 do 12°C. Urządzenia, które pobierają ciepło z otoczenia i podnoszą je do poziomu temperatury wymaganej dla celów grzewczych nazywane są "pompami ciepła". Jest wiele rodzajów systemów grzewczych z wykorzystaniem pomp ciepła i chociaż charakteryzują się one dużymi kosztami inwestycyjnym, to stają się coraz bardziej popularne, ze względu na bardzo wysoką sprawność energetyczną, rzędu 300 – 400 %.

Na terenie Gminy Izbicko pompy ciepła są wykorzystywane obecnie w niewielkim stopniu, głównie przez prywatnych użytkowników do ogrzewania domów mieszkalnych.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

9.8.1. Cel średniookresowy do 2020 r.

Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Główne działania na lata 2013-2016 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Powiat Strzelecki, Gmina Izbicko, organizacje pozarządowe
Prowadzenie niezbędnych analiz przyrodniczo-krajobrazowych przy lokalizacji obiektów i urządzeń do produkcji energii odnawialnych	Gmina Izbicko
Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określających możliwości lokalizacyjne odnawialnych źródeł energii	Gmina Izbicko

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

10. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2013 – 2016.

Tabela 28. Działania na terenie Gminy Izbicko w latach 2013-2016

Kierunek działań	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]				
				2013	2014	2015	2016	RAZEM:
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Gmina Izbicko	Budżet Gminy	Rozbudowa wodociągu grupowego w południowej części gminy Poznowice, Siedlec, Sprzęcice	-	150 000	150 000	250 000	550 000
	Gmina Izbicko	Budżet Gminy	Budowa kanalizacji burzowej w ciągu ul. Myśliwca w m. Sprzęcice	13 700	-	-	-	13 700
	Gmina Izbicko	Budżet Gminy	Dotacja dla Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Gmina Izbicko	Budżet Gminy	Budowa dróg osiedlowych w Otmicach	-	150 000	200 000	300 000	750 000
Gospodarka odpadami	Gmina Izbicko w ramach Związku Międzygminnego „Czysty Region”	Budżet gminy	Obsługa nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi: - odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, - zorganizowanie i obsługa PSZOK, - obsługa administracyjna systemu.	500 tys. - II półrocze 2013 r.	1 mln	1 mln	1 mln	3,5 mln
	Gmina Izbicko, właściciele nieruchomości,	Środki własne właścicieli nieruchomości, budżet gminy	Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
	Gmina Izbicko	WFOŚiGW, Budżet gminy	Dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Gospodarka odpadami c.d.	Związek Międzygminny "Czysty Region"	partnerstwo publiczno-prywatne z udziałami gmin związku międzygminnego	Budowa Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu - linia sortownicza dla odpadów komunalnych zmieszanych, - dwustopniowa stabilizacja biologiczna – stabilizacja biologiczna tlenowa oraz plac kompostowy dojrzewania pośredniego i końcowego z wydzielonym miejscem na selektywnie zebrane bioodpady, - węzeł przetwarzania odpadów budowlanych.	łącznie ok. 130 mln
	Związek Międzygminny "Czysty Region"	partnerstwo publiczno-prywatne z udziałami gmin związku międzygminnego	Budowa instalacji demontażu odpadów wielkogabarytowych w ramach Budowy Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu	ok. 1,0 mln

Źródło: Budżet i Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Izbicko, PGOWO 2012-2017

Szacunkowe koszty realizacji zadań na lata 2013-2016 przedstawiono w oparciu o obowiązującą Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Izbicko. Wydatki na poszczególne zadania będą szczegółowo opracowywane w uchwałach budżetowych.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

11. SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU.

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja Programu będzie podlegała ocenie w zakresie:

1. stopnia wykonania przyjętych zadań,
2. stopnia realizacji założonych celów
3. analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę kolejnej aktualizacji programu. Propozycja aktualizacji winna być formułowana przy znaczącym udziale systemu.

System oceny realizacji programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach pozwalających kompleksowo ocenić i opisać zagadnienia skuteczności i realizacji programu ochrony środowiska.

Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz dane własne Urzędu Gminy w Izbicku. Listę proponowanych wskaźników przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 29. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska Gminy Izbicko.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	Utrzymanie i zachowanie stanu istniejącego oraz obejmowanie nowych obiektów ochroną prawną
2.	Obszary NATURA 2000	szt.	
3.	Parki Krajobrazowe	szt.	
4.	Rezerваты	szt.	
5.	Obszary chronionego krajobrazu	szt.	
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	szt.	
7.	Użytki ekologiczne	szt.	
8.	Pomniki przyrody	szt.	
Lasy			
9.	Lesistość Gminy	%	Wg Krajowego Programu Zwiększania Lesistości oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych			
10.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału – cele środowiskowe wg planów zagospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej
11.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	
Gospodarka wodno-ściekowa			
12.	Zwodociągowanie Gminy	%	Wg celów określonych w KPOŚK
13.	Skanalizowanie Gminy	%	
14.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	
15.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków: - biologiczne: - z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
Ochrona powietrza atmosferycznego			
16.	Stężenie NO ₂	µg/m ³	Brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla substancji
17.	Stężenie SO ₂	µg/m ³	
18.	Stężenie średnioroczne benzenu	µg/m ³	
19.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5	µg/m ³	
20.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10	liczba	35 razy w ciągu roku
21.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży Gmina		A
Ochrona przed hałasem			
22.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
Promieniowanie elektromagnetyczne			
23.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
Poważne awarie			
24.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	Nie występowanie poważnych awarii i miejscowych zagrożeń
Gospodarka odpadami			
<i>Wskaźniki monitorowania celów dotyczących odpadów komunalnych</i>			
25.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy powstających odpadów	%	100 (w 2013 r.) 100 (w 2020 r.)
26.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie w stosunku do ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych	%	11 (w 2013 r.) 33 (w 2020 r.)
27.	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem gospodarki odpadami komunalnymi	%	100 (w 2013 r.) 100 (w 2020 r.)
28.	Odsetek mieszkańców gminy objętych systemem selektywnego odbierania odpadów	%	100 (w 2013 r.) 100 (w 2020 r.)
29.	Odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych	%	58 (w 2013 r.) 43 (w 2020 r.)
30.	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%	50 (w 2013 r.) 35 (w 2020 r.)
31.	Wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych w stosunku do całkowitej ich ilości zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych	%	10 (w 2013 r.) 50 (w 2020 r.)
32.	Poziom zbierania papieru, szkła, tworzyw sztucznych i metali w stosunku do całkowitych ich ilości w odpadach komunalnych	%	17 (w 2013 r.) 50 (w 2020 r.)
33.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych w stosunku do całkowitej ilości wytworzonych odpadów wielkogabarytowych	%	25 (w 2013 r.) 50 (w 2020 r.)
34.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych	%	90 (w 2013 r.) 95 (w 2020 r.)
Nakłady inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska			
35.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w Gminie ogółem, w tym:	zł	Poziom nakładów określony w Wieloletniej

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
	wydatki majątkowe:	zł	Prognozie Finansowej dla Gminy Izbicko
	gospodarka ściekowa i ochrona wód:	zł	

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów, priorytetów i zadań Programu ochrony środowiska Gminy Izbicko niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy Urzędem Gminy, Starostwem Powiatowym w Strzelcach Opolskich oraz Urzędem Marszałkowskim i innymi organami i instytucjami, dotycząca stanu komponentów środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań (w tym w szczególności zadań gmin). Przewiduje się wymianę ww. informacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

12. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Gminy Izbicko jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Gmina posiada kompetencje pozwalające jej realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza gminny program ochrony środowiska, który podlega zaopiniowaniu poprzez organ wykonawczy powiatu.

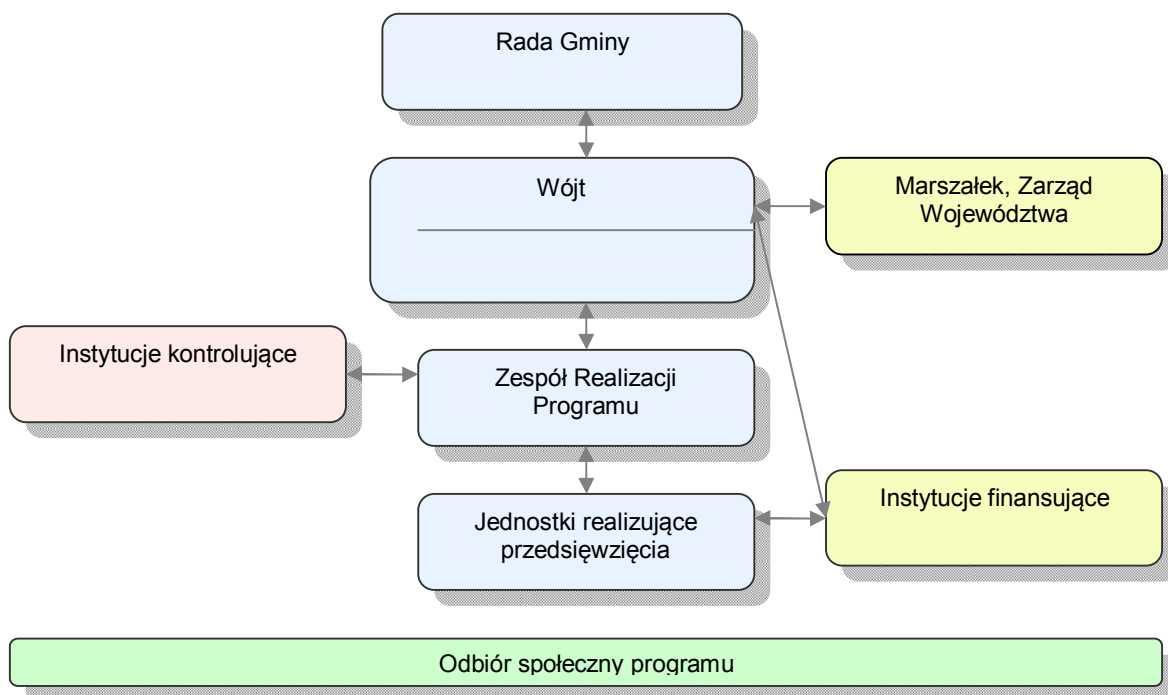
Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Wójcie, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania programu.

Wójt współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego i powiatowego oraz z samorządami gmin ościennych. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań programu (poprzez WFOŚiGW). Ponadto Wójt współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Rysunek 2. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Tabela 30. Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem.

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2013-2016	Instytucje uczestniczące
1.	Wdrażanie programu ochrony środowiska	Raport z wykonania programu (co dwa lata)	Rada Gminy, Inne jednostki wdrażające Program
		Wspieranie finansowe samorządów, zakładów, instytucji, organizacji wdrażających program	WFOŚiGW, Fundusze celowe, Fundusze UE
2.	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o Środowisku	Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się tym zagadnieniem. Realizacja zapisów ustawy dot. dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie. Większe wykorzystanie mediów (prasa, telewizja, internet) w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacji programów	Rada Gminy, Zarząd województwa WIOŚ, organizacje pozarządowe
3.	Systemy zarządzania Środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów/instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Gmina Izbicko, Wojewoda Fundusze celowe
4.	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi Informacje o stanie środowiska w gminie	WIOŚ, WSSE, RZGW, Marszałek, Gmina Izbicko

13. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu wdrażania wymagań ochrony środowiska jest zadaniem trudnym i kosztownym. Źródła finansowania Programu będą zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo – ekonomicznych, zapewnionych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Dostępne na rynku polskim źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska można podzielić na:

- krajowe – pochodzące z budżetu państwa, budżetu gminy, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO WO, środki WIOŚ, Projekt GDOŚ, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Priorytetowy Ochrona i Zrównoważony Rozwój Lasów),
- pomocy zagranicznej – Fundusz Spójności, fundusze strukturalne, EFRR, Program Intelligent Energy Europe.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce jest to, że większą część wydatków ponoszą przedsiębiorstwa, fundusze ekologiczne i samorządy terytorialne, natomiast udział środków budżetu jest mały.

W zakresie środków krajowych w obszarze ochrony środowiska wykorzystać można m.in. środki:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: celem działań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jest czynna ochrona przyrody prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania różnorodności Biologicznej,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu,
- z Projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska związane z:
 - zapewnieniem warunków harmonijnego, zgodnego z zasadami ekorozwoju, rozwoju gmin położonych na terenie obszarów Natura 2000 oraz jasnym określeniem kierunków i zasad tego rozwoju,
 - poszerzeniem stanu wiedzy o obszarach Natura 2000 poprzez analizę wartości przyrodniczych tych obszarów, w tym weryfikacji istniejących opracowań, dokumentacji i prac naukowo-badawczych pod kątem ich przydatności do realizacji celów ochrony,
 - identyfikacją zagrożeń i ich analizą oraz identyfikacją konfliktów (pomiędzy celami ochrony obszaru Natura 2000 a rozwojem gospodarczym regionu,
 - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
- Programu Priorytetowego Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: celem działań z zakresu ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów jest zachowanie trwałej wielofunkcyjności lasów, zgodnie z Polityką Leśną Państwa.

W zakresie pomocy zagranicznej w okresie programowania 2007-2013 Polska może korzystać ze wsparcia w ramach następujących funduszy unijnych w zakresie ochrony środowiska:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)** - środki kierowane są m.in. na finansowanie inwestycji w infrastrukturę i ochronę środowiska,
- **Fundusz Spójności (FS)** – m.in. finansowanie projektów tworzących spójną całość w zakresie ochrony środowiska oraz infrastruktury transportowej,
- Program Inteligent Energy Europe II - finansuje projekty wzmacniające i promujące efektywność energetyczną, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (również w transporcie) oraz dywersyfikację energii.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Infrastruktura i Środowisko - to program operacyjny największy nie tylko w Polsce, ale także największy spośród wszystkich dotychczas przygotowanych przez kraje Unii. Zlikwidowanie luki infrastrukturalnej ma kluczowe znaczenie dla rozwijania naszego potencjału gospodarczego i społecznego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko podchodzi kompleksowo do tego problemu. Dlatego wspiera sześć dziedzin: transport, ochronę środowiska, energetykę, kulturę i zabytki, zdrowie, szkolnictwo wyższe.

Inne fundusze i programy:

Programy krajowe.

Różnorodne przedsięwzięcia mogą liczyć także na dofinansowanie ze źródeł krajowych. Konkursy ogłaszają ministerstwa, samorządy województw, powiaty, gminy, a także organizacje pozarządowe (np. Ekofundusz, NFOŚiGW).

Szwajcarsko Polski Program Współpracy:

Szwajcarsko – Polski Program Współpracy jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które wstąpiły do UE 1 maja 2004 r.

BENEFICJENCI: O dofinansowanie projektów w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy mogą starać się:

- instytucje sektora publicznego,
- instytucje sektora prywatnego,
- organizacje pozarządowe.

- Programy wspólnotowe

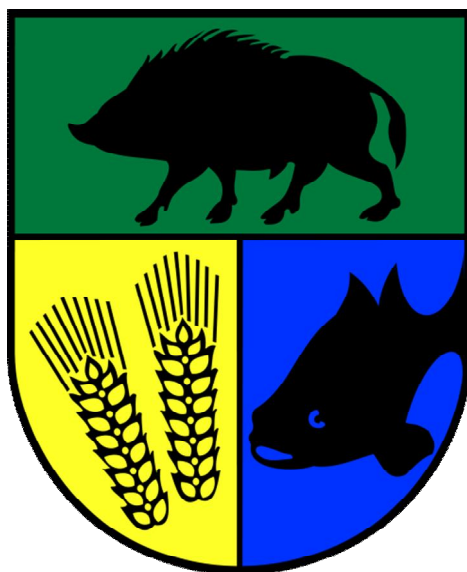
- Programy wspólnotowe są jednym z instrumentów realizacji polityki Unii Europejskiej. Służą nawiązywaniu i wzmocnieniu współpracy między państwami w wybranych dziedzinach polityki wspólnotowej. Programy są finansowane ze środków budżetowych UE. Ustanawiane są na wniosek Komisji Europejskiej. Decyzje o powołaniu programu i jego budżecie podejmuje wspólnie Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, natomiast nad jego realizacją czuwa odpowiednia Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej.
- Z programów wspólnotowych mogą korzystać przede wszystkim organizacje nie nastawione na osiąganie zysku. Możliwości jest wiele, gdyż programy obejmują wiele różnorodnych dziedzin, np. badania i naukę, rolnictwo, media, edukację, ochronę środowiska, energetykę, transport, zdrowie, prawo, bezpieczeństwo, sport.

14. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” – Warszawa 2008 r.
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.
3. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.
4. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko.
5. www.stat.gov.pl
6. Raporty o stanie środowiska w województwie opolskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.
7. Centralna baza danych geologicznych - <http://baza.pgi.waw.pl/>.
8. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
9. <http://www.opole.pios.gov.pl>
10. „Założenia do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Izbicko na lata 2011-2026”.
11. Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy, Siły i środki KSRG na terenie województwa opolskiego.
12. Opracowanie „Parki podworskie w województwie opolskim”.
13. Rejestr form ochrony przyrody, RDOŚ Opole 2013.
14. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.
15. „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim 2010”.
16. Raport „Energia odnawialna Opolszczyzny”.
17. Program Ochrony Powietrza dla strefy krapkowicko - strzeleckiej, EKOMETRIA, 2009.
18. Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2011 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK 2009, WIOŚ Opole 2012.
19. Informacja nt. jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Powiatu Strzeleckiego w 2012r.” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzelcach Opolskich.
20. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014.
21. Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017.
22. Sprawozdania z realizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XL/184/2014
Rady Gminy Izbicko
z dnia 27 stycznia 2014 r.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO
NA LATA 2013-2016
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020”**

Izbicko, 2013 r.

ul. Niemodlińska 79 pok. 22.
45-864 Opole
tel./fax. 77/454-07-10, 77/474-24-57
kom. 605-26-24-27, 607-790-585
mail: albeko@poczta.fm, beatapodgorska@poczta.fm

Wykonawcą
Prognozy oddziaływania na środowisko
projektu „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko
na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”
był zespół
firmy Albeko z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr Marta Stelmach
Mateusz Podgórski

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	4
SPIS RYSUNKÓW	5
ZAŁĄCZNIKI	5
1. STAN FORMALNO-PRAWNY I CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY	6
2. ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	6
3. ZASTOSOWANE METODY I WYKORZYSTANE MATERIAŁY	8
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH ZMIAN TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DOKUMENTU	11
5.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY IZBICKO	11
5.2. OCENA STANU ŚRODOWISKA	13
5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DOKUMENTU	17
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	18
6.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	18
6.1.1. Wody powierzchniowe	18
6.1.2. Wody podziemne	19
6.2. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	19
6.3. HAŁAS	21
6.4. PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	21
6.5. ZASOBY PRZYRODNICZE	22
6.6. POWIERZCHNIA ZIEMI	23
6.7. GOSPODARKA ODPADAMI	23
6.7.1. Składowiska odpadów oraz instalacje odzysku i innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów	23
6.7.2. System gospodarowania odpadami komunalnymi	23
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROGRAMU	25
7.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	25
7.2. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	25
7.3. HAŁAS	26
7.4. PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	27
7.5. ZASOBY PRZYRODNICZE	27
7.6. POWIERZCHNIA ZIEMI	28
7.7. GOSPODARKA ODPADAMI	29
8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	30
8.1. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA OKREŚLONE W AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO	30

8.1.1. Cele wynikające z polityki unijnej.....	30
8.1.2. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa	34
8.1.3. Cele wynikające z polityki lokalnej.....	37
8.1.4. Zgodność celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z celami polityk nadrzędnych i równoległych	39
8.1.5. Zgodność celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z zapisami Ustawy o ochronie przyrody	39
8.1.6. Zgodność celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z zapisami KPGO 2014 oraz PGOWO (2012- 2017).....	40
9. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE	42
9.1. PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY ŚRODOWISKA, W SZCZEGÓLNOŚCI NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ.....	47
9.1.1. Oddziaływanie na obszary Natura 2000, bioróżnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta.....	47
9.1.2. Oddziaływanie na wody.....	47
9.1.3. Oddziaływania na klimat akustyczny	49
9.1.4. Oddziaływanie na powietrze.....	49
9.1.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz.....	50
9.1.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne	51
9.1.7. Oddziaływanie na ludzi.....	51
9.1.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	52
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	53
11. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE.....	54
12. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	54
13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	55
14. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	56
15. STRESZCZENIE	58
16. LITERATURA	60

SPIS TABEL

Tabela 1. Pomniki przyrody na terenie Gminy Izbicko	16
Tabela 2. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2012.....	20
Tabela 3. Gatunki roślin objęte ochroną występujące na terenie Gminy Izbicko	22
Tabela 4. Gatunki zwierząt objęte ochroną występujące na terenie Gminy Izbicko	23
Tabela 5. Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego	31
Tabela 6. Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z Polityką Ekologiczną Państwa.....	35
Tabela 7. Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko ze Strategią Rozwoju Gminy Izbicko	38

Tabela 8. Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne aspekty środowiska43

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Izbicko na tle województwa opolskiego oraz podział administracyjny obszaru powiatu strzeleckiego.....11

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1. Lokalizacja obszarów i obiektów objętych ochroną prawną lub proponowanych do objęcia ochroną w obrębie gminy Izbicko

1. STAN FORMALNO-PRAWNY I CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektów dokumentów strategicznych - programów, planów i polityk wynika z art. 46 oraz art. 51 **Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227, z późn. zm.)**. Przepisy tej ustawy zobowiązują organ opracowujący Aktualizację Programu Ochrony Środowiska (APOŚ) dla Gminy Izbicko na lata 2013- 2016 z perspektywą na lata 2017-2020 do sporządzenia dokumentacji prognozy oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społecznym.

Niniejsza Prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prognoza wskazuje na możliwe negatywne skutki realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska i przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz przedstawia sposoby ich minimalizacji.

2. ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zakres Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz ustaleń Zamawiającego, który otrzymał pisma określające zakres i stopień szczegółowości Prognozy od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (znak: WOOS.411.62.2013.MH z dnia 14 listopada 2013r.) oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu (znak: NZ.9022.1.161.2013.JG z dnia 13 listopada 2013r.) i z powyższym Prognoza powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.),
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz

pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska oraz ocena jego natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

3. ZASTOSOWANE METODY I WYKORZYSTANE MATERIAŁY

Przy opracowywaniu niniejszej Prognozy oparto się na ustawie z dnia 3 października 2008 r. **o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Określa ona sposób postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji programu. Proces opiniowania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz określenie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy prowadzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Podczas opracowywania Prognozy kierowano się również ustawą dnia 3 października **o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, z późn. zm.). Ustawa ta uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Aby w pełni ocenić czy Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju przy opracowywaniu Prognozy, obok aktów prawnych, wykorzystano szereg dokumentów strategicznych, szczebla regionalnego i krajowego, odnoszących się bezpośrednio jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi.

Przy opracowywaniu Prognozy zastosowano metodę macierzy interakcji. Przyjęta tu macierz jest wykresem siatki, w której w wierszach wpisano uruchamiane przez realizację Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska zamierzenia (cele strategiczne), a w kolumnach wpisano wskaźniki charakteryzujące i opisujące środowisko. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi zaznaczono symbolem:

- **(+)** – realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie różnych aspektów analizowanego zagadnienia,
- **(0)** - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
- **(N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI

W Prognozie oddziaływania na środowisko Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska uwzględniono cele główne oraz cele pośrednie dotyczące poszczególnych komponentów środowiska. Do każdego z celów przyporządkowane zostały kierunki działań zmierzające do osiągnięcia postawionych celów.

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko cele środowiskowe skupiają się głównie na ochronie wód, ochronie powietrza, ochronie przed hałasem oraz ochronie przyrody. Określone cele mają wpłynąć odpowiednio na: utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, utrzymanie określonego stanu powietrza w zakresie pyłu PM10, zmniejszenie narażenia na ponadnormatywny hałas oraz zachowanie bioróżnorodności biologicznej.

Analizując cele sformułowane w APOŚ dla Gminy Izbicko, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych (krajowym i wojewódzkim) oraz równoległych, określonych na szczeblu gminy. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska jest zgodna z następującymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi:

- Strategią Rozwoju Gminy Izbicko,
- Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego w gminie Izbicko,
- Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Izbicko.

Zadania wyznaczone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wskazują szereg działań jakie mają być podjęte dla rozwoju gospodarczego regionu przy jednoczesnym utrzymaniu dobrego stanu środowiska. Ocenia się, że podjęte działania w perspektywie długoterminowej będą miały korzystny wpływ na środowisko regionu.

Ponadto Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko jest zgodny z *Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., nr. 0, poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.)*.

Na terenie Gminy Izbicko został wyznaczony obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty SOO „Kamień Śląski” (na podstawie decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2013/23/UE)).

Ponadto powołane zostały:

- Park Krajobrazowy „Góra św. Anny”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu: Lasy Stobrowsko- Turawskie;
- Pomniki przyrody ożywionej: 2 obiekty.

Przyjęcie obszarów Natura 2000 do prawa polskiego wiąże się z przyjęciem rozporządzenia Ministra Środowiska, w którym określa się nazwę, położenie administracyjne, obszar i mapę obszaru, cel i przedmiot ochrony. W terminie 6 lat od zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków zostaje opracowany plan zadań ochronnych na okres 10 lat.

Ustanowienie parku krajobrazowego i obszaru chronionego krajobrazu następuje na drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego lub jego części, wybrane spośród zakazów. Ustanowienie pomnika przyrody następuje na drodze uchwały rady gminy, która określa nazwę obiektu lub obszaru, położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony oraz zakazy dla danego obiektu.

Cele wyznaczone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska uwzględniają cele ochrony i zakazy wyznaczone dla obszarów lub obiektów objętych ochroną w ramach aktów prawa miejscowego. Stopień zgodności zapisów APOŚ z zapisami aktów prawa miejscowego ustanawiających formy ochrony przyrody (w tym z ochroną gatunkową roślin, grzybów i zwierząt) określa się jako całkowity.

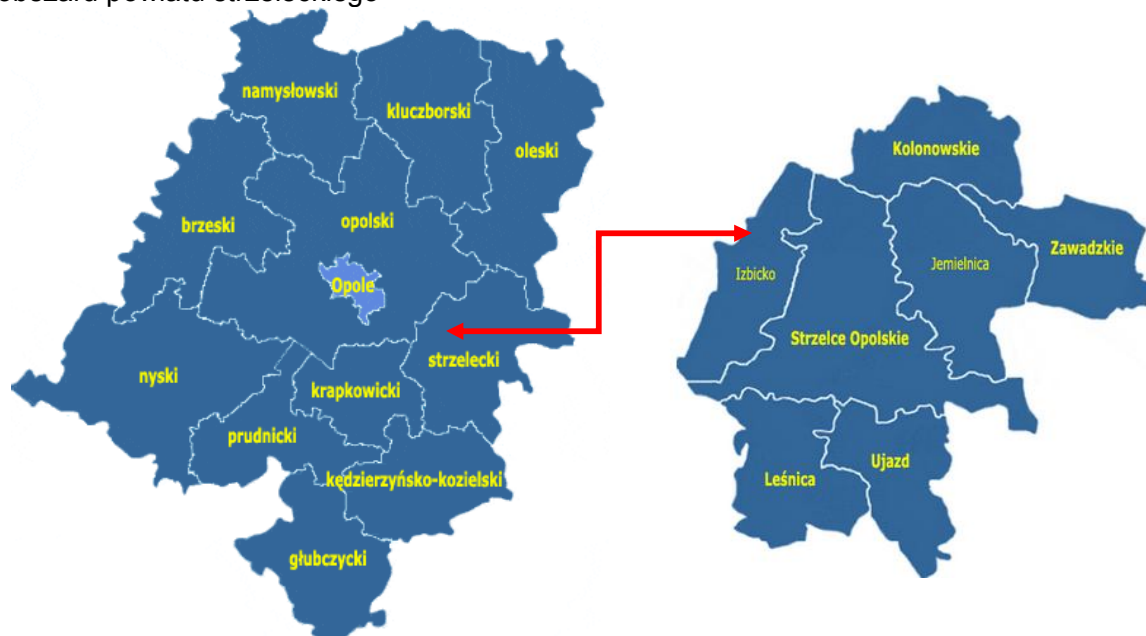
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH ZMIAN TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DOKUMENTU

5.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY IZBICKO

Gmina Izbicko leży w południowo - zachodniej części Polski na terenie województwa opolskiego i powiatu strzeleckiego. Gmina Izbicko graniczy z następującymi gminami: od zachodu z Tarnowem Opolskim, od północy z gminą Chrząstowice i Ozimek, od wschodu ze Strzelcami Opolskimi, od południa z Gogolinem.

Powierzchnia Gminy Izbicko wynosi 84,51 km². Według danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego – liczba mieszkańców w gminie na koniec 2012 r. wynosiła 5 418 osób.

Rysunek 1. Położenie Gminy Izbicko na tle województwa opolskiego oraz podział administracyjny obszaru powiatu strzeleckiego

Źródło: www.gminy.pl;

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski J. Kondrackiego obszar Gminy Izbicko leży na pograniczu dwóch makroregionów:

- część północna wchodzi w skład mezoregionu Równiny Opolskiej (318.57) należącego do makroregionu Niziny Śląskiej (318.5),
- część południowa powiatu leży w mezoregionie Chełmu (341.11) należącym do makroregionu Wyżyny Śląskiej (341.1).

Warunki klimatyczne

Klimat terenu Gminy Izbicko kształtuje się pod wpływem położenia geograficznego, rozmieszczenia wód, charakteru rzeźby terenu, rodzaju gleb oraz charakteru szaty roślinnej - jest łagodny, ciepły i w miarę wilgotny, bez nagłych zmian pogody, jest jednym z walorów tego regionu.

Rejon Powiatu Strzeleckiego leży na skraju Dzielnicy Wrocławskiej, obejmującej Nizinę Śląską i Dzielnicy Częstochowsko - Kieleckiej. Nizina Śląska jest pod względem temperatur dzielnicą ciepłą. Zima trwa tu około miesiąca, a liczba dni z przymrozkami dochodzi do 100. Pokrywa śnieżna zalega około 40 dni, natomiast suma opadów atmosferycznych wynosi 620mm. Okres wegetacji trwa około 225 dni. Wiatry przeważają z kierunku zachodniego oraz północno - zachodniego i południowo - zachodniego. Średnia ich prędkość wynosi 1 - 2 m/s. Najwyższa temperatura średnia jest w lipcu - 18.6° C, natomiast najniższa w styczniu - 1.1°C. Średnia temperatura roku wynosi 9°C.

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia, geologia

Obszar Gminy zatem w sposób naturalny dzieli się na dwie części różniące się dość istotnie krajobrazem i ukształtowaniem powierzchni. Północna, nizinna część Gminy przecięta jest płaskodennymi, szerokimi na 1-1,5 km dolinami Jemielnicy i Suchej. Obie doliny opadają od wysokości ok. 185 m n.p.m. przy wschodniej granicy Gminy do ok. 173 m n.p.m. przy granicy zachodniej. Rozdziela je fragment morenowych Wzgórz Dębskich z zabudową wsi Krośnica (kulminacja - ok. 190 m n.p.m. w zachodnim krańcu wsi). Zalesiony obszar leżący na północ od Krośnicy i Boryczy jest również równinny, urozmaicony jedynie wzniesieniami wydmyowymi o wysokości względnej do 7m.

Na południe od linii Nakło - Izbicko - Suchodaniec krajobraz zmienia się z nizinnego na falisto-wyżynny. Wzrastają wysokości bezwzględne z 180-195m n.p.m. w Izbicku i Suchodańcu do 240 m n.p.m. przy południowej granicy Gminy. Wyższe są tylko dwa wzniesienia masywu Chełmu w Sprzęcicach z kulminacjami 248 m n.p.m. i 256 m n.p.m. (Góra Szpica).

Na tle przedstawionej naturalnej rzeźby terenu wyróżniają się formy antropogeniczne reprezentowane przez wyrobiska odkrywkowe i zwałowiska związane z wydobywaniem kopalin, głównie wapieni i margli (Otmice, Siedlec i Ligota Czamborowa), a także piasku (Krośnica, Suchodaniec i Izbicko) oraz glin ceramicznych w Krośnicy i bazaltu w Siedlcu. Najbardziej widoczne jest wyrobisko kopalni wapienia „Kamień Śląski” w Otmicach o powierzchni ok. 25 ha.

W budowie geologicznej rejonu Powiatu Strzeleckiego biorą udział utwory: karbonu, triasu i czwartorzędu. Budowa geologiczna terenu jest mocno zróżnicowana, lekkie, piaszczyste w gleby części północnej przykrywają warstwy ilów i kajpru znajdujące się nad mocno spękanym wapieniem triasowym. W części środkowej Gminy, warstwy gleb lekkich przemieszane są bardziej zwartymi utworami gliniastymi, w których zlokalizowane są żyły rud darniowych. W kierunku południowym, warstwy gleby o zmiennej, ale malejącej miąższości, przykrywają utwory wapienia szczelinowego tworzonego głównie przez margle i dolomity.

Analiza zagospodarowania przestrzennego

Szkielet struktury przestrzennej Gminy Izbicko określają:

- występujące obszary zabudowy wiejskiej,
- walory przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000,
- układ komunikacyjny - w postaci drogi krajowej i wojewódzkiej oraz dróg powiatowych i gminnych – zapewniający połączenie m. in. z ośrodkami przemysłowymi (Opole, Strzelce Opolskie),
- przebiegające sieci elektroenergetyczne i gazowe, które ze względu na strefy techniczne i zagrożenia wyłączają część terenów z zabudowy (tereny wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Strefy wskazane dla celów osadnictwa związane są z terenami wykształconego zainwestowania. Stanowią głównie enklawy i luki, bądź tereny bezpośrednio przyległe do istniejącej zabudowy – położone wzdłuż dróg publicznych, tworząc zwarte strefy. Jednostkami rozwojowymi uznaje się miejscowości największe i zarazem koncentrujące już wykształcone funkcje usługowe: Izbicko, Otmice, Krośnica.

Środowisko przyrodnicze

Szata roślinna Gminy Izbicko wykazuje bardzo duże zróżnicowanie. W obrębie gminy występują obszary cenne przyrodniczo, będące miejscem występowania bogatych siedlisk roślinnych oraz bytowania wielu rzadkich gatunków zwierząt. Należą do nich między innymi: koryto Jemielnicy i Suceh, Góra św. Anny, Lasy Stobrawsko-Turawskie. Największe zwarte kompleksy leśne położone nad Małą Panwią i jej dopływami, objęte ochroną w ramach obszar chronionego krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich, obejmujące swoim zasięgiem gminę Izbicko. Natomiast Góra św. Anny z uwagi na bardzo istotne walory przyrodnicze i krajobrazowe została objęta ochroną w formie parku krajobrazowego.

5.2. OCENA STANU ŚRODOWISKA

Wody powierzchniowe

Gmina Izbicko w całości leży w dorzeczu Małej Panwi, prawostronnego dopływu Odry. Rzeki przepływające przez teren gminy Izbicko to Jemielnica i Sucha. W północnej, nizinnej części Gminy, sieć rzeczna należy do najgęstszych na Opolszczyźnie (1,0 - 1,75 km/km²), natomiast wyżynna, południowa część jest prawie zupełnie pozbawiona cieków (0,0-0,25 km/km²). Główną rzeką odwadniającą północną część Gminy jest Jemielnica, lewostronny dopływ Małej Panwi.

Ciek Sucha przez teren gminy Izbicko płynie trzema odnogami. Odnoga północna (Sucha Prawa) przyjmuje, na granicy z gm. Strzelce Op., ciek Rzegotka (Rozmierz). W dalszym biegu, wraz z odnogą środkową (Sucha Lewa) zasila duży kompleks stawów hodowlanych, na który składa się 7 zbiorników o łącznej powierzchni ogroblowanej 166 ha (powierzchnia wody – 152 ha). Największe akweny to Jezioro Duże, Jezioro Nowe i Jezioro Stare. Trzecia - południowa odnoga rzeki płynie przez Izbicko i także zasila kilka stawów, jednak znacznie mniejszych. Sucha wpada do Jemielnicy w Chrzastowicach.

Cały wyżynny, południowy obszar Gminy tylko nominalnie należy do zlewni powierzchniowej Sucej. W rzeczywistości znajduje się tam tylko jeden ciek, strumień bez nazwy, ze źródłami w Lipie Dolnej w gm. Strzelce Opolskie - na zboczu Góry Św. Anny.

Istotnym uzupełnieniem sieci rzecznej w systemie hydrologicznym Gminy jest kompleks stawów hodowlanych położonych w północnej części Gminy, wkomponowany w obszar lasu mieszanego, pozostałości dawnego łowiska.

Wody podziemne

Gmina Izbicko znajduje się w zasięgu jednostki hydrogeologicznej zwanej triasem opolskim. Jest to jeden z najzasobniejszych w Polsce obszarów bogatych w wody podziemne.

Pod obszarami Gminy Izbicko zalegają 2 zbiorniki wód podziemnych GZWP – 333 oraz GZWP 335.

Gmina Izbicko korzysta z wód podziemnych zgromadzonych w utworach triasu: w wapieniu muszlowym, recie i pstrym piaskowcu. Jakość wód poziomów wód podziemnych jest różna i zależy przede wszystkim od stopnia ich odślonięcia i nagromadzenia ogniska zanieczyszczeń.

Wody gruntowe na terenie Gminy zalegają płytko, na głębokości 0,5 - 1,5 m p.p.t. W wyżej położonych miejscach dolin lustro wód gruntowych kształtuje się na nieco głębszym poziomie: 1,5 - 2,5 m p.p.t.

Walory przyrodnicze gminy

Lasy

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Izbicko wynosi 3 181,7 ha (37,6% powierzchni gminy). Większość lasów jest publiczna (3 053,3 ha) i pozostaje w administracji Lasów Państwowych- Nadleśnictwo Strzelce Opolskie. Pozostałe stanowią własność prywatną (128,4 ha).¹

Pod względem przyrodniczo-leśnym lasy gminy Izbicko usytuowane są w:

- V Krainie Śląskiej:
 - dzielnicę Równiny Opolskiej
 - mezoregion Borów Stobrawskich (większa część gminy, z wyjątkiem północnych terenów);
 - mezoregion Lasów Lublinieckich (północne tereny gminy).

Na terenie gminy Izbicko dominują następujące typy siedliskowe lasu: lasy świeże (w centralnej i południowej części gminy), lasy wilgotne, łęgi, olsy (w północnej i centralnej części gminy) i bory wilgotne i bagienne (w północnej części gminy). Dominującym gatunkiem drzew są: dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, jesion wyniosły, lipa drobnolistna. Ponadto w lasach licznie występuje sosna i modrzew europejski, a lokalnie występują brzoza brodawkowata, olsza czarna i świerk pospolity.

Szczególnie wartościowe są kompleksy leśne leżące na północ od miejscowości Izbicko należące do obszaru chronionego krajobrazu „Lasów Stobrawsko - Turawskich”. Kompleksy charakteryzują się bogatym siedliskiem borów sosnowych z płatami grądu środkowoeuropejskiego i łęgami występującymi w dolinach rzecznych.

Lasy leżące w obrębie gminy Izbicko są w większości lasami gospodarczymi (wielofunkcyjnymi). Występują na północy gminy (wchodzące w skład OCHK „Lasy Stobrawsko- Turawskie”) i na południu. Część lasów OCHK „Lasy Stobrawsko- Turawskie” pełni funkcję wodochronną. Istotną rolę lasy pełnią w kształtowaniu odpływu eliminując wpływ powierzchniowego i przekształcając opad w odpływ podziemny.

Obszary przyrodniczo cenne

Na terenie gminy Izbicko ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
 - Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty- zatwierdzone decyzją KE²:
 - SOO Kamień Śląski (PLH160003),
- Park Krajobrazowy „Góra św. Anny”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko- Turawskie;
- Pomniki przyrody ożywionej: 2 obiekty.

Powierzchnia obszarów chronionych na terenie gminy Izbicko wynosi 2728,85 ha (wg. GUS, 2012r.- bez obszarów Natura 2000) co stanowi ok. 32 % powierzchni gminy Izbicko.

¹ Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, dane za rok 2012.

² Decyzja wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2012) 8135): (2013/23/UE)

lokalizację obszarów i obiektów objętych ochroną prawną lub proponowanych do objęcia ochroną w obrębie gminy Izbicko przedstawiono poglądowo na Załączniku 1.

Obszar Natura 2000

„Kamień Śląski” (PLH160003)

POWIERZCHNIA: 832,4 ha

OPIS OBSZARU

Większość obszaru jest zajęta przez lotnisko, a część stanowi teren Sanktuarium Świętego Jacka w Kamieniu Śląskim. Dominują różnego rodzaju murawy - na części terenu zarastające w wyniku spontanicznej sukcesji (zakrzewienia).

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

W latach 70. XX wieku była tu zlokalizowana ostatnia duża (kilka tysięcy osobników) kolonia susła moręgowanego w Polsce. Jeszcze w latach 60. liczyła prawdopodobnie kilkadziesiąt tysięcy osobników. Obecnie teren ten jest planowany jako miejsce pierwszych wsiedleń tego gatunku w ramach programu reintrodukcji susła moręgowanego (*Spermophilus citellus*) w Polsce. Na obszarze tym występuje też kilka gatunków roślin chronionych o znaczeniu regionalnym.

Potencjalne zagrożenia wiążą się ze zmianami formy użytkowania gruntów. Obecnie zagrożeniem dla zachowania głównego waloru (susła moręgowanego) jest naturalna sukcesja na murawach, na których zaprzestano koszenia. Pewne zagrożenia mogą się także wiązać z presją drapieżniczą np. lisów. Bezpośrednim czynnikiem zagrożenia ostoi może być również intensywna penetracja ludzka - np. stanowisk roślin rzadkich i chronionych.

ZAGROŻENIA:

- zmiana formy użytkowania gruntów,
- naturalna sukcesja (niekontrolowana),
- presja drapieżników,
- intensywna antropopresja.

Park krajobrazowy

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Opolu na terenie Gminy Izbicko zlokalizowany jest następujący Park krajobrazowy:

Park Krajobrazowy „Góra Św. Anny”.

Park ustanowiony został na mocy Rozporządzenia Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”. Całkowita powierzchnia parku wynosi 5150,0 ha, a powierzchnia strefy ochronnej parku 6275,0 ha. Na terenie gminy Izbicko Park Krajobrazowy „Góra św. Anny” zajmuje powierzchnię 0,85 ha.

Park krajobrazowy obejmuje najdalej wysunięty na zachód fragment Wyżyny Śląskiej. Park zapewnia ochronę masywu Chełmu wraz z licznymi dolinami i wąwozami, wywierzyskami skalnymi i misami krasowymi. W parku zarejestrowano około 400 gatunków roślin naczyniowych, z czego 20 jest objętych ochroną prawną.

W trakcie realizacji pozostaje projekt pod nazwą *„Ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk roślinności naskalnej na działce 201/17 w obrębie Góra Św. Anny”*.

Głównymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” są:

- charakterystyczna i urozmaicona rzeźba terenu - tworzy on jednostkę morfologiczno-krajobrazową, która zdecydowanie wyróżnia się z płaskiej Równiny Opolskiej, pod wpływem

erozji wykształciły się formy krasu powierzchniowego i podziemnego, a w zalegających na krasie lessach wykształciły się malowniczych wąwozy,

- zróżnicowana budowa geologiczna - obszar budują skały wieku triasowego, trzeciorzędowe skały wylewne oraz osady piaszczysto-żwirowo-gliniaste zlodowacenia środkowopolskiego;
- cenne zasoby przyrodnicze, z uwagi na znaczne zróżnicowanie i zachowanie fragmentów dobrze wykształconych, naturalnych i półnaturalnych siedlisk występuje tu wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, charakterystyczną cechą szaty roślinnej tego terenu jest obecność gatunków muraw kserotermicznych i lasów bukowych;
- zasoby krajobrazu kulturowego, religijnego i historycznego Góry Św. Anny objęte zostały przez UNESCO w 2004 roku pomnikiem historii – jednym z 15 najcenniejszych obiektów w kraju.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu na terenie Gminy Izbicko zlokalizowany jest następujący obszar chronionego- krajobrazu:

„**Lasy Stobrawsko – Turawskie**”-został zaktualizowany Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/16/2006 z dnia 8 maja 2006 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego z 2006 r., Nr 33, poz. 1133). Obejmuje on swym zasięgiem obszar o powierzchni 179 tys. ha. Na obszarze gminy Izbicko OChK zajmuje powierzchnię 2728,0 ha. Obszar charakteryzuje niezliczona ilość cieków wodnych, silnie rozwinięta granica lasu, duża ilość stawów, polodowcowe moreny, sandry, ozy i kemy stanowią o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych tego terenu. Na obszarze Lasów Stobrawsko-Turawskich stwierdzono występowanie wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Pomniki przyrody

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu na terenie Gminy Izbicko zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

Tabela 1. Pomniki przyrody na terenie Gminy Izbicko.

Nr rej.	Obręb	Nazwa pomnika przyrody
Pomniki utworzone Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/38/05 z dnia 26 października 2005r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231)		
353	Izbicko	Dąb szypułkowy (Quercus robur)
364	Izbicko	Wiąz szypułkowy (Ulmus leavis)

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody, RDOŚ Opole, 2013 r.

Proponowane formy ochrony przyrody na terenie Gminy Izbicko

W „Programie Ochrony Środowiska dla województwa opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 zostały zaproponowane zmiany odnoszące się do form ochrony przyrody na terenie gminy Izbicko. Proponuje się m.in.

- utworzenie Parku Krajobrazowego „Dolina Małej Panwi”,
- poszerzenie Parku Krajobrazowego „Góra Świętej Anny”,
- utworzenie rezerwatu przyrody „Góra Szpica”.

Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA

Sieć Econet- Polska obejmuje obszary o zachowanych walorach przyrodniczych, posiadające zdolność utrzymania równowagi ekologicznej oraz tereny pomocne w zachowaniu tych cech na

obszarach sąsiednich. Sieć Econet składa się z trzech podstawowych struktur: obszarów węzłowych, korytarzy ekologicznych i obszarów wymagających unaturalnienia. W ramach sieci ECONET Polska na terenie gminy Izbicko znajdują się obszary węzłowe o znaczeniu krajowym- **10K Bory Stobrowskie**- północne tereny gminy oraz **14K Góra Św. Anny**- południowe tereny gminy.

Flora i Fauna

W gminie Izbicko występują cenne gatunki roślin, grzybów i zwierząt, które umieszczone są na listach prawnie chronionych gatunków. Występują one głównie na terenach objętych formami przestrzennymi prawnej ochrony przyrody m.in. na obszarze Natura 2000, na terenie parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu. Brak pełnej inwentaryzacji przyrodniczej uniemożliwia jednoznaczne określenie występowania chronionych roślin, grzybów i zwierząt na obszarze gminy Izbicko. Z dostępnych materiałów wynika, że na terenie gminy Izbicko występują chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt, które wskazano w rozdziale 6.5 niniejszej Prognozy.

Gleby

Na obszarze Gminy występują głównie gleby brunatne, średniej jakości z klas IV i V. Do obszarów najlepszych rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w skali Gminy, należą wsie Sprzęcice i Grabów.

Zasoby kopalin

Na terenie gminy Izbicko występują złoża wapieni i margli przemysłu wapienniczego i cementowanego.

5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DOKUMENTU

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie i życie ludzi. W związku z rozwojem gospodarczym regionu, wzrostem inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce, brak realizacji zapisów Programu prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska:

1. pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków,
2. postępująca degradacja gleb i utrata ich dla rolnictwa,
3. utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów,
4. degradacja walorów krajobrazu.

W przypadku, gdy APOŚ nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Realizacja Programu jest więc konieczna.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Znaczące oddziaływania związane z realizacją zapisów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska mogą wystąpić w przypadku przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2010, nr 213, poz.1397 z późn. zm.). Potencjalne oddziaływania mogą mieć charakter liniowy, punktowy lub rozproszony i mogą wystąpić na obszarach, gdzie prowadzona będzie realizacja zadań inwestycyjnych. Należy jednak podkreślić, że zasięg oddziaływań jest trudny do określenia i wymaga indywidualnego podejścia dla każdej inwestycji.

W związku z brakiem szczegółowych analiz środowiskowych dla terenów, na których przewiduje się wystąpienie oddziaływań stan środowiska określa się dla obszaru gminy lub powiatu.

6.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

6.1.1. Wody powierzchniowe

Ocenę stanu wszystkich (monitorowanych i niemonitorowanych) jednolitych części wód powierzchniowych we wszystkich województwach i dorzeczach Polski obecnie przeprowadza się zgodnie z nowo obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. Nr 257 poz. 1545).

Ocena wód powierzchniowych poprzez określenie ich stanu ekologicznego jest nowym podejściem zgodnym z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. Stan ekologiczny wód określany jest na podstawie elementów biologicznych (fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe i ryby) oraz parametrów wspomagających (elementy fizykochemiczne).

Ocenę jakości wód powierzchniowych w jednolitych częściach wód na terenie województwa opolskiego, w tym także na terenie Gminy Izbicko przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Na terenie Gminy Izbicko w 2011 r. nie był przeprowadzany bezpośrednio monitoring wód powierzchniowych w ramach regionalnego monitoringu powierzchniowych wód płynących. Rzeka Jemielnica badana była w przekroju pomiarowym ppk Jemielnica-Chrzastowice, na terenie sąsiedniej gminy Chrzastowice. W punkcie pomiarowo-kontrolnym stan/ potencjał ekologiczny oceniono na dobry i powyżej dobrego.

Ocena przydatności do bytowania ryb w warunkach naturalnych

Przydatność do bytowania ryb w warunkach naturalnych określana jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. z 2002, nr. 176, poz.1455).

Na terenie Gminy Izbicko ocena nie była dokonywana.

Ocena eutrofizacji jednolitych części wód powierzchniowych

Ocenę eutrofizacji prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162 poz. 1008) oraz „Wytocznymi do oceny eutrofizacji wód za lata 2007-2009” Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Klasyfikacja elementów biologicznych oraz wskaźników fizykochemicznych przyjętych do oceny eutrofizacji wskazuje, że w 2011 r. w ppk Jemielnica-Chrzastowice wody nie posiadały charakteru eutroficznego.

6.1.2. Wody podziemne

Ocena stanu wód podziemnych prowadzona jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896). Ocenę stanu dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 155a ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r., poz. 145).

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w sieci regionalnej oraz w ramach monitoringu krajowego - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie badań prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy.

Na terenie Gminy Izbicko WIOŚ w Opolu nie prowadził w ostatnich latach monitoringu wód podziemnych. Najbliższe punkty monitoringu w 2012 roku znajdowały się w Strzelcach Opolskich i Tarnowie Opolskim.

w 2012 r. - wody podziemne w badanych punktach pomiarowych uzyskały:

- **III klasę jakości** (wody zadowalającej jakości) w ppk Strzelce Opolskie (wskaźnikami w granicach III klasy jakości były NO_3 i Ca),
- **IV klasę jakości** (wody niezadowalającej jakości) w ppk Tarnów Opolski (wskaźnikiem w granicach III klasy jakości był Ca, wskaźnikiem w granicach IV klasy określono NO_3).

Jakość wód podziemnych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzelcach Opolskich rokrocznie prowadzi monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Strzeleckiego w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. (Dz. U. 2007, nr 61, poz. 417 z późn. zm.). Jakość wód podziemnych przeznaczonych do spożycia badanych w 2012 r. oceniono jako dobrą.

6.2. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 z 2008 roku, poz. 150 z późn. zm.)* ocena jakości powietrza dokonywana jest w strefach. Wg nowego podziału kraju, zgodnie z *Ustawą z dnia 16 marca 2012 roku o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych ustaw*, na terenie województwa opolskiego w zostały wydzielone 2 strefy:

- miasto Opole,
- strefa opolska (w skład której wchodzi Gmina Izbicko).

Oceny i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwoleńmi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu *Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, poz. 1031)* oraz *Ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*.

Klasyfikację stref za rok 2012 wykonano w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- **klasa D1** - poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** - poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Na podstawie „Oceny jakości powietrza za 2012 rok” w województwie opolskim i klasyfikacji stref województwa opolskiego w 2012 r.” obszar Gminy Izbicko w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany: wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, CO, O₃⁽¹⁾, Pb, As, Cd, Ni, do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji C₆H₆, PM₁₀, B(a)P, PM_{2,5} oraz do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾, wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO₂, do **klasy C** ze względu na poziom O₃⁽¹⁾ oraz **klasę D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾.

Tabela 2. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2012

Strefa	Ochrona zdrowia													Ochrona roślin			
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ (1)	O ₃ (2)	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}	SO ₂	NO _x	O ₃ (1)	O ₃ (2)
Strefa opolska	A	A	C	A	A	D2	C	A	A	A	A	C	C	A	A	C	D2

Źródło: Ocena jakości powietrza za 2012 rok, WIOS Opole

1) wg poziomu docelowego

2) wg poziomu celu długoterminowego

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008, Nr 25, poz. 150- tekst jednolity z późn. zm.) dla stref, dla których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny (klasa C) Marszałek Województwa Opolskiego ma obowiązek przygotować projekt programu ochrony powietrza.

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

Na terenie Gminy Izbicko Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu nie prowadził bezpośredniego monitoringu jakości powietrza, najbliższe pomiary dokonywane były poprzez stacje pomiarowe zlokalizowane na terenie powiatu strzeleckiego i strefy opolskiej, rejestrujące stężenia w wyznaczonych punktach, tj.

- Strzelce Opolskie, ul. Jordanowska 2 – w zakresie SO₂, NO₂, – pomiar pasywny,
- Strzelce Opolskie, ul. Kard. Wyszyńskiego 12 – w zakresie SO₂, NO₂, – pomiar pasywny.

Stwierdzone stężenia substancji zanieczyszczających były niższe od dopuszczalnych. Pozostałe zanieczyszczenia w 2011 i 2012 roku nie były mierzone na terenie powiatu strzeleckiego, pomiary wykonywane były na innych stacjach pomiarowych w ramach „strefy opolskiej”.

6.3. HAŁAS

Hałas przemysłowy

Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ. Na terenie Gminy Izbicko nie były prowadzone pomiary emisji hałasu przemysłowego. Pomiary hałasu wykonywane są na obszarze województwa opolskiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w razie ewentualnych skarg mieszkańców lub zgodnie z przyjętym planem kontroli zakładów. Hałas przemysłowy w Gminie Izbicko stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Na obszarze gminy nie ma zakładów, które posiadają decyzje ustalające dopuszczalną emisję hałasu.

Hałas komunikacyjny

Hałas drogowy

Przez teren gminy przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: droga krajowa, drogi wojewódzkie oraz szereg dróg powiatowych i gminnych, łączących Gminę Izbicko z innymi ośrodkami. Najistotniejsze znaczenie komunikacyjne dla gminy Izbicko ma droga krajowa nr 94. Pomiary hałasu komunikacyjnego na drodze były prowadzone w 2010 roku oraz 2011 roku, ale nie w obrębie gminy Izbicko, a na terenie sąsiedniej gminy Strzelce Opolskie w m. Sucha. Oceniono, że część terenów zabudowy mieszkaniowej sąsiadującej z głównymi ulicami jest narażona na występowanie ponadnormatywnych poziomów hałasu, zarówno w porze dziennej jak i nocnej. Głównym czynnikiem uciążliwości na terenach zabudowy mieszkaniowej jest ruch pojazdów ciężkich, a jedynym sposobem jej ograniczenia jest eliminowanie go z obszarów gęstej zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych. Uzyskane wyniki odniesiono wówczas do aktualnie nieobowiązującego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826).

Hałas kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Na terenie gminy Izbicko nie przeprowadzono badań hałasu kolejowego.

6.4. PROMIENIOWANIE NIJONIZUJĄCE

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 tekst jednolity z późn. zm. – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi – art. 121 i 122)*. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)*.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu został ustawowo zobowiązany do wykonywania w ramach PMŚ zadań związanych z okresowymi badaniami kontrolnymi poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W 2011 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu nie przeprowadził pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności na terenie

gminy Izbicko. Przeprowadzone na terenie powiatu strzeleckiego badania wykazały, że w żadnym z badanych punktów pomiarowych objętych monitoringiem poziomu pól elektromagnetycznych **nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej**, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów i wynoszącej 7 V/m.

Zgodnie z art. 124 ustawy Prawo Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

6.5. ZASOBY PRZYRODNICZE

Na terenie Gminy Izbicko występują następujące rodzaje form ochrony przyrody, określone w Art. 6.1. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., nr. 0, poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.):

- Obszary Natura 2000:
 - Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty- zatwierdzone decyzją KE³:
 - SOO Kamień Śląski (PLH160003),
- Park Krajobrazowy „Góra św. Anny”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu:
 - Lasy Stobrowsko- Turawskie;
- Pomniki przyrody ożywionej: 2 obiekty.

W Gminie Izbicko występują cenne gatunki roślin, grzybów i zwierząt, chronione na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2012, poz. 81) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2011, nr 237, poz. 1419). Występują one głównie na terenach objętych różnymi formami przestrzennymi prawnej ochrony przyrody oraz na obszarach proponowanych do ochrony.

Spośród gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz gatunków cennych, rzadkich i ginących w skali kraju i województwa występujących na terenie Gminy Izbicko przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 3. Gatunki roślin objęte ochroną występujące na terenie Gminy Izbicko

OCHRONA ŚCISŁA	
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	Rokitnik zwyczajny <i>Hippophaë rhamnoides</i>
Dziewięciśli bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i>	Sasanka zwyczajna <i>Pulsatilla vulgaris</i>
Goryczka krzyżowa <i>Gentiana cruciata</i>	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>
Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	Wawrzynek wilczełyko <i>Daphne mezereum</i>
Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	Zaraza czerwona <i>Orobanchae lutea</i>
Rojownik (rojnik) pospolity <i>Jovibarba sobolifera</i>	Zawilec wielkokwiatowy (zawilec leśny) <i>Anemone sylvestris</i>

OCHRONA CZĘŚCIOWA	
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>

³ Decyzja wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2012) 8135): (2013/23/UE)

Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i> Grązel żółty <i>Nuphar lutea</i> Grzybień biały <i>Nymphaea alba</i> Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i> Kruszyna zwyczajna <i>Frangula alnus</i> Pierwiosnek lekarski <i>Primula veris</i> Turówka leśna <i>Hierochloë australis</i>
--	--

Tabela 4. Gatunki zwierząt objęte ochroną występujące na terenie Gminy Izbicko

SSAKI	
Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i> Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> * Jeż europejski <i>Erinaceus europeus</i> Kret <i>Talpa europea</i> * Łasica <i>Mustela nivalis</i>	Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Suseł moręgowany <i>Spermophilus citellus</i> Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i> Wydra <i>Lutra lutra</i>
PTAKI	
Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> Derkacz <i>Crex crex</i> Czajka <i>Vanellus vanellus</i> Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	Kobuz <i>Falco subbuteo</i> Kukułka <i>Cuculus canorus</i> Lerka <i>Lulula arborea</i> Ortolan <i>Emberiza hortulana</i> Pustułka <i>Falco tinnunculus</i> Śmieszka <i>Larus ridibundus</i> Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> Wróbel <i>Passer domesticus</i>
GADY	
Gniewosz plamisty <i>Coronella austriaca</i> Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>
PŁAZY	
Ropucha szara <i>Bufo bufo</i> Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i> Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	

6.6. POWIERZCHNIA ZIEMI

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w latach 2005- 2006 prowadził badania jakości gleby w powiecie strzeleckim. Zawartość makroelementów w glebach powiatu strzeleckiego jest zróżnicowana. Stwierdzono średnią zawartość fosforu, potasu i magnezu. Zdarza się, że zawartość potasu w glebach jest niska.

Zdecydowana większość gleb powiatu strzeleckiego charakteryzuje się naturalną zawartością metali ciężkich. Tylko niewielki procent badanych próbek wykazywał koncentrację metali ciężkich na poziomie I i II stopnia.

6.7. GOSPODARKA ODPADAMI

6.7.1. Składowiska odpadów oraz instalacje odzysku i innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów

Na terenie Gminy Izbicko nie istnieje żadne czynne składowisko odpadów komunalnych oraz nie funkcjonują instalacje (zakłady), w których odzyskowi poddawane są odpady pochodzące z sektora komunalnego.

6.7.2. System gospodarowania odpadami komunalnymi

Od 1 lipca 2013 r. selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Izbicko zorganizowana jest w oparciu o podział na cztery frakcje odpadów:

- odpady tzw. suche - odpady z tworzyw sztucznych (w tym opakowania), opakowania wielomateriałowe, makulatura, opakowania z papieru i tektury, opakowania z metali, tekstylia,
- opakowania ze szkła - opakowania szklane (butelki, słoiki) po napojach, żywności i kosmetykach,
- bioodpady (tylko w zabudowie jednorodzinnej) - resztki kuchenne pochodzenia roślinnego oraz odpady zielone (trawa liście, gałęzie),
- odpady pozostałe (zmieszane) - odpady, które nie nadają się do wysegregowania.

Ponadto do czasu powstania stacjonarnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), na terenie Gminy będzie funkcjonował Mobilny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (MPSZOK) obsługiwany przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W MPSZOK będą przyjmowane bezpłatnie od mieszkańców następujące odpady (oprócz powstałych w wyniku działalności gospodarczej):

- surowcowe (tzw. „suche”),
- szkło opakowaniowe,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym zielone,
- przeterminowane leki,
- chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe (300 kg na mieszkańca/rok).

Przeterminowane leki od ludności zbierane są na bieżąco w aptece „VADEMECUM” przy ul. Powstańców Śląskich 12 w Izbicku.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROGRAMU

7.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wśród zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych pojawiają się zanieczyszczenia wnoszone ze źródeł punktowych, zarówno komunalnych jak i przemysłowych, a także zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych. Źródła zanieczyszczeń stanowią głównie ścieki zarówno komunalne, jak i przemysłowe, wprowadzanie wód z terenów nieobjętych kanalizacją oraz zanieczyszczenia wymywane z terenów zabudowanych, terenów komunikacyjnych, łąk, pastwisk i pól uprawnych przez wody opadowe.

Zanieczyszczenia wynoszone ze źródeł obszarowych jak i punktowych wpływają na obniżenie jakości wód. Wobec braku pomiarów nie ma możliwości oceny jakości wód powierzchniowych na terenie gminy. Wody powierzchniowe Jemielnicy (ppk w gm. Chrzastowice) przepływającej przez teren gminy Izbicko oceniono jako dobre i powyżej dobrego.

Zanieczyszczenia, które spływają z terenów zabudowanych, jak również z pól uprawnych mogą przyczyniać się do eutrofizacji wód⁴. W wodzie powierzchniowej cieką Jemielnica (ppk w gm. Chrzastowice) nie odnotowano problemu eutrofizacji wód powierzchniowych.

Na terenach użytkowanych przez człowieka obserwuje się zanieczyszczenie wód głębinowych związkami: azotu (azotany i azotyny). Wielkość oddziaływania zanieczyszczeń na środowisko wodne jest bezpośrednio związana z poziomem intensywności użytkowania gleb i stopniem koncentracji produkcji zwierzęcej. Do środowiska wodnego mogą przenikać m.in. substancje zawarte w nawozach mineralnych i naturalnych stosowanych w produkcji rolniczej.

Brak monitoringu stanu wód podziemnych nie pozwala na ocenę jej jakości w obrębie gminy Izbicko. Wody podziemne w sąsiedztwie zaliczane są do wód zadowolającej lub niezadowolającej jakości ze względu na obecność azotanów i wapnia.

Zagrożenie powodziowe

Przez teren Gminy Izbicko przepływa rzeka „Jemielnica” (istnieje możliwość podtopień w miejscowości Borycz i Krośnica) oraz „Sucha” (podtopienia w miejscowości Utrata – zagrożenia w wyniku przerwania ciągłości brzegów stawu).

7.2. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Izbicko są:

- źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,

⁴ eutrofizację rozumie się wzbogacanie wody biogenami, głównie związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód

- źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję; główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki,
- źródła przemysłowe – pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych.
- pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu,
- zanieczyszczenia napływające spoza terenu Gminy, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru.

ŹRÓDŁA PUNKTOWE

Teren Gminy Izbicko charakteryzuje się brakiem zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. W przewadze są indywidualne systemy zasilania budynków. Większość z nich to małe kotłownie lokalne oraz ogrzewanie piecowe.

W wyniku energetycznego spalania paliw powstają następujące zanieczyszczenia: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), pył, tlenek węgla (CO) i dwutlenek węgla (CO₂).

ŹRÓDŁA LINIOWE

W przypadku źródeł liniowych, rozumie się przez nie głównie ciągi komunikacyjne (drogowe i kolejowe), gdzie zanieczyszczenia pochodzą zasadniczo ze spalania paliw (benzyny lub oleju napędowego) w silnikach samochodów. Emitowane są przede wszystkim tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory. Dodatkowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pyłowych pochodzących głównie ze ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg. Pyły te często zawierają metale ciężkie tj. ołów, nikiel, kadm i miedź. W czasie ruchu pojazdów na drodze dochodzi również do tzw. wtórnego pylenia, czyli ponownego unoszenia pyłu znajdującego się na drodze. Na wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych ma wpływ cały szereg czynników, w tym struktura i natężenie ruchu pojazdów, organizacja ruchu samochodowego, płynność ruchu pojazdów na drodze, stan techniczny dróg i pojazdów. Przez teren gminy przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe.

Wykonywany w okresach 5 letnich Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na drodze krajowej (DK nr 94) i wojewódzkiej (DW nr 409) w gminie Izbicko wykazuje systematyczny wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego. Wzrastający ruch komunikacyjny na drogach w obrębie gminy pociąga za sobą zwiększoną emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

ŹRÓDŁA POWIERZCHNIOWE

Źródła powierzchniowe (rozproszone), czyli tzw. „niska emisja”, to zanieczyszczenia powstające głównie w wyniku indywidualnego ogrzewania domów i mieszkań, zarówno w lokalnych kotłowniach, jak i w indywidualnych paleniskach domowych. Zasięg oddziaływania tego rodzaju źródeł ma charakter lokalny, jednak ze względu na powszechność stosowania paliw konwencjonalnych do ogrzewania są one szczególnie uciążliwe i przyczyniają się znacząco do pogorszenia stanu jakości powietrza na terenie Powiatu. Emisja niska odpowiedzialna jest głównie za wzrost stężeń pyłu, dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), tlenku węgla (CO).

7.3. HAŁAS

Hałas przemysłowy

Na klimat akustyczny Gminy Izbicko wpływają wszelkie źródła hałasu znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych, zarówno na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu). Punktowymi źródłami hałasu są np. wentylatory, czerpnie, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków. Źródłem hałasu wtórnego są obiekty budowlane w tym produkcyjne, w których hałas pochodzący od pracy maszyn i urządzeń emitowany jest do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Ponadto prace dorywcze wykonywane poza

budynkami produkcyjnymi jak np. ciecie, kucie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy stanowią dodatkowe źródło hałasu.

Hałas przemysłowy w gminie Izbicko stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach przemysłowych i terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi.

Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie gminy Izbicko kształtuje również w znacznej mierze ruch komunikacyjny. Przez teren gminy przebiegają będące źródłami hałasu drogowe: droga krajowa, drogi wojewódzkie oraz szereg dróg powiatowych i gminnych, łączących gminę Izbicko z innymi ośrodkami. Występuje nakładanie się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym, co stwarza znaczne utrudnienia dla uczestników ruchu drogowego i uciążliwości dla terenów otaczających, w tym dla obszarów przyrodniczych podlegających ochronie. Rosnąca liczba samochodów na drogach gminy bez wątplenia powoduje pogorszenie klimatu akustycznego wzdłuż istotnych szlaków komunikacyjnych. Ocenia się, że przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu komunikacyjnego występują na terenach zabudowanych, położonych wzdłuż dróg.

7.4. PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE

Wpływ stacji bazowych i przekaźników sieci GSM na stan środowiska przyrodniczego według wyników badań wykonywanych na potrzeby inwestorów określany jest jako nieistotny.

Dla ochrony mieszkańców gminy Izbicko przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonywania stosownych pomiarów - wg przepisów prawa powszechnego - dla wyznaczania rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ew. ustalenia stref ograniczonego użytkowania. Należy dążyć do stopniowego zastępowania ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wzdłuż linii zmniejszaniem zasięgu ich oddziaływania osiąganym środkami technicznymi. Przy zbliżeniach linii do budynków mieszkalnych po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego rzeczywistego natężenia pola elektromagnetycznego wymaga się ekranowania linii.

7.5. ZASOBY PRZYRODNICZE

Do czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego należą

- zagrożenia abiotyczne: susze i okresy wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, gwałtowne silne wiatry, okiść i szadź, przymrozki wiosenne, powódzie, długotrwałe i obfite opady deszczu w okresie wczesnego lata powodujące erozję gleb i niszczące drogi, erozja gleby i osuwiska,
- zagrożenia biotyczne: szkodniki owadzie, występowanie grzybów pasożytniczych, szkody od zwierzyny roślinożerne i gryzoni,
- zagrożenia antropogeniczne: zanieczyszczenie powietrza, zagrożenia wynikające z urbanizacji terenu, intensywna penetracja terenów leśnych przez turystów i zbieraczy grzybów i owoców leśnych, zagrożenia pożarami.

Województwo opolskie ma największy w kraju odsetek lasów uszkodzonych przez imisję zanieczyszczeń przemysłowych. Według stref uszkodzeń dominują uszkodzenia słabe - I strefa, oraz średnie - II strefa. W obrębie gminy Izbicko występują uszkodzenia średnie (północne i północno- zachodnie i zachodnie tereny gminy) i słabe (wschodnie, południowo- wschodnie i wschodnie tereny gminy).

Do najważniejszych potrzeb i problemów ochrony przyrody w gminie Izbicko zaliczyć należy:

- zabezpieczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów poprzez objęcie ich różnymi formami ochrony przyrody,

- stworzenie takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa, aby różnorodność biologiczna i krajobrazowa ulegała stopniowemu wzbogaceniu, w szczególności dla ochrony lub przywrócenia bioróżnorodności obszarów wodno – błotnych.
- zabezpieczenie właściwej konserwacji i pielęgnacji parków podworskich, w celu zachowania ich wartości przyrodniczej i architektonicznej,
- konieczność pełniejszego wykorzystywania funkcji krajobrazowych zadrzewień zapewniających przesłanianie obiektów dysharmonijnych w „otwartym krajobrazie” np.: budynków, których przekształcenie nie jest zasadne ze względów funkcjonalnych i ekonomicznych,
- utrzymanie wartości przyrodniczych i naturalnego krajobrazu wsi,
- konieczność zapewnienia warunków do ochrony zasobów przyrodniczych, walorów kulturowych i krajobrazowych, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów, aby na terenie gmin rekreacja i turystyka mogły przebiegać w sposób zorganizowany, a obiekty będą spełniać wymogi ochrony środowiska,
- brak szczegółowych inwentaryzacji przyrodniczych terenów i obiektów cennych przyrodniczo oraz miejsc zagrożonych.

7.6. POWIERZCHNIA ZIEMI

Gleba stanowi podstawowy, nieodnawialny element środowiska przyrodniczego. Jej właściwości decydujące o przydatności rolniczej, muszą być dobrze poznane i monitorowane, a istniejące zasoby szczególnie chronione. Jakość środowiska glebowego i ochrona przed zanieczyszczeniami jest istotna z punktu widzenia obszarów chronionych.

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel i ołów oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Gleby powiatu strzeleckiego charakteryzują się zakwaszeniem, są to zwykle gleby lekko kwaśne lub gleby kwaśne, podobnie jak na terenie całego województwa. Zawartość azotu mineralnego w glebach powiatu strzeleckiego przewyższała ilość 50 - 100kgN/ha - uznawaną za wystarczającą do pokrycia potrzeb pokarmowych roślin i chroniącą środowisko przed zanieczyszczeniem. Zawartość fosforu w glebie jest różnicowana, zawartość potasu jest niska lub średnia, natomiast zawartość magnezu jest średnia.

Metale ciężkie

Metale ciężkie występują w glebach powszechnie, na skutek uwalniania ze skał macierzystych w procesach glebotwórczych. Ich naturalny poziom nie stanowi jednak zagrożenia dla ekosystemów. W wyniku gospodarczej i przemysłowej działalności człowieka (emisje pyłów z zakładów przemysłowych, transport samochodowy) może nastąpić akumulacja tych pierwiastków w glebach użytkowanych rolniczo.

Zdecydowana większość gleb Gminy Izbicko charakteryzuje się naturalną zawartością metali ciężkich. Tylko kilka procent badanych próbek wykazywało koncentrację metali ciężkich na poziomie I i II°.

Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Nadmierna

zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywnościowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

Tereny wzdłuż arterii komunikacyjnych narażone są w sposób ciągły na zanieczyszczenia powstałe w wyniku spalania paliw: tlenki azotu, węglowodory i pierwiastki śladowe, w tym ołów. Także eksploatacja dróg i pojazdów jest przyczyną przenikania do gleb związków organicznych i metalicznych: kadmu, niklu, miedzi i cynku. Kolizje drogowe z udziałem pojazdów transportujących substancje niebezpieczne powodują lokalne zagrożenia dla środowiska glebowego przez skażenia substancjami ropopochodnymi, kwasami i innymi.

Przekształcenie powierzchni ziemi

Na terenie gminy Izbicko nie występują obszary zagrożone masowymi ruchami ziemi (osuwiskami).

7.7. GOSPODARKA ODPADAMI

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych na terenie Gminy, nie pozwala w chwili obecnej ograniczyć w zadowalającym stopniu ich unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- trudności z wdrożeniem selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji - wynikające przede wszystkim z wiejskiego charakteru Gminy oraz braku instalacji do przetwarzania tego typu odpadów w najbliższej lokalizacji Gminy,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest:

- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w przedmiotowym zakresie,
- niezajomość przepisów prawnych dotyczących obowiązków posiadaczy wyrobów azbestowych,
- wysokie koszty wymiany starych pokryć dachowych na nowe.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz równoległych, określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

8.1. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA OKREŚLONE W AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY IZBICKO

8.1.1. Cele wynikające z polityki unijnej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. VI EAP ustanawia wspólnotowe ramy polityki ochrony środowiska na okres od lipca 2002 r. do lipca 2012 r. Stanowi on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności:

1. zmiany klimatu;
2. przyrodę i różnorodność biologiczną;
3. zdrowie i jakość życia;
4. zasoby naturalne i odpady.

Tabela 5. Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

L.p.	VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Gminy Izbicko		Określenie zgodności
	Cele działań	Kierunki działań	Cel średniookresowy	Działania	
1.	Zmiany klimatu	Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 % do roku 2020. Częścią pakietu są zobowiązania dotyczące 2020 roku: 20 % udział energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii i 10 % udział biopaliw.	<p>Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</p> <p>Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych</p>	<p>Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych</p> <p>Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki</p> <p>Prowadzenie niezbędnych analiz przyrodniczo-krajobrazowych przy lokalizacji obiektów i urządzeń do produkcji energii odnawialnych</p> <p>Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określających możliwości lokalizacyjne odnawialnych źródeł energii</p> <p>Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii</p>	Całkowita zgodność
2.	Przyroda i różnorodność biologiczna	Zwiększenie ochrony obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000.	Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym	Całkowita zgodność
3.	Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód	Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji: budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych, wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w ramach wyznaczonych aglomeracji	Całkowita zgodność

Prognoza oddziaływania na środowisko
„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko”

	Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód	<p>Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym</p> <p>Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt</p> <p>Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej</p>	Całkowita zgodność
4.	Zasoby naturalne i odpady	Stworzenie możliwości mających na celu zmniejszenie marnotrawstwa i szkodliwego dla zdrowia wpływu odpadów. Recykling, utylizacja odpadów winny zostać usprawnione, uwzględniając w większym stopniu cykl życia materiałów.	Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa	<p>Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy</p> <p>Kontrolowanie i kierowanie przez Gminę Izbicko całego strumienia odpadów do RCZiUO (po jego powstaniu), co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów</p> <p>Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów</p> <p>Stworzenie, doskonalenie i prowadzenie bazy danych dotyczących ewidencji wytwarzanych odpadów komunalnych oraz poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania</p> <p>Budowa Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu</p> <p>Zwiększenie kontroli w zakresie wypełniania przez podmioty odbierające odpady – ustaleń dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów</p>	Całkowita zgodność

Prognoza oddziaływania na środowisko
„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko”

4.	Zasoby naturalne i odpady	Stworzenie możliwości mających na celu zmniejszenie marnotrawstwa i szkodliwego dla zdrowia wpływu odpadów. Recykling, utylizacja odpadów winny zostać usprawnione, uwzględniając w większym stopniu cykl życia materiałów.	Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa	<p>Udział Gminy Izbicko w Związku Międzygminnym „Czysty Region” dla realizacji regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobiegania powstawaniu odpadów, - selektywnego zbierania odpadów, - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, - budowy Regionalnego Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Kędzierzynie-Koźlu, - rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze działania Związku Międzygminnego „Czysty Region” 	Całkowita zgodność
----	---------------------------	---	---	---	--------------------

8.1.2. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016. Priorytety tego dokumentu obejmują:

- kierunki działań systemowych,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Tabela 6. Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z Polityką Ekologiczną Państwa

L.p.	Polityka Ekologiczna Państwa		Aktualizacja Programu Ochrony Środowisko dla Gminy Izbicko	Określenie zgodności
	Priorytety	Cele działań	Cele działań	
1.	KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH	Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych	Doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów	Całkowita zgodność
2.		Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska		Brak realizacji – cel nie wyznaczony w APOŚ
3.		Zarządzanie środowiskowe		
4.		Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”	Całkowita zgodność
5.		Rozwój badań i postęp techniczny	Wprowadzanie innowacyjności pro środowiskowej i upowszechnianie idei systemów zarządzania środowiskowego	Całkowita zgodność
6.		Odpowiedzialność za szkody w środowisku		Brak realizacji – cel nie wyznaczony w APOŚ
7.		Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym	Całkowita zgodność
8.	OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH	Ochrona przyrody	Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	Całkowita zgodność
9.		Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego	Całkowita zgodność
10.		Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody	Całkowita zgodność

Prognoza oddziaływania na środowisko
„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko”

			Ochrona przed powodzią	Całkowita zgodność
11.		Ochrona powierzchni ziemi	Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	Całkowita zgodność
12.		Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Całkowita zgodność
13.	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	Środowisko a zdrowie	Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia	Całkowita zgodność
14.		Jakość powietrza	Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	Całkowita zgodność
15.		Ochrona wód	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód	Całkowita zgodność
16.		Gospodarka odpadami	Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa	Całkowita zgodność
17.		Oddziaływanie hałasu	Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe	Całkowita zgodność
18.		Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	Ochrona mieszkańców Gminy Izbicko przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Całkowita zgodność
19.		Substancje chemiczne w środowisku		Brak realizacji – cel nie wyznaczony w APOŚ
20.			Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii	Zadanie dodatkowe
21.			Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Zadanie dodatkowe

8.1.3. Cele wynikające z polityki lokalnej

Strategia Rozwoju Gminy Izbicko (2008r.) to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd, określa bowiem cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie gminy. Niniejsza strategia jest zapisem świadomych wyborów społeczności lokalnej i pokazuje koncepcję rozwoju zaplanowaną na kilka kolejnych lat, zorientowana jest na rozwiązanie kluczowych problemów z wykorzystaniem pojawiających się szans. Opracowanie niniejszego dokumentu jest wynikiem porozumienia różnych środowisk i dowodem silnego poczucia odpowiedzialności społeczności lokalnej za przyszłość gminy.

Tabela 7. Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko ze Strategią Rozwoju Gminy Izbicko

Strategia Rozwoju Gminy Izbicko		Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko		Stopień zgodności
Cel strategiczny	Cele operacyjne	Cel średniookresowy	Kierunki działań	
Realizacja koncepcji gminy jako miejsce spokojnego, bezpiecznego zamieszkiwania i wypoczynku w czystym środowisku przyrodniczym	Budowy pełnej infrastruktury komunalnej wymaganej standardami europejskimi, w pierwszej kolejności poprawy jakości wody pitnej, rozbudowy kanalizacji sanitarnej i burzowej, rekultywacji terenów zdegradowanych w tym gminnego składowiska odpadów komunalnych.	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód	Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji: budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych, wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w ramach aglomeracji	Częściowa zgodność
			Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	
		Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym starych składowisk	

8.1.4. Zgodność celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z celami polityk nadrzędnych i równoległych

Traktat Akcesyjny w obszarze „Środowisko” zawarł warunki transpozycji unijnych dyrektyw do krajowego prawa ochrony środowiska. Stały się one podstawą formułowania celów krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych w II Polityce Ekologicznej Państwa, w zakresie gospodarowania zasobami naturalnymi, poprawy jakości środowiska, wzmocnienia instrumentów zarządzania środowiskiem oraz współpracy międzynarodowej. Łącznie z restrukturyzacją gospodarki działania te przyczyniły się do postępu w wielu dziedzinach (ograniczenie emisji podstawowych zanieczyszczeń do powietrza, pobór wód, zrzut biogenów). Oznacza to konieczność kontynuowania działań, przede wszystkim dotyczących:

- osiągnięcia jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska,
- utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód,
- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej.

Podstawowym dokumentem opracowanym na szczeblu krajowym, który powinien być uwzględniony przy realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko jest Polityka Ekologiczna Państwa. W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska podkreślono, że stanowi on przeniesienie polityki krajowej na szczebel lokalny. W niniejszej prognozie dokonano sprawdzenia tej tezy, poprzez zestawienie w macierzy (tabela nr 6) celów PEP w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 i celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko.

Z listy celów PEP nie uwzględniono w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska celów zawartych w priorytecie „Ochrona klimatu”, których realizacja zależy głównie od działań na szczeblu centralnym i nie odnoszą się one do regionalnej polityki ekologicznej.

8.1.5. Zgodność celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z zapisami Ustawy o ochronie przyrody

W ustawie „O ochronie przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2013 r., nr. 0, poz. 627-tekst jednolity z późn. zm.) zapisano m.in.:

1. Gospodarowanie zasobami dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz zasobami genetycznymi roślin, zwierząt i grzybów użytkowanymi przez człowieka powinno zapewniać ich trwałość, optymalną liczebność i ochronę różnorodności genetycznej, w szczególności przez:
 - ochronę, utrzymanie lub racjonalne zagospodarowanie naturalnych i półnaturalnych ekosystemów, w tym lasów, torfowisk, bagien, muraw, solnisk, klifów nadmorskich i wydm, linii brzegów wód, dolin rzecznych, źródeł i źródeł, a także rzek, jezior i obszarów morskich oraz siedlisk i ostoi roślin, zwierząt lub grzybów;
 - stworzenie warunków do rozmnażania i rozprzestrzeniania zagrożonych wyginieniem roślin, zwierząt i grzybów oraz ochronę i odtwarzanie ich siedlisk i ostoi, a także ochronę tras migracyjnych zwierząt.
2. Gospodarowanie zasobami przyrody nieożywionej powinno być prowadzone w sposób zapewniający ochronę innych zasobów, tworów i składników przyrody, oszczędne użytkowanie przestrzeni oraz zachowanie szczególnie cennych tworów i składników przyrody nieożywionej, w tym profili geologicznych i glebowych, jaskiń, turni, skałek, głazów narzutowych, naturalnych zbiorników i cieków wodnych, źródeł i wodospadów, elementów dna morza, wydm i glebowych powierzchni wzorcowych, a także miejsc występowania kopalnych szczątków roślin i zwierząt.
3. Zabrania się wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów.
4. Zabrania się wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych.

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko uwzględniono zapisy ustawy „O ochronie przyrody”. Wyznaczono następujące kierunki działań:

- Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym
- Ochrona korytarzy ekologicznych
- Prowadzenie ochrony czynnej siedlisk chronionych, w szczególności muraw kserotermicznych i łąk wilgotnych, a także restytucja, reintrodukcja, translokacja, ochrona *ex situ*, ochrona *in situ*, eksterminacja gatunków obcego pochodzenia
- Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu przestrzennym i strategicznym gmin oraz rozwój i wsparcie badań przyrodniczych
- Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania
- Kontynuowanie programu przebudowy drzewostanów silnie uszkodzonych przez zanieczyszczenia powietrza
- Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych
- Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci).

8.1.6. Zgodność celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko z zapisami KPGO 2014 oraz PGOWO (2012- 2017)

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko w zakresie odnoszące gospodarki odpadami jest zgodny z zapisami Ustawy o odpadach, jak również uwzględnia cele wyznaczone w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (KPGO 2014) oraz w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego (PGOWO 2012- 2017).

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele określone w KPGO 2014 oraz w PGOWO 2012- 2017:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100 % mieszkańców oraz zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50 %,
 - w 2020 r. więcej niż 35 %masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do końca 2014 r., do maks. 60 % wytworzonych odpadów,
- przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu na poziomie min. 50 %, przynajmniej takich odpadów jak papier, tworzywa sztuczne, szkło i metale pochodzące z gospodarstw domowych (oraz w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych) do 2020 r.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez stosowanie przez mieszkańców przydomowych kompostowników.

Cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest

Cele krótko- i długookresowe:

- przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji wyrobów azbestowych występujących na terenie Gminy,
- bieżąca aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie Gminy,
- sukcesywne osiąganie celów, które zostały określone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w tym usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

9. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania ujęte do realizacji w ramach Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Oznaczenia:

- (+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
- (+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Tabela 8. Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne aspekty środowiska.

L.p.	Cele i kierunki działania	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
1.	Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód i Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody													
2.	Kierunek: Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie gminy (odtworzenie mikroretencji, wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle, minimalizacja strat wody)	N/+	N	+/-	N	N	0/+	+/-	+/-	0	0	0	0	+
3.	Kierunek: Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy (budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa szczelnych zbiorników na ścieki)	N/+	N	+/-	N	N	0/+	+/-	+/-	0	0	0	0	+
4.	Kierunek: Pozostałe działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych (badania i analizy czystości wód, skuteczna ochrona przed zanieczyszczeniami poprzez wdrażanie dobrych praktyk rolniczych)	0	0	+	0	0	+	0	0/+	0	0	0	0	0
5.	Cel: Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszanego PM10 i benzenu w powietrzu na terenie Gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska oraz Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych													
6.	Kierunek: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu (poprawa stanu technicznego dróg, zmiana w organizacji ruchu komunikacyjnego, sprzątanie dróg na mokro)	N/+	N/+	+/-	N/+	N/+	+/-	+/-	+/-	0	0/+	0	0/+	0
7.	Kierunek: Ograniczenie niskiej emisji ze źródeł komunalnych (ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw w sektorze produkcyjnym i komunalnym, wprowadzanie niskoemisyjnych nośników energetycznych w gospodarce komunalnej, modernizacja kotłowni, termomodernizacja, modernizacja procesów technologicznych, ograniczenie emisji związków zanieczyszczających powietrze, likwidacja problemu spalania odpadów w gospodarstwach, w tym edukacja mieszkańców)	0/+	0/+	+	0	0/+	0	+	0	0	0	0	0/+	0
8.	Kierunek: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z przemysłu (stosowanie nowoczesnych technologii; spełnianie standardów emisyjnych; kontrola wielkości emisji do powietrza, aktualizacja pozwoleń zintegrowanych)	0/+	0/+	+	0	0/+	0	+	0	0	0	0	0/+	0

Prognoza oddziaływania na środowisko
„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko”

L.p.	Cele i kierunki działania	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
9.	Kierunek: Promocja i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (popularyzacja odnawialnych źródeł energii, prowadzenie działań edukacyjnych, zwiększanie wykorzystania paliw alternatywnych, upowszechnianie informacji o wykorzystaniu odnawialnej energii, prowadzenie analiz przyrodniczo- krajobrazowych dla lokalizacji obiektów energetyki odnawialnej, zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego)	N/+	0/+	+	0	0/+	0	+	0	0	0/+	0	0/+	+
10.	Kierunek: Pozostałe działania służące poprawie jakości powietrza atmosferycznego (identyfikacja obszarów z przekroczeniami, edukacja ekologiczna w odniesieniu do ochrony powietrza)	0/+	0/+	+	0	0/+	0	+	0	0	0/+	0	0/+	0
11.	Cel: Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe													
12.	Kierunek: Ograniczenie hałasu komunikacyjnego (modernizacja dróg, usprawnienie ruchu drogowego)	N/+	0	+/-	0/+	0	+/-	+/-	+/-	0	0/+	0	0/+	0
13.	Kierunek: inwentaryzacja obszarów narażonych na hałas (pomiar hałasu komunikacyjnego i przemysłowego, tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania)	0	0	+	0/+	0	0	0	0	0	0	0	0/+	0
14.	Kierunek: Pozostałe działania związane z ograniczeniem hałasu na terenie Gminy Izbicko (budowa ścieżek rowerowych, usprawnienie organizacji ruchu drogowego)	0	0	+	0/+	0	0	0	0	0	0	0	0/+	0
15.	Cel: Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej													
16.	Kierunek: Działania związane z ochroną i rozwojem systemów chronionych (objęcie ochroną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, ochrona korytarzy ekologicznych)	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	0	0	0	0
17.	Kierunek: Działania związane z ochroną zagrożonych siedlisk i gatunków roślin i zwierząt (prowadzenie ochrony czynnej, restytucja, reintrodukcja, translokacja, ochrona ex situ, ochrona in situ, eksterminacja gatunków obcych, wzmocnienie znaczenia bioróżnorodności)	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko
„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko”

L.p.	Cele i kierunki działania	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
18.	Kierunek: Ochrona krajobrazu (ochrona przed niewłaściwym sposobem użytkowania, wzmocnienie znaczenia ochrony krajobrazu w planowaniu przestrzennym, rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych, promocja wdrażania programów rolno- środowiskowych)	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0/+	0/+	+	0	0	+	0/+
19.	Cel: Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych													
20.	Kierunek: Działania związane z ochroną zasobów leśnych (ochrona zbiorowisk leśnych, inwentaryzacja gruntów zalesionych pod kątem zdrowotności, aktualizacja granicy rolno- leśnej, zalesianie gruntów, przebudowa zniszczonych drzewostanów, stały nadzór nad gospodarką leśną, prowadzenie akcji edukacyjnej, monitoring środowiska leśnego)	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
21.	Cel: Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej													
22.	Kierunek: Działania wpływające na poprawę stanu środowiska glebowego (przepisy dobrych praktyk rolniczych, promowanie rolnictwa ekologicznego, prowadzenie monitoringu jakości gleb i ziemi, przeciwdziałanie erozji, zanieczyszczeniu i ogólnej degradacji gleb, racjonalne użytkowanie nawozów i środków ochrony roślin, rekultywacja terenów zanieczyszczonych lub przekształconych, zalesienia i zakrzewienia terenów zdegradowanych)	0/+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	+	0/+	+	0/+	0/+
23.	Cel: Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych													
24.	Kierunek: Ochrona zasobów i rekultywacja terenów (egzekwowanie przepisów prawa, kontrola koncesji na eksploatację, uwzględnianie w opracowaniach planistycznych udokumentowanych złóż, rekultywacja terenów)	0/+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	+	0/+	+	0/+	0/+
25.	Cel: Zabezpieczenie przed skutkami powodzi													
26.	Kierunek: Działania związane z ochroną ludzi i przyrody przed powodzi Gminy Izbicko (zapobieganie lokalizacji zabudowy na terenach zalewowych, działania edukacyjne, zastosowanie na szerszą skalę)	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+

Prognoza oddziaływania na środowisko
„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko”

L.p.	Cele i kierunki działania	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	nietechnicznych metod ochrony przed powodzią, systematyczna konserwacja rzek i cieków)													
27.	Cel: Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa													
28.	Kierunek: Działania związane z uporządkowaniem odpadów komunalnych na terenie (selektywna zbiórka odpadów komunalnych, w tym: biodegradowalnych, wielkogabarytowych, remontowo- budowlanych, zużytych opon, niebezpiecznych, rozbudowa instalacji przetwarzania odpadów, demontażu odpadów wielkogabarytowych, rozbudowa składowiska odpadów)	0/+	0/+	+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	0/+
29.	Kierunek: Działania ukierunkowane na zmniejszenie ilości azbestu na terenie gminy (aktualizacja danych o ilości azbestu na terenie gminy Izbicko, realizacja Programu Usuwania Wyrobów Azbestowych, dofinansowanie dla mieszkańców likwidację wyrobów azbestowych)	0/+	0/+	+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	0/+
30.	Kierunek: Pozostałe działania mające na celu poprawę sytuacji w gospodarce odpadami (edukacja ekologiczna, sporządzanie sprawozdań, kontrola firm odbierających odpady komunalne, usuwania dzikich wysypisk, wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT))	0/+	0/+	+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	0/+

9.1. PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY ŚRODOWISKA, W SZCZEGÓLNOŚCI NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ

9.1.1. Oddziaływanie na obszary Natura 2000, bioróżnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Zadania w ramach działania „Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej” mają na celu poprawę stanu przyrody na terenie gminy Izbicko, biorąc pod uwagę ochronę zasobów przyrodniczych, w szczególności obszarów cennych przyrodniczo. W efekcie korzystnie wpłyną na stan przyrody w gminie.

Wpływ działań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na obszary objęte ochroną i proponowane na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r., poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.) będą oceniane w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska jest zgodna z zapisami Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r., nr. 0, poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.) oraz uwzględnia zapisy aktów prawa miejscowego powołujących formy ochrony oraz akty prawa miejscowego odnoszących się do ochrony gatunkowej roślin i zwierząt, w tym przestrzegając zakazy odnoszące się do ustanowionych form ochrony przyrody i ochrony gatunkowej roślin i zwierząt tj.

- rozporządzenie Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” (Dz.U. Woj. Op. Nr. 33, poz. 1134);
- rozporządzenia Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/16/2006 z dnia 8 maja 2006r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu zmienione rozporządzeniem Nr 0151/P/34/2008 z dnia 16 maja 2008r. (Dz.U. 2008, Nr. 36, poz. 1283) wraz z planem ochrony powołanym rozporządzeniem Nr 0151/P/8/07 Wojewody Opolskiego z dnia 19 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 4, poz. 76);
- rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/38/05 z dnia 26 października 2005r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012r. w sprawie ochronie gatunkowej roślin (Dz. U. 2012, poz. 81), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2011, nr 237, poz. 1419) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. 2004, nr 168, poz. 1765).
oraz
- cele i przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty SOO „Kamień Śląski” (PLH160003).

9.1.2. Oddziaływanie na wody

Realizacja zadań w ramach założonego celu: *Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód i Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody* ma w efekcie doprowadzić do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, jednocześnie chroniąc środowisko wodne przed zanieczyszczeniami.

Wpływ działań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na wody powierzchniowe i podziemne będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).

Zadania ukierunkowane na poprawę jakości wód podziemnych i powierzchniowych poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej (budowa lub modernizacja sieci kanalizacyjnych, budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa szczelnych zbiorników na ścieki) wpłyną pozytywnie na stan środowiska wodnego na terenie gminy. Skutkiem utworzenia sprawnego systemu odprowadzania ścieków komunalnych, przemysłowych i rolnych jest zmniejszenie ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych do środowiska. W celu ochrony środowiska wodnego przed zanieczyszczeniami ze źródeł komunalnych, przemysłowych i rolniczych stosuje się przepisy m.in. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. 2006, nr 137, poz. 984), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie dopuszczalnych mas substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych (Dz.U. 2003, nr 35, poz. 309).

Systemy kanalizacyjne nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska. Z uwagi jednak na znaczące oddziaływania w przypadku awarii lub wypadku wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii.

Zadania związane z poprawą nawierzchni dróg, budową i przebudową dróg, budową parkingów wiązać się będą z zagospodarowania wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych – do systemu kanalizacji deszczowej lub rowów. Wody opadowe i roztopowe niosą ze sobą ładunek zanieczyszczeń tj. zawiesina, różnego rodzaju substancje olejowe, w tym węglowodory ropopochodne, metale ciężkie (Pb, Zn, Cu, Cd, Cr, Ni i in.), związki organiczne i nieorganiczne, chlorki Na, Mg, Ca, zanieczyszczenia pływające grube, związki biogenne (N, P, K) oraz mikrozanieczyszczenia (np. węglowodory aromatyczne). Powyższe zanieczyszczenia dostają się do wód w wyniku spływu z powierzchni utwardzonej, z wypłukiwania substancji z materiałów stosowanych do przebudowy dróg, z nieszczelnych układów paliwowych i smarowniczych sprzętu remontowo- budowlanego wykorzystywanego przy pracach budowlanych. Działania związane z prowadzeniem prac budowlanych z użyciem sprzętu ciężkiego będą chwilowe i krótkotrwałe, które ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych. Podczas użytkowania dróg i parkingów powstaną wody opadowe i roztopowe, stanowiące potencjalne zagrożenie dla środowiska wodnego i glebowego. Wody opadowe i roztopowe z terenów komunikacyjnych przed wprowadzeniem do wód lub ziemi powinny będą spełniać zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. 2006, nr 137, poz. 984). Wody nie spełniające wymagań powinny być oczyszczane, tak aby spełnione były standardy powyższego rozporządzenia.

Znaczna część zadań w sposób ogólny ujmuje problematykę ochroną wód powierzchniowych i podziemnych. Są to działania z kategorii zadań „miękkich” nie powodujących negatywnych oddziaływań na środowisko wodne. Działania te będą miały korzystny wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz właściwe gospodarowanie wodami.

9.1.3. Oddziaływania na klimat akustyczny

Działania wyznaczone w celu: *Dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe* wpłyną w sposób pozytywny na środowisko. Wszelkiego rodzaju inwestycje ograniczające emisję hałasu do środowiska, przede wszystkim na obszarach ochrony akustycznej przyczyniają się do istotnego zmniejszenia negatywnego oddziaływania powodowanego przez hałas.

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Izbicko wymieniono zadania ogólnie podejmujące problematykę ochrony przed hałasem, dotyczące całego terenu gminy. Są to zadania tj. usprawnienie organizacji ruchu drogowego, tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania. Działania te będą korzystnie wpływać na klimat akustyczny gminy.

Działania związane z: modernizacją nawierzchni dróg lub budową dróg, budową ścieżek rowerowych, rewitalizacją obiektów, budową lub modernizacją sieci kanalizacyjnej, rozbudowy instalacji do składowania lub przetwarzania odpadów, mogą powodować negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany do prac remontowo-budowlanych powoduje zwiększoną emisję hałasu do środowiska. Przewiduje się, że to oddziaływanie będzie chwilowe i ustąpi z chwilą zakończenia prac.

Wpływ działań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na klimat akustyczny będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227)*.

Realizacja przedsięwzięć szczególnie na terenach ochrony akustycznej będzie uwzględniać zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2012, nr 0, poz. 1109)* oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 roku *w sprawie wymogu dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. 2005, nr 263 poz. 2202)*.

9.1.4. Oddziaływanie na powietrze

Działania określone w celu *Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 i benzenu w powietrzu na terenie gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska* są działaniami korzystnie wpływającymi na jakość powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu, przemysłu oraz zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych. Na poprawę jakości powietrza wpłynie zmiana stanu technicznego dróg, zmiany w organizacji ruchu drogowego, modernizacja systemów grzewczych, termomodernizacje, modernizacja procesów technologicznych na niskoemisyjne oraz budowa ścieżek rowerowych.

Swój wkład w poprawę jakości powietrza atmosferycznego będą miały również rzetelnie przeprowadzone działania edukacyjne na temat zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza ze źródeł niskiej emisji oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych, a w dalszej perspektywie propagowanie energii ze źródeł odnawialnych lub zachęcanie do korzystania z rowerów. Zmniejszeniu emisji do powietrza będzie sprzyjać rozwój OZE, na terenie Gminy Izbicko – wykorzystanie biomasy, biopaliw, energii wodnej.

Do zadań, które w perspektywie długookresowej wpłyną pośrednio na jakość powietrza należy zaliczyć m.in. ochronę zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych, utrzymanie terenów zieleni (zachowana powierzchnia czynna biologicznie), wdrażanie programów rolno-środowiskowych, wszelkie działania kontrolne związane z ograniczeniem emisji do powietrza oraz akcje edukacyjne promujące postawy ekologiczne. Wyznaczenie zadań polegających na ograniczeniu

emisji do atmosfery pozwoli na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i ograniczy niszczenie fasad budynków, w tym także zabytkowych.

Działania związane z: modernizacją nawierzchni dróg lub budową dróg, budową ścieżek rowerowych, rewitalizacją obiektów, budową lub modernizacją sieci wodociągowej, sieć kanalizacyjnej, stacji uzdatniania wody lub ujęć wody, rozbudowy instalacji do składowania lub przetwarzania odpadów, mogą powodować negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany do prac remontowo- budowlanych powoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń (pyłów i gazów) ze spalania paliw w silnikach samochodowych, ścierania opon i nawierzchni drogowej, jak również okładzin hamulcowych. Emisja zanieczyszczeń może wystąpić również w przypadku prac spawalniczych czy prac malarskich. Przewiduje się, że to oddziaływanie będzie chwilowe i ustąpi z chwilą zakończenia prac.

Podczas użytkowania dróg przewiduje się emisję zanieczyszczeń do powietrza pochodzących ze spalania paliw w silnikach samochodowych. Emitowane są przede wszystkim tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory. Dodatkowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pyłowych pochodzących głównie za ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg. Pyły te często zawierają metale ciężkie tj. ołów, nikiel, kadm i miedź.

W trakcie prowadzenia prac remontowo- budowlanych, jak również w przypadku użytkowania dróg i parkingów będą uwzględnione dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu wymagane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, nr 0, poz. 1031).

Wpływ przedsięwzięć wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na powietrze atmosferyczne będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).

9.1.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz

Działania wyznaczone w celu *Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej i Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego-* m.in. zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych, wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni wpłyną korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej oraz na estetykę obszaru.

Działania wyznaczone w celu *Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej* wpłyną korzystnie na stan powierzchni ziemi. Założone prace rewitalizacyjne/ rekultywacyjne mają pozytywny aspekt środowiskowy, społeczny i ekonomiczny. Wpłyną na poprawę wartości ekologicznych obszaru zdegradowanego oraz wyższą wartość ekonomiczną i użytkową.

Na polepszenie jakości gleb wpływają również wszystkie działania edukacyjne związane z propagowaniem odpowiedniej praktyki rolniczej w gospodarstwach oraz gospodarstwach ekologicznych, wdrażaniem programów rolno- środowiskowych. Pozytywnie na gleby będą oddziaływać zadania: przeciwdziałania degradacji chemicznej gleb, przeciwdziałanie erozji oraz ogólnemu pogarszaniu się jakości gleb.

Działania związane z: modernizacją nawierzchni dróg lub budową dróg, budową ścieżek rowerowych, rewitalizacją obiektów, budową lub modernizacją sieci kanalizacyjnej, rozbudowy instalacji do składowania lub przetwarzania odpadów, mogą powodować negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany do prac remontowo- budowlanych spowodować może zwiększoną emisję zanieczyszczeń do ziemi ze spalania paliw w silnikach samochodowych, ścierania opon i nawierzchni drogowej, jak również okładzin hamulcowych. Ponadto praca sprzętu ciężkiego wiązać się może z przekształceniem powierzchni

ziemi na terenach objętych realizacją przedsięwzięć. Należy zauważyć, że przedsięwzięcia mogą być prowadzone na terenach przekształconych.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzących ze spalania paliw w silnikach samochodowych, ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg tj. tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory, metale ciężkie tj. ołów, nikiel, kadm i miedź mogą być deponowane do powierzchni ziemi- wtórne zanieczyszczeni.

Podczas realizacji inwestycji mających wpływ na powierzchnię ziemi będą przestrzegane zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. 2002, nr 165, poz. 1359).

Wpływ działań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na powierzchnię ziemi będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).

9.1.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko nie stwierdzono oddziaływania na zasoby naturalne. Wpływ działań będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).

9.1.7. Oddziaływanie na ludzi

Zadania określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska mogą stanowić źródło potencjalnego uciążliwości na ludzi. Będą to przede wszystkim inwestycje związane z użyciem sprzętu ciężkiego tj. modernizacja nawierzchni dróg lub budowa dróg, budowa ścieżek rowerowych, rewitalizacja obszarów lub obiektów, budowa lub modernizacja sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, stacji uzdatniania wody lub ujęć wody, rozbudowa instalacji do składowania lub przetwarzania odpadów. Przewiduje się, że negatywne oddziaływania będą chwilowe i ustąpią z chwilą zakończenia robót. Wspomniane prace realizacyjne mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pieszego i kołowego, w związku z powyższym istotne jest odpowiednio wczesne poinformowanie lokalnej ludności o prowadzonych pracach budowlanych i ziemnych, które umożliwi przygotowanie się do ewentualnych utrudnień. Oprócz informacji powinno pojawić się także prawidłowe oznakowanie miejsc budowy. Prace o największym stopniu uciążliwości powinny odbywać się w porze dziennej, najlepiej z pominięciem tzw. godzin szczytu. Wszystkie prace budowlane i ziemne powinny odbywać zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa budowlanego, BHP itp.

Podczas użytkowania infrastruktury drogowej na terenie gminy mogą wystąpić oddziaływania na środowisko m.in. powietrze, klimat akustyczny, itp. Zamierzone działania inwestycyjne powinny być prowadzone z uwzględnieniem dopuszczalnych standardów jakości powietrza, poziomu hałasu itd. (cytowanych we wcześniejszych rozdziałach).

Działania związane z budową lub modernizacją sieci kanalizacji pomimo oddziaływania w fazie budowy dają w efekcie korzyści społeczne. Gospodarstwa domowe podłączone zostaną do sieci kanalizacyjnej co podwyższy standard życia mieszkańców.

Wpływ działań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na zdrowie i życie ludzi będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji*

o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).

9.1.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Wpływ działań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko na zabytki będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227).*

Działania polegające na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery pozwolą na ograniczenie niszczenia fasad budynków, w tym także zabytkowych. Ponadto wszelkiego rodzaju inwestycje ograniczające emisję hałasu, przede wszystkim na obszarach zwartej zabudowy przyczyniają się do istotnego zmniejszenia ryzyka zdrowotnego powodowanego przez hałas. Ma to swoje korzyści również dla budynków zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, ponieważ zmniejszają się drgania i wibracje, które mogą powodować ich uszkodzenie. Podobnie w sytuacji podjęcia działań związanych z ochroną przed powodzią zmniejszą ryzyko zniszczenia obiektów zabytkowych.

Podczas realizacji zadań wyznaczonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska uwzględnione zostaną zapisy Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.).

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr. 25, poz. 150 z późn. zm.) kompensacja przyrodnicza to zespół działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Warianty kompensacji przyrodniczej powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich, a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej (stwierdza konieczność jej wykonania).

Na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Jednak w przypadku przedsięwzięć, które będą wskazane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.) podstawą prawną do prowadzenia postępowania w sprawie tego typu przedsięwzięć będzie Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227). Wówczas wyznaczone zostaną działania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą dla planowanych przedsięwzięć.

Na terenie gminy Izbicko występują obszary o szczególnie wysokich i wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu (południowe terenu gminy), zgodnie z „Waloryzacją krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony”. W niniejszym opracowaniu dla obszarów o szczególnie wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu proponuje ustalanie zakazów lokalizacji obszarowych, punktowych i liniowych dominant krajobrazowych degradujących walory fizjonomiczne, w szczególności elektrowni wiatrowych powyżej 30m wysokości liczonej wraz z rotorem, nowoprojektowanych linii wysokiego napięcia powyżej 110kV oraz punktowych dominant w postaci masztów, urządzeń technologicznych i innych powyżej 30m.

Wśród działań mających na celu zapobieganie oddziaływania planowanych inwestycji wyróżniono:

- prawidłowe zabezpieczenie sprzętu technicznego oraz miejsc wykonywania prac budowlanych – remontowych, w trakcie realizacji inwestycji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na miejsca wrażliwe na zamiany warunków siedliskowych,
- wykorzystywanie możliwie najlepszych dostępnych technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,

- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt. Zgodnie z art. 52 ust.1 pkt 4 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 14 kwietnia 2004r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi. W związku powyższym przed wykonaniem prac związanych m.in. z termomodernizacją budynków lub usuwaniem azbestu należy przeprowadzić ich inwentaryzację pod kątem występowania ptaków, w szczególności jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) i nietoperzy; w razie stwierdzenia występowania ww. gatunków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych).

11. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Realizacja ustaleń Aktualizacji Program Ochrony Środowiska nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych. Jednakże, ze względu na fakt podpisania przez Polskę i ratyfikowania Konwencji o ocenach oddziaływania w kontekście transgranicznym należy podkreślić obowiązek informowania państw w przypadku podejmowania działań mogących znacząco oddziaływać na ich terytorium.

12. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Realizacja przedsięwzięć w ramach Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko w perspektywie długofalowej ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto, ze względu na ogólny charakter dokumentu brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań.

W przypadku przedsięwzięć, które będą wskazane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.) podstawą prawną do prowadzenia postępowania w sprawie tego typu przedsięwzięć będzie Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227). Wówczas wyznaczone zostaną działania alternatywne dla planowanych przedsięwzięć.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań w dużej mierze zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych.

Rozważając warianty alternatywne przedsięwzięcia rozważa się: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne, a także wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Należy jednak pamiętać, że nawet wybór Wariantu „0”, może wiązać się z pewnymi konsekwencjami, ponieważ brak realizacji inwestycji może wywołać negatywny skutek dla środowiska.

13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko określone są zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. Zaproponowane w nim wskaźniki pozwalają określić stopień realizacji poszczególnych działań i prognozowań związane z tym zmiany w środowisku. Oceny realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dokonuje się co dwa lata i w oparciu o następujące zagadnienia:

- określenie zaawansowania przyjętych celów,
- określenie stopnia wykonania zadań (działań),
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

System oceny skutków realizacji programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji. Monitoring, powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, co najmniej w cyklu dwuletnim. Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki (nie wszystkie dane są dostępne), aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej.

W związku z realizacją celów określonych w Aktualizacji Programie Ochrony Środowiska proponuje się prowadzenie monitoringu:

- emisji hałasu i jakości powietrza - w przypadku realizacji inwestycji drogowych, inwestycji dotyczących gospodarki wodno- ściekowej, zmian użytkowania terenu i innych czynności związanych z emisją hałasu, pyłu i gazu do otoczenia;
- jakości i ilości wód- w przypadku realizacji inwestycji drogowych, inwestycji dotyczących gospodarki wodno- ściekowej i innych czynności mogących mieć wpływ na stan jakościowy i ilościowy zasobów wodnych,
- stanu i jakości gleby- czynności mogących mieć wpływ na przekształcenie jej powierzchni oraz na jej jakość,
- stanu przyrody- w przypadku czynności mogących mieć wpływ na zmniejszenie zasobów przyrodniczych.

Uzupełnieniem monitoringu wskazanego w niniejszej Prognozie może być monitoring prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

14. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko jest zgodna ze strategicznym dokumentem Unii Europejskiej –priorytetami VI Wspólnotowego Programu Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska uwzględnia również zapisy podstawowych, krajowych dokumentów strategicznych: Polityki Ekologicznej Państwa, Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska oraz Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO2014) i Planu Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego (PGOWO 2012- 2017).
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Spośród zidentyfikowanych problemów środowiskowych, z których wynikają konkretne cele ochrony środowiska, należy w szczególności wymienić:
 - ochronę zasobów wodnych,
 - zmniejszenie emisji hałasu
 - zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza,
 - ochronę przyrody, w tym różnorodności biologicznej,
- W perspektywie, dla którego opracowano Aktualizację Programu Ochrony Środowiska konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na działania z zakresu:
 - usprawnienia gospodarki wodno-ściekowej, z konieczności osiągnięcia do 2015 roku dobrego stanu wód: powierzchniowych i podziemnych,
 - ochrony przyrody i utrzymania różnorodności biologicznej poprzez m.in. rozszerzenie obszarów chronionych,
 - usunięcie z obszaru powiatu odpadów azbestowych realizując zapisy Programu Usuwania Azbestu dla gminy Izbicko.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatu i gminy jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska w odniesieniu do ekosystemów leśnych, rolnych, wodnych i zurbanizowanych oraz podstawowych komponentów środowiska charakteryzuje się zdecydowaną przewagą korzystnych skutków środowiskowych.
- System gospodarki odpadami na terenie gminy Izbicko jest zgodny z ustaleniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO 2014) i Planu Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego (PGOWO 2012- 2017) oraz spełnia podstawowe uwarunkowania wynikające z unijnych przepisów.
- Gmina Izbicko zapewnia czystość i porządek na swoim terenie oraz tworzy warunki do jej utrzymania poprzez:
 - tworzenie warunków do wykonywania prac lub umożliwia wykonywanie prac odpowiednim jednostkom;
 - zapewnienie budowy, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z gminami instalacji lub urządzeń służących gospodarce odpadami;
 - (dąży do objęcia) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;

- ustanowienie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych obejmujące frakcje odpadów (papier, metal, tworzywo sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji)
 - tworzenie punktów selektywnej zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
 - zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowanie ich do użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowisko;
 - prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi;
 - informowanie mieszkańców poprzez stronę internetową;
 - analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi (corocznie);
- Rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami w Gminie Izbicko można uznać za przyjazne środowisku, nie generujące nieodwracalnych negatywnych oddziaływań.

15. STRESZCZENIE

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Izbicko” jest art. 46 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (tj. Dz.U. z 2008 Nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wykazała, że są zgodne i realizują cel strategiczny wyznaczony w:

- Traktacie Akcesyjnym - VI Wspólnotowym Programie Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.
- Polityką Ekologiczną Państwa w lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP),
- Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska,
- Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014),
- Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (PGOWO 2012- 2017)

Ocena stanu środowiska na terenie gminy pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

- usprawnienia gospodarki wodno-ściekowej, z konieczności osiągnięcia do 2015 roku dobrego stanu wód: powierzchniowych i podziemnych,
- ochrony przyrody i utrzymania różnorodności biologicznej poprzez m.in. rozszerzenie obszarów chronionych.
- ochrony powietrza atmosferycznego, ograniczanie emisji zanieczyszczeń,
- ograniczenia hałasu i jego negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców,
- usunięcie z obszaru gminy odpadów azbestowych realizując zapisy Programu Usuwania Azbestu dla gminy Izbicko.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie gminy znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska zadań do realizacji.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące elementy: powietrze i klimat, wody, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi i glebę, krajobraz, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki, populację oraz zdrowie ludzi. Określono oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Pozytywne potencjalne oddziaływanie mogą mieć przedsięwzięcia w ramach priorytetu:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej,
- utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód,
- osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Gminy Izbicko oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska
- dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:

- nieodwracalne przekształcenia terenów (np. inwestycje drogowe),
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie (np. inwestycje drogowe),
- pogorszenie jakości powietrza (w przypadku budowy nowych dróg),
- podwyższenie poziomu hałasu (np. inwestycje drogowe),
- przerwanie szlaków migracji (np. inwestycje drogowe).

Realizacja zadań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

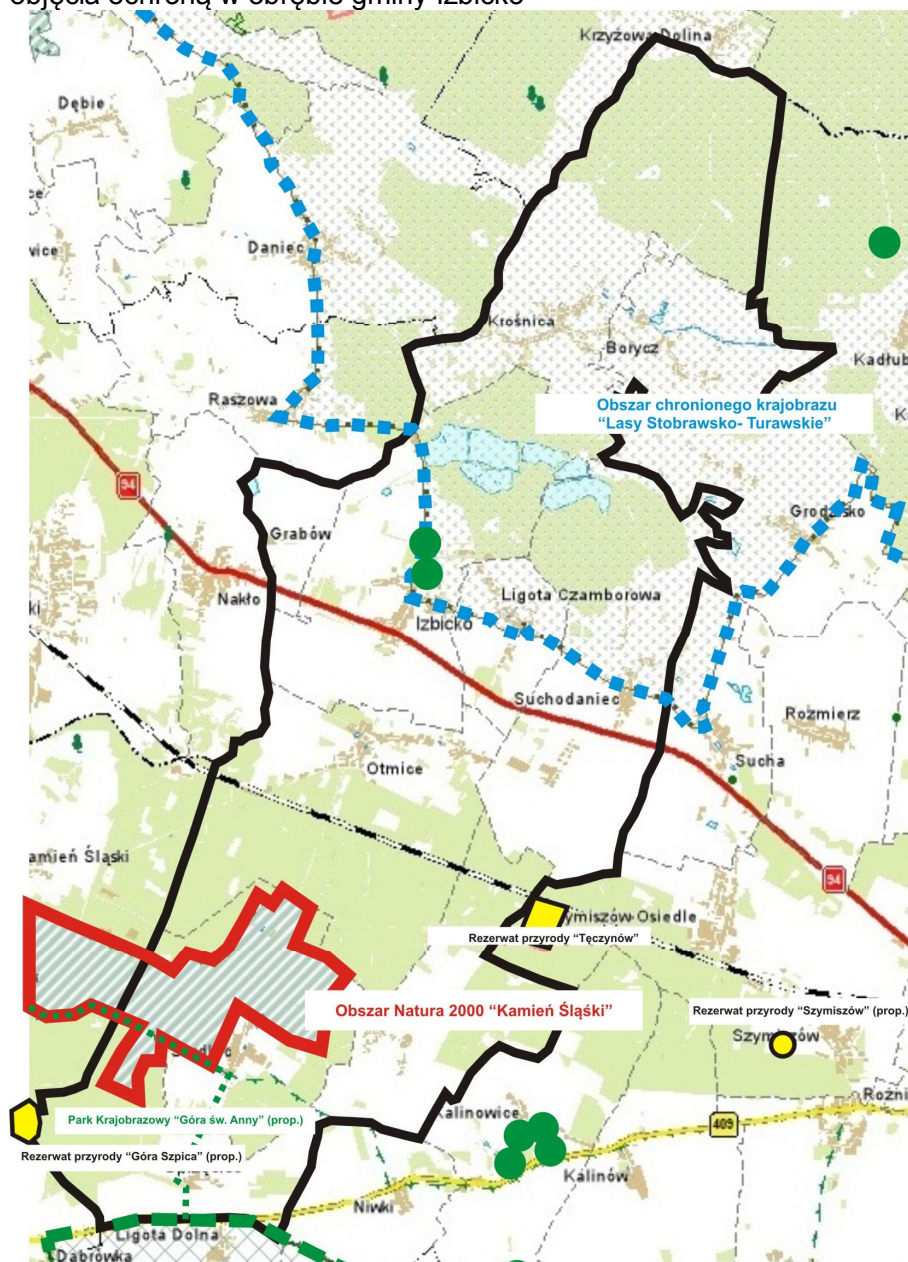
W przypadku, gdy projekty nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie na zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.

16. LITERATURA

1. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.
2. Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego, WUS, Opole.
3. Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2013/23/UE).
4. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
5. Informacja nt. jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Powiatu Strzeleckiego w 2012r.” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzelcach Opolskich.
6. Koreleski Krzysztof, Oddziaływania napowietrznych linii energetycznych na środowisko człowieka, Nr 2/2005, POLSKA AKADEMIA NAUK, Oddział w Krakowie, s. 47–59, Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi.
7. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014.
8. Natura 2000 w planowaniu przestrzennym- rola korytarzy ekologicznych, M. Kistowski, M. Pchałek, Wyd. Ministerstwa Środowiska, Warszawa, 2009r.
9. Opracowanie „Parki podworskie w województwie opolskim”.
10. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017.
11. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” – Warszawa 2008 r.
12. Program Ochrony Powietrza dla strefy krapkowicko - strzeleckiej, EKOMETRIA, 2009.
13. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.
14. Raporty o stanie środowiska w województwie opolskim 2011- 2012r.- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.
15. Rejestr form ochrony przyrody, RDOŚ Opole 2013.
16. Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2011 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK 2009, WIOŚ Opole 2012.
17. Zmiany w postępowaniach administracyjnych w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, I. Grudzińska, J. Zarzecka, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska , Warszawa, 2011r.

ZAŁĄCZNIK 1. Lokalizacja obszarów i obiektów objętych ochroną prawną lub proponowanych do objęcia ochroną w obrębie gminy Izbicko

LEGENDA:

- GRANICA GMINY
- GRANICA OBSZARÓW NATURA 2000
- - - GRANICA PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH
- GRANICA PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH (proponowanych do powiększenia)
- GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- OBSZAR REZERWATU PRZYRODY
- DOMINIUM PRZYRODY